

Страсбург, 13.6.2017 г.
COM(2017) 351 final

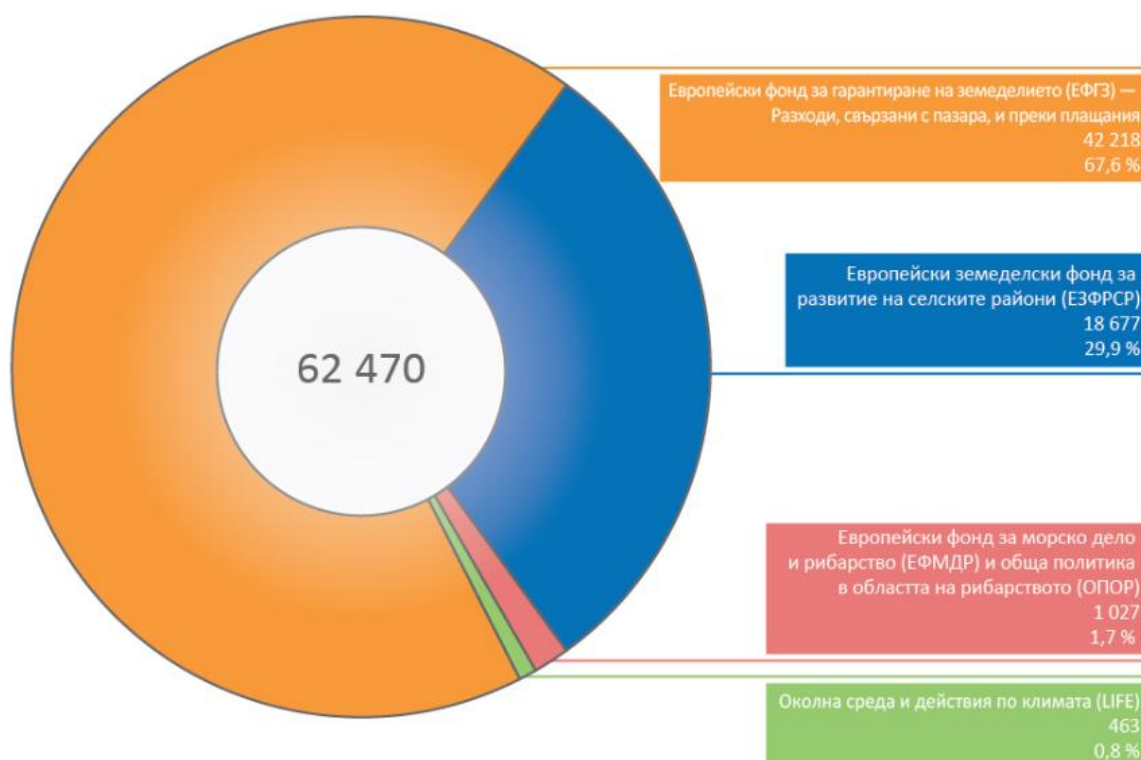
PART 2/2

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И
СМЕТНАТА ПАЛАТА**

Годишен доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС за 2016 г.

1.3. Устойчив растеж: Природни ресурси (Бюджетна функция 2)⁹⁵

За бюджетна функция 2 са разпределени 62,5 милиарда евро за 2016 г., което представлява 40,2 % от общия бюджет на ЕС за 2016 г. Бюджетна функция 2 обхваща двата стълба на общата селскостопанска политика (ОСП): първият стълб се състои от мерките за подкрепа на пазара и преките плащания, финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ); вторият стълб включва подкрепата за развитие на селските райони, финансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). Във функцията се включва и Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), международното измерение на Общата политика по рибарство (ОПР) [т.е. Регионалните организации за управление на рибарството (РОУР) и Споразуменията за устойчиво рибарство (СУР)], както и дейностите в областта на климата и околната среда чрез Програмата за околна среда и действия по климата (LIFE).

Диаграма: Горна част: Основни програми, финансирани през 2016 г. по бюджетна функция 2/Долна част: Дял на бюджетна функция 2 от целия бюджет за 2016 г. Всички стойности са в милиони евро.

Подкрепа от програмите за приоритетите на Комисията:

Действията по тази бюджетна функция допринасят за постигането на приоритетите на Комисията „Заетост, растеж и инвестиции“ и „Енергиен съюз и климат“, както и донякъде на приоритета „Цифров единен пазар“. Те също така допринасят за постигането на целите на „Европа 2020“ в областта на устойчивия растеж, което ги свързва и с интелигентния и приобщаващ растеж по отношение на инвестициите с принос към създаването на работни места и иновациите.

Продоволствената сигурност и насърчаването на интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж за земеделието и селските райони на ЕС са основните цели на общата селскостопанска политика (ОСП) в многогодишната финансова рамка за периода 2014–2020 г. Мерките в рамките на Европейския фонд за гарантиране на земеделието са съсредоточени върху по-нататъшно подобряване на положението на първичните производители в хранителната верига, подсилване на възможностите на селскостопанската и хранително-вкусовата промишленост да се конкурират в чужбина, както и на вътрешните пазари, и подпомагане на земеделските доходи чрез преки плащания, които в голяма степен вече са отделени от производството. В рамките на втория стълб на общата селскостопанска политика Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони продължава да се стреми към икономическо, социално и екологично благосъстояние на селските райони, както и устойчивост на селската среда.

Основният приоритет на Европейския фонд за морско дело и рибарство по финансовата рамка за периода 2014–2020 г. е насърчаването на осъществяването на общата политика в областта на рибарство чрез подпомагане на екологично устойчиви, отличаващи се с ефективно използване на ресурсите, иновативни, конкурентоспособни и основани на знания рибарство и аквакултури. Другите цели включват увеличаване на заетостта и насърчаване на териториално сближаване, подобряване на предлагането на пазара и преработването на продукти от риболов, както и подпомагане на осъществяването на интегрираната морска политика. Програма LIFE е специфичен финансов инструмент, насочен към околната среда и действията по климата, който е предназначен да разглежда нуждите, свързани с дейностите в областта на климата и околната среда и функционира заедно с „подхода на интегрирането“, приет по линия на многогодишната финансова рамка за периода 2014–2020 г., което предполага, че действията в областта на околната среда и климата са неразделна част от всички основни инструменти и интервенции. LIFE е важен инструмент, допринасящ за изпълнението на ангажиментите на ЕС, свързани с постигането на целите за устойчиво развитие (ЦУР) и прилагането на Програмата до 2030 г.

За Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) прилагането на многогодишната финансова рамка през първите години от периода 2014–2020 г. бе до голяма степен според очакваното, като мерките допринесоха за положителни резултати по отношение на стабилизиране на селскостопанските пазари, доходите на земеделските стопани и гарантиране на осигуряването на обществени блага, като всичко това е част от политическите приоритети за 2016 г. Финансовата 2016 година бе първата година за въвеждане на новата система за преки плащания по преработената обща селскостопанска политика за периода 2014–2020 г. Въпреки известни закъснения, наблюдавани през 2016 г., държавите членки успяха да осигурят преки плащания за земеделските стопани, постигайки ниво на изпълнение от 97,8 % от своите финансови средства и обхващайки около 7 милиона земеделски стопани и 90 % от използваната земеделска площ на ЕС (155,5 милиона хектара).

Що се отнася до втория стълб от общата селскостопанска политика, програмите за

развитие на селските райони, финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), са подобрени по отношение на своето изпълнение, в сравнение с другите европейски структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) в рамките на бюджетна функция 1б и 2, благодарение на някои специфични предписания за плавно преминаване от предишния програмен период 2007–2013 г., които бяха от конкретно значение за т.н. „годишни мерки“ (агроекологични мерки и мерки в горското стопанство, биологично земеделие, хуманно отношение към животните и т.н.), представляващи почти половината от всички допустими разходи на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони също е на много напреднал етап по отношение на приключването на програмите за развитие на селските райони в периода 2007–2013 г. Повече от две трети от тези програми вече бяха приключени през 2016 г., а оставащите се очаква да бъдат приключени през 2017 г.

1.3.1. Напредък на програмите за периода 2014–2020 г.

Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ)

За **Европейския фонд за гарантиране на земеделието** финансирането на преките плащания за земеделските стопани и свързаните с пазарите разходи, прилагането на многогодишната финансова рамка през първоначалните години от периода 2014–2020 г. върви по план, въпреки необходимостта от известни извънредни мерки за подпомагане на пазара, които бяха приети през годините 2014–2016 г. (особено два пакета от извънредни мерки за подпомагане на земеделските стопани в ЕС основно в млекопреработвателната промишленост за обща предвидена в бюджета сума от 1 680 милиона евро в бюджетите за 2015, 2016 и 2017 г.).

Свързани с пазара разходи

В рамките на общата организация на пазара (ООП) действат програми за подкрепа на конкретни сектори на различни точки от жизнения им цикъл. Например, за националните програми за подпомагане на лозаро-винарския сектор за периода 2014–2018 г. това е вторият програмен период след реформата през 2009 г.; програмите в областта на пчеларството следват тригодишен програмен период, като 2017 г. беше първата година от новата тригодишна програма. Като цяло, прилагането върви по план с положително развитие на изпълнението през годините. Учебната 2016/2017 година е последната година за прилагане на схемата за предлагане на плодове и зеленчуци в училище и схемата за предлагане на мляко в училище. Те са събрани в единна правна рамка с цел по-добра ефективност, по-целенасочена подкрепа и подобро образователно измерение, приложимо от 1 август 2017 г.

Допълнителните мерки за подпомагане на пазара, например помощта за частно складиране и публичната интервенция за определени млечни продукти, бяха запазени. В допълнение, бяха въведени извънредни пазарни мерки, обхващащи целенасочена помощ, извънредна помощ за приспособяване и помощ за намаляване на производството на мляко за млекопроизводители, поради особено неблагоприятното развитие на пазара през 2015 г. и 2016 г. Бяха въведени извънредни мерки за подпомагане на производителите на някои видове плодове и зеленчуци от втората половина на 2014 г. с оглед на продължаващото ембарго върху вноса в Русия на определени селскостопански продукти от ЕС. Горепосочените мерки помогнаха за ребалансиране на въпросните сектори. Те ефективно помогнаха за увеличаване на цените за земеделските производители, доказвайки голямата нужда от подкрепа за засегнатите производители в държавите членки. Европейското селско стопанство показва устойчивостта си, като откри алтернативни вътрешни и чуждестранни пазари (по-конкретно в Азия и САЩ), както сочи търговската статистика: годишната стойност на износа на хранително-вкусови стоки от ЕС през 2016 г. достигна ново рекордно равнище от 130,7 милиарда евро, което е около 1,5 % по-високо, отколкото през 2015 г. – като доведе до излишък в износа от почти 19 милиарда евро, въпреки загубата на руския пазар.

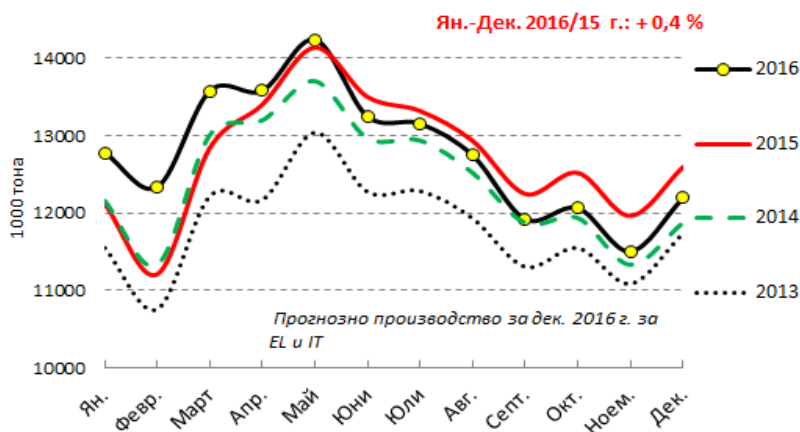
Понижаването на цените в някои уязвими сектори обаче продължи. Това оправдава непрекъснатата намеса с цел поддържане на равновесие на пазара и подпомагане на производителите за намиране на алтернативни търговски обекти или производство.

Специална подкрепа за млекопроизводители

В светлината на изкупните цени на млякото в ЕС през първата половина на 2016 година и продължаващия дисбаланс между търсене и предлагане, през септември 2016 г. Комисията обяви извънредна мярка за намаляване на производството на мляко. 150 милиона евро бяха предоставени⁹⁶ в подкрепа за намаляване на производството на мляко. Окончателните разходи зависят от потвърденото приемане на мярката.

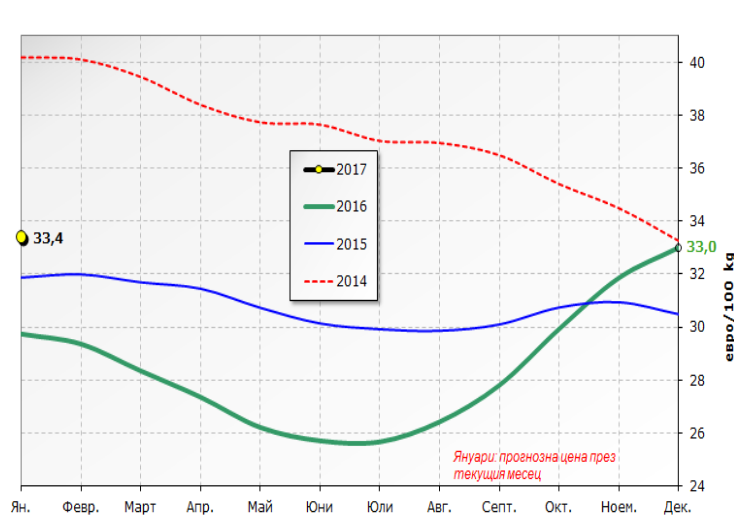
Последните официални налични данни (до месец май 2017 година) показват увеличаване на доставките на мляко през 2016 г. в ЕС с 2,8 млн. тона, напр. +4,4 % в сравнение със същия период през 2015 г. До юни 2016 г. средната цена на млякото в ЕС бе намалена с 16 % до 25,7 цента/kg.

При мярката, приета през септември 2016 г., 52 000 от участващите земеделски производители намалиха своите доставки на мляко с 852 000 тона през 4^{то} четиримесечие на 2016 г. (64 % от общото намаление на производството на мляко в ЕС за този период).

Диаграма: Събрано краве мляко в ЕС. Източник Estat – newcronos. Последна актуализация януари 2017 г.

Успоредно с това ребалансирането на пазара позволи изкупните цени на млякото в ЕС бързо да се повишат от август 2016 г., достигайки в ЕС средна цена от 33,05 цента/kg през декември (т.е. 29 % повишение от месец юли).

Диаграма: Цени на краве мляко в ЕС, заплащани на производителите (претеглена средна цена за целия ЕС)

В обобщение, добавената стойност от действията на ЕС в тази насока могат да бъдат потвърдени от помощта за намаляването на производството на мляко:

предоставена финансова подкрепа за селскостопанските производители в затруднение чрез поощряване на тези, които са адаптирали предлагането спрямо търсенето;

принос за ефективно ребалансиране на пазара на млечните продукти в ЕС;

като непряко следствие от това, бе оказано положително влияние (наред с други фактори⁹⁷) върху възстановяването на цените на млякото през втората половина на 2016 г.

Преки плащания

За преките плащания, през 2015 г. Европейският фонд за гарантиране на земеделието вече покри някои елементи от общата селскостопанска политика за периода 2014-2020 г., включително сближаването на равнищата на подпомагане чрез преки плащания между държавите членки („външно сближаване“). От финансовата 2016 година насам новата структура на преките плащания вече е напълно работеща. Чрез новите елементи преките плащания се разпределят по-честно, стават по-екологосъобразни, за да насърчат устойчивостта и борбата с изменението на климата, и са по-целенасочени например спрямо младите земеделски стопани, малки земеделски стопани и земеделски стопани в области с ограничени природни ресурси. Извън задължителните елементи на новата схема за преки плащания, държавите членки се ползват от значително ниво на гъвкавост при прилагането, като се следва техният основен избор по отношение на прилагането, решен през 2014 г.⁹⁸. Този избор позволява на държавите членки да оказват целенасочена подкрепа в зависимост от техния специфичен контекст.

През 2015 г. (финансова 2016 година), първата година от прилагането на реформираната система, около 7 милиона земеделски производители се възползваха от преките плащания. Цялата определена област, обект на плащания, обхваща около 90 % от използваната земеделска площ на ЕС (155,5 милиона хектара).

Въпреки това, текущото прилагане на реформата за преки плащания повлия върху сроковете за плащания от страна на държавите членки на земеделските производители през финансовата 2016 година, като в определени случаи имаше забавяния.

Новата линия за „екологизиране“ на системата за преки плащания⁹⁹, първоначално приложена през референтната 2015 година (финансова 2016 година), имаше за цел да гарантира, че по-голямата част от селскостопанските площи в ЕС се обработват в съответствие с основни практики, съобразени с околната среда и климата. През 2015 г. 75 % от използваната земеделска площ подлежеше на поне едно от задълженията, свързани с екологизирането. Приблизителната обща площ за референтната 2016 година е 77 %¹⁰⁰. През 2016 г. Комисията извърши преглед на това как системата е приложена през първата година¹⁰¹. Прегледът установи слаби места, които възпират системата за екологизиране да постигне напълно своя потенциал и бяха разгледани възможни решения в тази насока. Впоследствие Комисията предложи различни подобрения на съответния регламент¹⁰², които трябва да започнат да бъдат прилагани от референтната за преките плащания 2018 година (2017 г. за тези държави членки, които желаят това).

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)

За Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони всички 118 програми за развитие на селските райони са активни и действащи и в момента се прилагат.

Бяха внесени покани за представяне на заявления от бенефициерите на ниво държави членки и региони. В края на 2016 г. около 31,9 милиарда евро бяха предоставени за проекти и бенефициери. Това представлява 21,3 % от общите заделени публични средства, планирани за периода 2014-2020 г. По отношение на плащанията от бюджета на ЕС за държавите членки, заявките от държавите членки, получени до края на 2016 г., възлизаха на общо 10,1 милиарда евро, което представлява 10 % от общите заделени средства за Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

През 2016 г. държавите членки подадоха своите годишни доклади за изпълнение относно изпълнението през първите две години от програмния цикъл, т.е. 2014 г. и 2015 г. Въпреки забавеното приемане на много от програмите, предимно поради закъснялото приемане на законодателната рамка, изпълнението е в ход. Наистина в случая с Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони бе гарантирано плавно преминаване към новия програмен период с помощта на установяване на преходни разпоредби, наличието на вече създадени разплащателни агенции (т.е. нямаше необходимост от назначаване на нови органи) и широкото използване на многогодишни ангажименти, включително плащания за площ.

Що се отнася до постигнатите досега резултати, след относително бавното стартиране, необходимо за установяване на политиката, през следващите години се очаква значително ускоряване. Повечето от програмите бяха одобрени през 2015 г. (само 9 програми за развитие на селските райони бяха одобрени през 2014 г.). Някои резултати вече могат да бъдат посочени, например повече от 33 % от постигнатите за 2020 г. цели като процентно отношение на земеделските площи, обхванати от договори за управление в подкрепа на биологичното разнообразие, или постигнати 39 % от крайната цел за процент от населението в селските райони, обхванато от местни стратегии за развитие. 1,6 милиона хектара попаднаха в обхвата на подпомагане за преминаване или за поддържане на биологично земеделие (15,7 % от стопанисваната площ ще бъде подпомогната)¹⁰³.

Около 300 оперативни групи вече бяха създадени по Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост (ЕПИ-AGRI). Тези проекти, финансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, имат за цел да насърчат иновативните решения и възможности за конкурентоспособни и устойчиви сектори на селското и горското стопанство. През ноември 2016 г. бе проведено независимо проучване относно изпълнението на европейското партньорство за иновации¹⁰⁴. Проучването не можа да предостави напълно завършени резултати поради ранния етап на изпълнение на европейското партньорство за иновации, но в него приемането на доброволната схема (в 96 от възможните 111 плана за развитие на селските райони в 26 държави членки) бе определено като „впечатляващо“, а воденият от земеделските производители подход – „отличителен“ и „оценен високо от заинтересованите лица“. Освен това общоевропейският подход на ЕПИ и възможността за споделяне на извлечените поуки, както и за формиране на партньорства сред държавите и регионите, бяха определени като потенциално силни аспекти на инициативата. В проучването се признава, че има стабилна основа за външна съгласуваност с другите политики („Хоризонт 2020“, политики в областта на околната среда и регионални политики), но на този етап има липсва до голяма степен информираност за тези общи възможности и синергии. Това отчасти е свързано с факта, че заинтересованите страни понастоящем издигат в приоритет финансирането на развитието на селските райони. Очаква се с консолидирането на процеса сред различните държави и региони в Европа възможностите за връзки със съответните инициативи на ЕС да бъдат по-прозрачни в мрежата на европейското партньорство за иновации.

Политиката за развитие на селските райони и нейните програми попадат в обхвата на проучването за „Очертаване и анализ на изпълнението на общата селскостопанска политика“, окончателният доклад за който бе публикуван през ноември 2016 г.¹⁰⁵ Проучването предоставя обширен анализ относно избора, който държавите членки са направили с оглед на изпълнението на общата селскостопанска политика през текущия програмен период в двата стълба на общата селскостопанска политика, както и качествен анализ на потенциалното въздействие от този избор. То потвърждава, че новата гъвкавост в общата селскостопанска политика е имала като резултат по-разнообразно

изпълнение, като мерките се използват по множество различни начини и в широк набор от комбинации. Най-важните резултати от проучването са свързани с ограничената координация при избора за изпълнение на държавите членки между стълб 1 (преки плащания) и стълб 2 (подкрепа за развитие на селските райони) и с факта, че изборът за изпълнение се смята за особено важен за главната цел на общата селскостопанска политика за жизнеспособно производство на

храни, при което този избор се оценява като цяло като по-съобразен с местните нужди, отколкото при предишната обща селскостопанска политика. В допълнение, изборът на държавите членки като цяло е последователен, но възможностите за синергии биха могли да бъдат по-добре използвани, а липсата на подходящо адаптиране и насочване на инструментите на стълб 1 и мерките на стълб 2 поражда загриженост относно въздействието от избора на държавите членки.

Засилено внимание към опростяването

В началото на 2015 г. Комисията предприе мащабно опростяване, обхващащо цялото законодателство, свързано със селското стопанство. През 2016 г. това бе последвано от няколко промени в делегираните актове и актовете за изпълнение, по-конкретно:

Разпоредбите, свързани с Интегрираната система за управление и контрол, бяха опростени, включително въвеждането на превантивни предварителни кръстосани проверки. Определени правила за преките плащания бяха направени по-гъвкави, особено за доброволно обвързаната с производството помощ.

В областта на общата организация на пазара някои от специфичните за секторите правила бяха опростени (напр. във връзка с публичната интервенция, частното складиране и механизмите за търговия – разрешителни). Това опростяване бе извършено в рамките на привеждането в съответствие на регламентите на ниво Комисия с Договора от Лисабон. Това привеждане в съответствие ще помогне за намаляване на броя на регламентите от над 200 на 40. На този етап 19 нови законови акта бяха публикувани в Официален вестник, 30 регламента бяха отменени като последица от горепосочената дейност, а 57 регламента бяха обявени за неактуални.

Промени по четирите основни акта на общата селскостопанска политика с цел опростяване (включително гъвкавост и субсидиарност) бяха предложени в рамките на т.н. Регламент „Омнибус“. Тези предложения произтичат пряко от изчерпателното преглеждане на законодателството, свързано с общата селскостопанска политика през 2015 г., и са съсредоточени в подкрепата за развитие на селските райони (напр. повишаване на използването на финансови инструменти) и в преките плащания (с опростяване на правилата за активните земеделски стопани и младите земеделски стопани).

През 2016 г. бе извършен преглед на определени правила за „екологизиране“ след първата година на тяхното въвеждане, за да се установят наред с другото и нуждите за опростяване. В резултат на този преглед, Комисията прокара изменения на определени разпоредби за екологизиране, изложени в Делегиран регламент (ЕС) № 639/2014, за да разясни по-добре какво се изисква от земеделските стопани, да елиминира определени технически изисквания, да предостави повече гъвкавост за земеделските стопани или алтернативни решения в случаите, при които това ще повиши ползите за околната среда и климата от екологизирането, и да хармонизира някои изисквания и условия.

Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР)

За **Европейският фонд за морско дело и рибарство**, закъснялото приемане на регламента за Европейския фонд за морско дело и рибарство (май 2014 г.) удължи процеса на преговори с държавите членки, който приключи през декември 2015 г. Следователно 2015 г. и 2016 г. бяха посветени на приключването на процеса на преговори за тези програми и подготвителната работа по изпълнението, например създаването на надзорните комитети на Европейския фонд за морско дело и рибарство. До май 2017 г. 17 държави членки уведомиха Комисията за назначаването на органи за управление на фонда, което е предварителното условие за подаването на заявления за междинни плащания.

Тъй като изпълнението на Европейския фонд за морско дело и рибарство бе все още на ранен етап в държавите членки, бе предоставена малко информация относно постиженията в техните първи годишни доклади за изпълнение, които трябваше да бъдат подадени до 31 май 2016 г. Както е посочено в Регламента за общоприложимите разпоредби за европейските структурни и инвестиционни фондове, в края на 2016 г. Комисията подготви за другите институции първия общ годишен доклад за изпълнение, включващ информация за всички

европейски структурни и инвестиционни фондове¹⁰⁶. Този доклад предоставя ценна информация за равнището на избор на проекти, което е ключова стъпка към успешното изпълнение на инвестициите на по-късен етап. Например, около 80 % от проектите на Европейския фонд за морско дело и рибарство, предвидени за периода, имат за цел подсилването на **малките и средните предприятия** и увеличаването на конкурентоспособността на риболовния флот и предприятията в областта на аквакултурите. Началото на изпълнението бе относително бавно, като само 10 % от избраните проекти до края на 2015 г. бяха насочени към развитието на малките и средните предприятия. Около 90 % от всички избрани проекти за подпомагане от Европейския фонд за морско дело и рибарство до края на 2015 г. насърчават **ефективното използване на ресурсите и защитата на околната среда**. Повечето от тези проекти имат за цел защита и възстановяване на морското биоразнообразие чрез значително увеличаване на физическия контрол и намаляване на обема на нежелания улов, като по този начин подпомагат изпълнението на общата политика в областта на рибарството.

Споразумения за партньорство в областта на устойчивото рибарство (ПСУР)

Споразуменията за партньорство в областта на устойчивото рибарство представляват целеви показател за организиране и регулиране на дейността на външните риболовни флоти. Те допринасят значително за подобряването на управлението на рибарството в развиващите се страни чрез проекти в областта на управлението, надзора и контрола, научните възможности и изследванията в областта на рибарството, както и подкрепа за непромишления риболов.

В края на 2016 г. в сила имаше общо 14 протокола за **споразумения за партньорство в областта на устойчивото рибарство**. Успешно бяха приключени преговорите за подновяване на протоколите с Мавриций и Коморските острови (подписването на последните зависи от подобренията, които трябва да бъдат извършени от тази държава във връзка със съответствието със законодателството относно

незаконния, недеklarирания и нерегулирания риболов), а все още текат преговори с Гвинея Бисау и Габон. Накрая Съветът прие указания за водене преговори с оглед на новите споразумения за партньорство в областта на устойчивото рибарство с Танзания, Кения и Гана. За тези три държави бяха извършени външни оценки като предварителна стъпка към процеса на преговори.

Бюджетните кредити за поети задължения през 2016 г. възлизаха на 132 милиона евро и бяха усвоени до 98 %. Бюджетните кредити за плащания възлизаха на 130,3 милиона евро и бяха усвоени само до 91 %. Това се дължи главно на известни забавяния при изпълнението на програмите за секторна подкрепа, допринасящи за устойчиво развитие в сектора на рибарството в някои партньорски държави на ЕС.

Програма за околна среда и действия по климата (LIFE).

През 2016 г. програмата LIFE предостави 315 милиона евро за съвместно финансиране на 157 нови проекта сред 23 държави членки, което стимулира допълнителни инвестиции в размер на 236 милиона евро¹⁰⁷.

Тези проекти ще демонстрират добри практики при действията, свързани с околната среда и климата, сред обширен обхват от теми (напр. ефективно използване на околната среда и ресурсите, адаптиране към изменението на климата, природа и биоразнообразие, смекчаване на последиците от изменението на климата и управление и информация в тази област) и засилване на разпространението на този опит в целия ЕС. След въвеждането на специфичната подпрограма за действия по климата бяха получени повече от 300 кандидатури за традиционни проекти, насочени към целите на действията по климата, и 65 бяха финансирани въз основа на резултатите от първите две покани за представяне на предложения (2014 г. и 2015 г.).

Също така през 2016 г. 52 проекта от шестнадесет различни държави — членки на ЕС, приключени преди края на 2015 г., бяха избрани за награди на LIFE¹⁰⁸. Проектите обхващат широка гама от теми и въпроси и са избрани според критерии, сред които приноса им за незабавно и дългосрочно екологично, икономическо и социално подобряване, степен на иновации и възможност за прехвърляне, уместност спрямо политиката на ЕС и разходна ефективност.

В допълнение към шестте текущи интегрирани проекта¹⁰⁹ през 2016 г. седем нови бяха стартирани в областта на природа, води и въздух. Окончателни

резултати от интегрираните проекти все още не са налични на този ранен етап от изпълнението, но някои от тях вече имат значителен катализиращ ефект на място, т.е. една от най-стриктните уредби на котлите на твърдо гориво в ЕС бе приета единодушно в регион Małopolska (Полша) през януари 2017 г. като резултат от интегриран проект по LIFE (вж. примера по-долу).

Регион Małopolska - план за качество на въздуха

Интегрираните проекти по LIFE използват широка, амбициозна перспектива. Чрез комбиниране на средства от различни източници те обединяват групи от заинтересовани лица, като предоставят възможност на гражданите да преодолеят структурните бариери с дългосрочни, устойчиви решения.

Проектът Małopolska е типичен пример. От първоначален бюджет от 15 милиона евро, включването на регионални органи 50 общини и гражданското общество привлече допълнителни 800 милиона евро. Проектът осигурява експертен опит, като добавя организационни възможности и помага на региона да изпълни план за качеството на въздуха. Ранните резултати включват ново законодателство, свързано с националните емисии от котли, прието единодушно в регионалния парламент през януари 2017 г., като околните региони (Силезия, Долна Силезия, Мазовия, Лодз и Ополе) желаят да последват примера.

В допълнение към субсидиите за проекти и

организации, програмата LIFE подпомага действията по климата чрез финансови инструменти. Първоначално се очакваше финансовият инструмент за енергийна ефективност (PF4EE) да подпомага обща инвестиция в размер до 540 милиона евро. Въпреки това, след операциите, подписани през 2015 г. и 2016 г. и с оглед на проектите в процес на подготовка, Европейската инвестиционна банка вече очаква реализирането на 1 милиард евро от нови инвестиции в областта на енергийната ефективност през пилотния етап през 2014–2017 г. (430 милиона евро от Европейската инвестиционна банка и 570 милиона евро от финансови посредници), като се обхващат 10 държави членки. До края на 2016 г. бяха подписани шест сделки с банки посредници.

През 2016 г. в отговор на коментарите от Европейската сметна палата (доклад към декларацията за достоверност за 2014 г.), бе създаден план за действие за гарантиране на подобрения по отношение на забавянията на плащанията по програмата LIFE. Предвидените мерки се оказаха успешни; статистиката относно забавените плащания за 2016 г. показва процент на забавени плащания от 3,9 %.

Външното аналитично проучване, подкрепящо средносрочната оценка на програма LIFE за периода 2014-2020 г., бе осъществено през март 2017 г.¹¹⁰ Оценката бе извършена на ранен етап от изпълнението на програмата. Предстои стартиране на множество проекти и на този етап няма съществени резултати, на които да се извърши оценка. Следователно оценката бе насочена главно върху въведените процеси и очакваните резултати, въз основа на замисъла на програмата и избора на проект до момента.

Съгласно предварителните резултати, представени във външното проучване, въпреки че се очаква възложените проекти да се реализират едва след 4-5 години, програмата LIFE е на път да постигне целите си. Предварителните данни от цялостното изпълнение за първите две години на програмата LIFE предлага, че 70 % от посочените етапни цели в многогодишната работна програма за периода 2014-2017 г. ще бъдат постигнати, например чрез насочване върху по-добро опазване на 114 вида, 59 местообитания и 85 обекта по Натура 2000. Според външното проучване проектите LIFE, които вече са стартирали, се очаква да постигнат следните резултати:

- Намаляване на потреблението на енергия (около 600 000 MWh/година) чрез решения, основани на добри практики;
- Увеличаване на производството на енергия от

възобновяеми източници (около 500 000 MWh/година от различни източници);

- Допринасяне за подобряване на състоянието на съхраняването на 59 местообитания и 114 вида от европейски интерес и 85 обекта по Натура 2000;
- Намаляване на неблагоприятните въздействия на химичните вещества върху здравето и околната среда за около 1,6 млн. души за 5 години;
- Подготвяне на 35 милиона хектара с помощта на мерки за адаптиране към измененията в климата, както и разработване на добри практики за адаптиране в различни области.

Предварителните резултати от средносрочната оценка също така показват, че ползите за обществото от някои от проектите от поканата за представяне на предложения по LIFE за 2014 г. ще възлязат на 1,7 милиарда евро. Тази цифра сама по себе си представлява четири пъти разхода за целия бюджет на LIFE за 2014 г. Проучването потвърди също, че програмата изпълнява добре своята роля на катализатор, предвид на това, че е изчислено, че в случай на интегрирани проекти, за всяко евро, което програмата LIFE финансира, се очаква, че допълнителни 23 евро ще бъдат финансирани от други източници за целите, свързани с околната среда и климата.

Добавената стойност на ЕС на програмата LIFE е призната от почти всички заинтересовани лица и от широката общественост. Това произтича от нейната подкрепа за съгласувано развитие и прилагане на законодателството и политиката на ЕС в областта на околната среда и климата в целия ЕС. LIFE също така отговаря на трансграничните предизвикателства, с които е малко вероятно дадена държава членка да може да се справи сама. Програмата позволява по-добро споделяне на отговорността и насърчава солидарност за управление/съхраняване на природните блага на ЕС, и представлява платформа на равнище ЕС за споделяне на практики и демонстрационни дейности, финансирането по LIFE подпомага дейности, които според своето естество не биха били финансирани на национално равнище. Тя е насочена към относително маломасштабни проекти, които от своя страна се превръщат в катализатори за по-широки действия и за интегриране на политиката в областта на околната среда в по-големите инструменти на ЕС в областта на предоставяне на средства. LIFE дава приоритет на проекти, които могат да бъдат възпроизведени и имат възможността да доведат до пазарни решения за екологични проблеми (вж.

примера по-долу).

Иновативна технология за производство с ниски разходи на енергийноефективни багрилни соларни клетки

Този шведски проект доказва потенциала за производство и мащаба на ситопечата като производствен метод за производство на багрилни соларни клетки. Тази соларна технология, в комбинация с избрания производствен метод, е устойчива и екологична, без токсични емисии. Разходите за производството на багрилни соларни клетки чрез използването на проектната технология бяха изчислени на не повече от 80 евро/т2 (предвидена цел за себестойност).

Проучването, подкрепящо средносрочното оценяване, също така подчерта някои аспекти, които биха могли да бъдат подобрени или развити допълнително, например опростяването на процедурите по управлението на субсидиите, необходимостта от увеличаване на стратегическата насоченост на програмата и подобряването на комуникационната стратегия за по-добри целеви публики. Комисията планира да разгледа тези аспекти при разработването на втората многогодишна работна програма LIFE за периода 2018-2020 г.

Аспекти на изпълнението

Преку плащания по **Европейския фонд за гарантиране на земеделието** в рамките на предходния режим, преди реформата от 2013 г. на общата селскостопанска политика бяха въведени плавно, като изчисленията и разпределянето на средствата за подкрепа бяха извършени навременно от администрациите на държавите членки. Преку плащания обхващат годишните схеми за плащане за земеделските стопани, които не попадат в „програмния“ подход. Следователно, включените предизвикателства са различни от тези, които произтичат от изпълнението на инструментите, които работят на основата на многогодишните „програми“. Предишните реформи на преку плащания и различните селскостопански сектори, например „Преглед на състоянието на общата селскостопанска политика“ от 2008 г., предположиха непрекъснат процес по отделяне на подкрепата от производството. Изчисляването и разпределянето на средствата за подкрепа на земеделските стопани след реформите бяха предизвикателни задачи за изпълнение, по-конкретно за администрациите на държавите членки, но те бяха извършени ефективно, като това е потвърдено частично от стабилното изпълнение на бюджета.

За **развитието на селските райони (Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони)**, бяха направени редица корективни изменения по отделните програми на държавите членки през целия период 2007–2013 г., като бяха взети предвид препоръките от средносрочните оценки и бяха включени допълнителни средства, които да отговорят на новите предизвикателства (проверка на състоянието) и на икономическата криза (европейски пакет за икономическо възстановяване). Повечето от наблюдаваните промени бяха измествания на финансови средства между мерките от една и съща или различна ос, приспособяване на целевите бенефициери и критерии за допустимост. Основните причини за бюджетните промени бяха промените в стратегическите приоритети, ниската степен на усвояване, както и необходимостта за преодоляване на непредвидени проблеми, произтичащи от променения икономически или широк политически/законодателен контекст. Окончателната степен на усвояване за приключени 64 от общо 92 програми за периода 2007–2013 г. бе от порядъка на 99,1 %.

До 2015 г. Европейската сметна палата състави пет специални доклада, пряко свързани с

развитието на селските райони¹¹¹. Основните препоръки на Сметната палата бяха адресирани към Комисията. По-конкретно бяха разгледани препоръките, свързани с подобряването на насоките и намаляването на пречките за приемане на финансовите инструменти, в контекста на измененията с цел опростяване в Акта за изпълнение на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (Регламент (ЕС) № 808/2014 през април 2016 г. и предложението на Комисията за регламента, изменящ основни секторни актове (COM(2016) 605 final).

През 2016 г. Европейската сметна палата издаде Специален доклад № 36/2016: Оценка на разпоредбите за приключване на програмите за сближаване и развитие на селските райони за периода 2007—2013 г. Сметната палата провери дали правилата и процедурите за приключване предоставят основа на Комисията и на държавите членки да приключват програмите навременно и ефективно. Тя заключи, че насоките на Комисията за приключване, свързани с развитието на селските райони, са навременни и всеобхватни и предоставят подходяща основа за държавите членки да се подготвят ефективно за приключване. В допълнение Комисията представи ефективно допълнителен доклад, разглеждащ нуждите на държавите членки.

По отношение на **Европейския фонд за рибарство** (ЕФР, предшественикът на Европейския фонд за морско дело и рибарство), секторът на рибарството в ЕС премина през съществено реструктуриране, отчасти също поради световната икономическа криза, която доведе до пик в преработката на нефт. Актуалните ниски цени на горивата, както и постепенното намаляване на размерите на флота на ЕС и същественото допълнително реструктуриране, доведоха до големи промени в сектора. През последните две години, флотът на ЕС регистрира рекордно високи нетни приходи (през 2014 г. увеличение от 50 % от равнището на приходи през 2013 г.) и бе постигнат напредък за по-добро балансиране между риболовния капацитет и възможностите за риболов на целия флот на ЕС.

Външното аналитично проучване, подкрепящо **последващата оценка на Европейския фонд за рибарство за периода 2007—2013 г.**, което бе извършено в края на 2016 г.¹¹², показа, че общите плащания на ЕС за Европейския фонд за рибарство до месец май 2015 г. са били 71 % от

общите средства на ЕС, предвидени първоначално за Европейския фонд за рибарство (изплатени 2 812 милиона евро). Въпреки някои проблеми при управлението, понякога водещи до значителна отмяна на сертифицирането¹¹³ и автоматична отмяна на поети задължения чрез прилагането на правилото N+2, документите, подадени от държавите членки за приключване на Европейския фонд за рибарство, показват, че плащанията са достигнали над 90 % от предвидените стойности. Въпреки това от управляващите органи на няколко държави членки административната тежест все още се разглежда като прекалено висока, въпреки че определянето и разпределянето на задачите за управление бяха сметени като цяло за добри в почти всички държави членки. В повечето от държавите членки Европейският фонд за рибарство бе въведен централизирано, отразявайки относително малкия дял от сектора и програмата, в сравнение с други европейски

Принос към постиженията в политиката

Като се има предвид, че последващите оценки на изпълнението на програмите за развитие на селските райони за периода 2007—2013 г. бяха подадени от държавите членки към Комисията в края на 2016 г.¹¹⁴, за 2017 г. Комисията планира обобщаващ доклад на високо равнище. Следователно, докладваните по-долу постижения за тези програми са основани основно на наличната информация от мониторинга на изпълнението на програмата.

Интелигентен растеж

През периода 2007—2013 г. Общата селскостопанска политика упражни силно положително влияние върху жизнеността на земеделския сектор като предложи целевото финансиране за сектора с цел подобряване на неговата производителност. Земеделският сектор на ЕС повиши своята обща производителност на факторите за производство с 0,9 % на година между 2007 г. и 2013 г. (и с 1,8 % на година в групата нови членки на ЕС-13¹¹⁵), което е ясно доказателство за по-ефикасното използване на производствените фактори.

Средствата за **развитие на селските райони** предоставиха подкрепа за изграждане на знания, за инвестиции, различни форми на сътрудничество и иновации. Подкрепата за иновации бе насочена към 156 600 стопанства, които въведоха нови продукти или технологии в своите селскостопански дейности. Около 3 милиона земеделски стопани бяха обучени успешно и над 44,8 милиарда евро бяха инвестирани в подкрепа за модернизиране на

структурни фондове. В някои децентрализирани държави членки бяха делегирани определени мерки към регионалните междинни органи. Средният брой административни длъжности за милион евро от предвидения Европейски фонд за рибарство е оценен на 0,3 в еквивалент на пълно работно време (оценка въз основа на интервюта с управленските органи на Европейския фонд за рибарство).

Външното проучване също така потвърди, че въведената система за мониторинг не представи надеждна информация и че имаше множество липсващи данни. Това накара Комисията да разработи нова обща система за мониторинг и оценка в рамките на Европейския фонд за морско дело и рибарство. Тази система, разработена заедно с държавите членки, вече е въведена и започва да предоставя по-качествени данни.

430 000 стопанства. Бяха подпомогнати или създадени близо 70 000 микропредприятия. От гледна точка на развитието, около 2 000 проекта за кооперации, насочени към разработването на нови продукти или нови техники, получиха подкрепа през периода 2007—2013 г.

За **Европейския фонд за рибарство**, външното аналитично проучване, подкрепящо последващата оценка за периода 2007—2013 г. заключи, че общото подобрене на конкурентоспособността на флота е подпомогнато чрез подкрепа, оказана от Европейския фонд за рибарство, чрез ускоряване на извеждането на част от непечелившия флот, улесняване на модернизирането на останалия флот, рибарски пристанища и кейове за разтоварване и чрез увеличаване на добавената стойност от рибни продукти чрез подкрепа на инвестициите в областта на предлагане на пазара и обработка. В сектора на аквакултурите, въпреки увеличаването на производствените възможности, резултатите бяха под очакваните цели, тъй като производството на аквакултури в ЕС претърпя стагнация през периода на Европейския фонд за рибарство, основно поради неблагоприятните пазарни условия. Целевото проучване и анализите според разходната категория показаха общо съгласие от бенефициерите и управляващите органи, че Европейският фонд за рибарство е допринесъл за икономическата стабилност на бенефициерите, особено в сектора на черупковите организми. Други мерки, например инвестиции в областта на обработка от стопаните, отглеждащи аквакултури, сертифициране на

схеми за качество и т.н. допринесоха за конкурентоспособността на собствениците на проектите. Въпреки това въздействието на Европейския фонд за рибарство върху конкурентоспособността на аквакултурите в ЕС като цяло в най-добрия случай изглежда незначително¹¹⁶. По отношение на иновациите, общата степен на иновации в областта на рибарството бе насочена главно към селективност на риболовните съоръжения поради регулаторни изисквания и задължения за разтоварване и към горивната ефективност поради високите разходи за гориво. Иновациите в сектора на рибарството бяха първоначално ориентирани към околната среда, но те също така донесоха ползи за конкурентоспособността на флота, по-конкретно по отношение на напредъка в областта на горивната ефективност¹¹⁷.

Европейският фонд за рибарство въведе и водено от общностите местно развитие като иновативен начин за справяне със западането в сектора на рибарството. Скорошен анализ, предприет от Европейската мрежа от рибарски райони, показва, че воденото от общностите местно развитие е било основният механизъм за предоставяне на подкрепа за дребномащабния крайбрежен флот. 170 милиона евро бяха насочени към тези бенефициери, като ще им помогнат да разнообразят своите източници на доходи например чрез туризъм или чрез добавяне на повече стойност на техния улов чрез по-кратки пътища към пазара.

Устойчив растеж

През периода 2007—2013 г., повече от 80 % от общите плащания по общата селскостопанска политика бяха свързани с т.н. „кръстосано спазване“ - спазване от страна на земеделските стопани на основните стандарти, свързани с околната среда (както и за безопасността на храните, здравето на животните и растенията и хуманното отношение към животните)¹¹⁸. Чрез тези мерки бе постигнат и част от приноса на **Европейския фонд за гарантиране на земеделието** за устойчиво управление на природните ресурси и действията по климата. Освен това, чрез подпомагане на земеделските стопани, Европейският фонд за гарантиране на земеделието позволи отдръпване от потенциално вредни интензивни практики. Емисиите на парникови газове от селскостопанския сектор (включително почвите) продължиха да намаляват – спадайки с 10,1 % в 28 държави — членки на ЕС, между 2000 г. и 2014 г., т.е. средно с 0,8 % на година.

По програмите за **развитие на селските райони** бяха извършени различни видове плащания за площ с цел насърчаване на практиките за управление, които са доказали своето

положително въздействие върху биоразнообразието, почвите, водите и въздуха, както в сектора на селското стопанство, така и в сектора на горското стопанство. През програмния период 2007—2013 г. площта по агроекологичните схеми бе разширена до 47 милиона хектара, което представлява повече от 25 % от използваната земеделска площ през 2013 г. в ЕС-27¹¹⁹. По-конкретно, помощта, получена от земеделските стопани за преминаване към биологично земеделие или запазването му, обхвана 7,7 милиона хектара. Всичко това изигра важна роля в подобряването на екологичните постижения на земеделието в ЕС.

За **Европейския фонд за рибарство**, външното аналитично проучване, подкрепящо последващата оценка за периода 2007—2013 г., установи, че в края на периода на Европейския фонд за рибарство целта за адаптиране на капацитета на риболовния флот на ЕС с подкрепата на Европейския фонд за рибарство по отношение на намаляването на мощностите и тонажа на флота, е постигната. Напредъкът по отношение на устойчивата експлоатация на рибните ресурси обаче до голяма степен е в резултат на управлението на рибните ресурси с приблизителен нетен принос на Европейския фонд за рибарство от около 66 % от общите намаления на капацитета на флота. Докато повечето управленски органи признаха, че Европейският фонд за рибарство е допринесъл за намаляване на вредните въздействия върху околната среда от експлоатацията на рибните ресурси, усвояването на средства по проекти, създадени конкретно за защита и съхраняване на биоразнообразието по Европейския фонд за рибарство, бе в сравнително ниска степен. Това се очакваше, тъй като програмата бе насочена към развитието на рибарството и аквакултурите (което или намали вредните въздействия върху околната среда, или поне гарантира, че тези въздействия не са извън допустимите нива), вместо към цели, свързани с биоразнообразието. На разположение имаше и други средства за финансиране, като например LIFE+, с по-конкретна насоченост към защитата и съхраняването на биоразнообразието¹²⁰.

Приобщаващ растеж

Комбинацията от **преки плащания и пазарни мерки** помогна за ограничаване на загубите на работни места и вложени ресурси.¹²¹ През 2015 г. равнището на заетост в селските райони бе възстановено до 65 %. Това имаше значение за 11 милиона стопанства в ЕС, за 22 милиона работници в тях и за свързаните със земеделието като например 22 милиона в преработвателната промишленост, търговията с хранителни продукти и хранителните услуги, плюс други сектори нагоре

или надолу по веригата (общо около 44 милиона работни места в сектора). В същото време преките плащания бяха до широка степен отделени от производството, а земеделските стопани можеха свободно да реагират на пазарните сигнали.

Общата селскостопанска политика също така насърчи балансирано развитие на площите в ЕС чрез своите мерки за **развитие на селските райони**, което подпомогна почти 53 000 операции за подобряване на основни услуги в селските райони (напр. транспорт; електричество; поддържане на домакинства) през периода 2007—2013 г. Плащанията в резултат на прилагането на различни мерки за развитие на селските райони бяха в полза на голяма част от земеделските стопанства и свързаните с тях работещи лица. Те са съществен елемент от поддържането на заетостта.

53 000

операции за подобряване на основни услуги в селските райони (напр. транспорт; електричество; поддържане на домакинства)

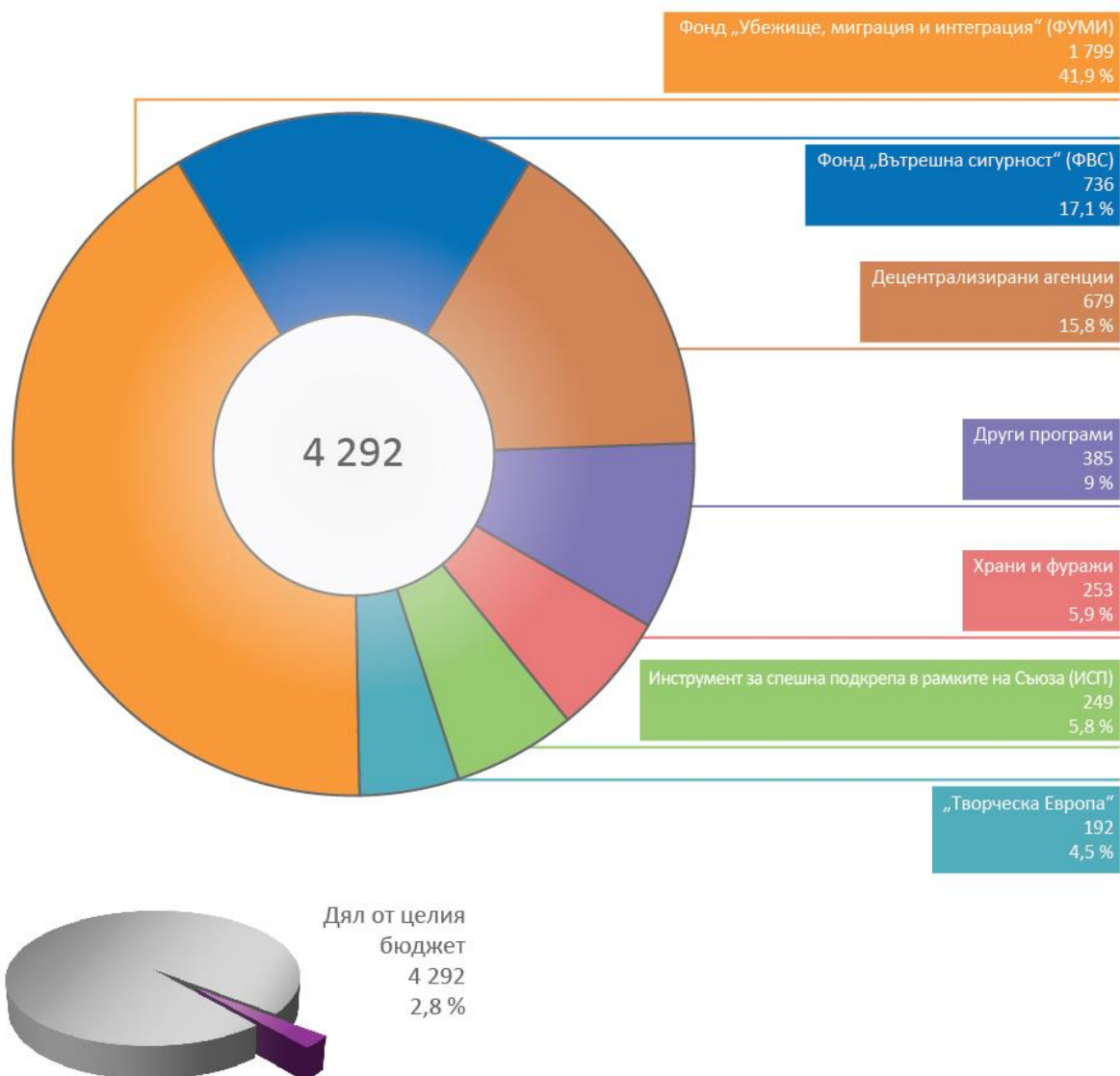
За **Европейския фонд за рибарство** външното аналитично проучване, подкрепящо последващата оценка за периода 2007—2013 г., заключи, че инвестициите за преработка и маркетинг са допринесли за създаване на работни места и са ускорили модернизирването на индустрията. Устойчивото развитие на местните рибарски райони (ос 4) позволи запазването и създаването на работни места и бе основният политически инструмент за подобряване на качеството на живот в зависимите от рибарството райони. Като цяло се оценява, че Европейският фонд за рибарство е допринесъл за създаването на около 20 000 работни места. Цифрите относно запазените работни места не са налични, освен за ос 4, която се оценява, че е допринесла за запазването на около 9 000 работни места¹²².

Оценява се, че Европейският фонд за рибарство е допринесъл за създаването на около

20 000 работни места.

1.4. Сигурност и гражданство (Бюджетна функция 3)¹²³

По бюджетна функция 3, бюджетът на ЕС събира редица програми (4 милиарда евро, представляващи 2,6 % от общия бюджет на ЕС за 2016 г.), които подпомагат неотложни политически предизвикателства, например сигурност, убежище, миграция и интегриране на граждани на трети държави, здравеопазване и защита на потребителите, както и темите, свързани с култура и диалог с гражданите. Финансирането е насочено към проекти, при които сътрудничеството с ЕС допринася за значителни ползи по отношение на ефективността.

Диаграма: Горна част: Основни програми, финансирани през 2016 г. по бюджетна функция 3/Долна част: Дял на бюджетна функция 3 от целия бюджет за 2016 г. Всички стойности са в милиони евро.

Подкрепа от програмите за приоритетите на Комисията:

Програмите по бюджетна функция 3 допринасят основно за приоритетите на Комисия „Юнкер“ за „Правосъдие и основни права“ и „Миграция“. Въпреки ниския включен бюджет, тези програми допринасят за постиженията на „Европа 2020“. Например програмата „Здраве“ се намира на кръстопът между интелигентния и приобщаващия растеж: тя финансира дейности по възприемане на иновации в областта на здравето и здравните грижи и подпомага държавите членки при реформите в техните здравни системи, и в същото време се стреми към насърчаване на здравето и предотвратяването на заболявания, и се стреми да отстрани увеличаващата се тенденция за неравнопоставеност в здравеопазването чрез действия по отношение на здравето при уязвими групи, и от 2015 г., със специална насоченост към бежанците. Фонд „Убежище, миграция и интеграция“¹²⁴ допринася за приобщаващ растеж чрез финансиране на проекти за интегриране на граждани на държави, които не са в ЕС.

1.4.1. Напредък на програмите за периода 2014–2020 г.

2016 г. бе друга критична година, през която Европа трябваше да демонстрира своите възможности за справяне с предизвикателствата на миграцията и да се справи със заплахите по отношение на сигурността. Ранните данни сочат, че броят на задържаните незаконни мигранти на външните граници на ЕС е намален (от 1,8 млн. през 2015 г. на 0,5 млн. през 2016 г.). Броят на незаконно пристигащите в Гърция е спаднал значително, благодарение на изпълнението на изявлението на ЕС и Турция; броят на незаконно пристигащите от Либия обаче все още остава

много висок.

Два специални фонда допринасят за тези предизвикателства – с общ бюджет от 11 милиарда и изпълнявани основно (70 %) при споделено управление чрез национални програми, както и под пряко управление чрез спешна финансова помощ: **Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ)** и **Фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС)** с неговите направления ФВС-Граници и ФВС-Полиция. През 2016 г. двете програми набраха скорост.

ФУМИ – подкрепящ държавите членки при управлението на миграцията чрез действия в областта на убежището, законната миграция и интеграция на граждани на трети държави, връщане, презаселване и преместване

Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ подпомага различни типове проекти:

- **Проекти, свързани с убежището:** През 2016 г. държавите членки изразходваха 49,4 милиона евро по националните програми за убежище, миграция и интеграция. Това е предоставило на 366 426 лица, търсещи убежище, съдействие чрез различни проекти в областта на приемането и системите за предоставяне на убежище (напр. законова помощ и представителство, социално консултиране, насочени услуги към уязвими групи).
- **Проекти, свързани със законната миграция и интеграцията:** През 2016 г. държавите членки изразходила 43,8 милиона евро по националните програми на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, за да подпомогнат 1 602 041 граждани на трети държави чрез мерки за интеграция, например образование и обучение, включително езиково обучение и подготвителни действия за улесняване на достъпа до пазара на труда, консултиране и съдействие в областта на настаняването, средства за препитание и административни и законови насоки, медицински и психологични грижи в рамката на националните, местните и регионалните стратегии

- **Проекти, свързани с връщане:** Държавите членки значително подобриха своите усилия по отношение на доброволното връщане и принудителните извеждания с подкрепа от фонда. Държавите членки изразходиха 105,9 милиона евро през 2016 г., което им позволи 26 187 души да бъдат върнати с помощта на програмите за доброволно връщане и 11 561 души да бъдат върнати чрез операции по принудително извеждане, в съответствие със стандартите, постановени в правото на ЕС. Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ също така финансира и приложението за интегрирано управление на връщането (IRMA). Това представлява сигурна платформа за улесняване на съвместното планиране на операции по връщане и за подпомагане на държавите членки и европейската гранична и брегова охрана при събирането и споделянето на информация.
- **Презаселване:** На 20 юли 2015 г. държавите членки се договориха за презаселване на 22 504 лица от трети държави в очевидна нужда от международна защита. В изявлението на ЕС и Турция от 18 март 2016 г. се предвижда, че за всеки сириец, върнат в Турция от гръцките острови, друг сириец ще бъде презаселен от Турция в ЕС. Държавите членки са презаселили общо 14 205 души през 2016 г., което

представлява значително увеличение в сравнение с предходните години. В съответствие с регламента за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, бе предоставена еднократна сума от 10 000 евро¹²⁵ или 6 000 евро на държавата членка на презаселване за презаселено лице.

- **Преместване:** През 2016 г. бе предоставен допълнителен финансов пакет от 1 040 милиона евро в подкрепа на преместването на 160 000 души между септември 2015 г. и септември 2017 г. В съответствие с решенията на Съвета във

връзка с преместването, бе предоставена еднократна сума от 6 000 евро за преместено лице на държавата членка по преместване и еднократна сума от 500 евро за Италия и Гърция за преместено лице. Това помогна за ускоряването на прехвърлянията с цел преместване. До края на 2016 г. преместванията от Гърция достигнаха средно 1 000 души на месец, докато преместванията от Италия достигнаха 700 души на месец. Общо до края на 2016 г., бяха преместени 9 923 души (2 649 от Италия и 7 274 от Гърция); все още далеч от целта, поставена до септември 2017 г.

Проектът CITIES-GROW („Интеграция на мигранти чрез икономическа дейност в градовете“) се координира от EUROCITIES (мрежата от големи градове в Европа). Участват 16 европейски града: Атина, Барселона, Бирмингам, Брайтън и Хоув, Дрезден, Гданск, Гент, Хелзинки, Лисабон, Мюнхен, Нант, Никозия, Рига, Ротердам, Тампере и Утрехт.

По проекта са събрани градове, изправени пред общи предизвикателства за интеграция. Един от тях е град наставник; споделящ опит и предлагащ независима подкрепа за изпълняващия град, който желае да повиши стандартите и да извърши промените. За двете страни ползите произтичат от споделянето на експертни познания и опит, добри практики и как най-добре могат да бъдат въведени конкретни действия на местно равнище за успешно интегриране на граждани на трети държави и бенефициери на международна закрила. Съвместното участие и сътрудничество между политиките, както и бенефициерите и съответните заинтересовани лица, чрез установяване на мрежи за подкрепа гарантира непрекъснатост на извлечените поуки през жизнения цикъл на проекта.

Вече бяха организирани четири схеми за наставничество:

- *Свързване на купувачи и доставчици: достъп до публични и частни поръчки за имигранти предприемачи;*
- *Ангажиране с местни трудови агенции за работа и местни образователни институции за насърчаване на съгласуване между работни места и умения за заетост на младежи с мигрантски произход;*
- *Услуги за насърчаване и подпомагане на предприемачи с мигрантски произход;*
- *Антидискриминационни стратегии на местния пазар на труда.*

Фонд „Вътрешна сигурност“

Комисията заедно с Европейската агенция за гранична и брегова охрана (наричана Frontex) и държавите членки продължиха да работят в посоката за ефективно присъствие в морето. Агенцията разполагаше средно 600 служители всеки ден в Централното Средиземноморие, докато 15 плавателни съда, четири самолета и два хеликоптера бяха постоянно разположени при съвместната операция „Тритон“ през цялата 2016 г. В Централно Средиземноморие през 2016 г. бяха спасени 174 500 души. В Източното Средиземноморие средно 760 служители ежедневно съдействаха на Гърция в рамките на съвместна операция „Посейдон“, а през цялата година бяха разположени 10-12 морски ресурса

(брегови патрулни плавателни съдове, както и в открито море, брегови патрулни лодки) и друго оборудване (т.е. хеликоптери, патрулни автомобили, автобуси и ванове за термовизионно наблюдение).

В подкрепа на политиките за управление на границите, държавите членки изразходиха 133,6 милиона евро по националните програми на фонд „Вътрешна сигурност“ през 2016 г. Това позволи на държавите членки да увеличат значително своите инвестиции във възможности за защита на националните граници, напр. чрез набавяне на активи с висока стойност, които са от съществено значение при ефективното управление на външните граници в текущия контекст на силен

миграционен натиск (напр. закупуване на хеликоптери или лодки, необходими подобрения или поддръжка на ИТ системи).

Като част от усилията за справяне с миграционната криза, въвеждането на подхода „гореща точка“ продължи в Гърция и Италия.

За подпомагане на политиките, насочени към унищожаването на организираната престъпност, през 2016 г. от държавите членки бяха изразходени 35 милиона евро по националните програми на фонд „Вътрешна сигурност“ за проекти в областта на предотвратяването и борбата с престъпността. Тези фондове бяха от съществено значение за подобряването на възможностите в държавите

членки за справяне с трансграничните проблеми: например, през 2016 г. 2 382 служители на правоприлагащи органи бяха обучени по теми, свързани с трансграничните въпроси (тероризъм, организирана престъпност, корупция).

През 2016 г. 10,88 милиона евро бяха изразходени от държавите членки по националните програми на фонд „Вътрешна сигурност“ за проекти в областта на рисковете и кризата. Тези проекти бяха насочени към предотвратяване и борбата с кризисни ситуации, включително тероризъм, както и механизми за ранно предупреждение.

Ефективно управление на границите: Горещи точки, получаващи оперативна и финансова подкрепа от Комисията и съответните агенции¹²⁶.

През 2016 г. Гърция създаде пет напълно функционални горещи точки (Лесбос, Лерос, Кос, Хиос и Самос). Горещите точки имат комбиниран капацитет от 7 450 места и се използват за регистриране на мигранти. От 20 март 2016 г. горещите точки бяха адаптирани към изискванията на изявлението на ЕС и Турция, за да се подобри процесът по предоставяне на убежище и да се улесни бързото връщане в Турция от островите.

В Италия до 31 декември 2016 г. функционираха четири горещи точки (Лампедуза, Трапани, Таранто и Поцало) с общ капацитет от 1 600 места. В допълнение, на 7 декември 2016 г. Италия обяви, че ще приложи процедурата за горещи точки в 15 пристанища на слизане. Въпреки безпрецедентния брой пристигнали мигранти през 2016 г., Италия постигна значителен напредък при регистрирането и идентифицирането на мигрантите, като увеличи общия процент на снемането на пръстови отпечатъци до около 97 % за всички през 2016 г.

В края на 2016 г. всички мигранти, пристигащи в зоните на горещите точки, бяха проверени, бяха им снети пръстови отпечатъци, бяха регистрирани и информирани относно процедурите по проследяване, по-конкретно чрез множеството информационни кампании, установяването на информационни кабинки и др. В допълнение към проверките за сигурност, потокът през горещите точки и процесът по преместване също включваха интегрирани и систематични здравни прегледи, а условията на приемане бяха подобрени, с конкретна насоченост към уязвимите групи, включително деца.

Инструмент за спешна подкрепа в рамките на ЕС

През 2016 г. пристигането на значителен брой бежанци в ЕС, накара ЕС да установи инструмент за предоставяне на спешна подкрепа в рамките на Съюза (ESI)¹²⁷, за да подпомогне националните власти при тяхната хуманитарна реакция спрямо бежанската и миграционната криза. До 700 милиона евро бяха заделени за ESI за периода от 2016 г. до 2018 г. През 2016 г. Гърция бе единствената държава членка, която отговаряше на двете условия за допустимост, изложение в регламента¹²⁸, всички финансирани действия по

този регламент към днешна дата са насочени към справяне с хуманитарната ситуация в Гърция. До края на 2016 г. повече от 190 милиона евро бяха договорени с 14 агенции на ООН, международни организации и неправителствени организации, с цел предоставяне на спешна подкрепа в областите вода, канализация и хигиена, подслон, здраве, защита и образование. Беше предоставен подслон за над 35 000 бежанци и бяха създадени 417 спешни помещения за непридружени ненавършили пълнолетие лица.

Механизъм за гражданска защита на ЕС

През 2016 г. Механизмът за гражданска защита на Съюза бе активиран 26 пъти, за да отговори на бедствия в рамките на Съюза и извън него. Координационният център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC) – т.е. оперативният център на механизма – улесни и координира разполагането¹²⁹ на експерти и стоки за

хуманитарно подпомагане от участващите държави¹³⁰ в редица кризисни условия. През февруари 2016 г., като част от механизма и заедно с държавите членки на ЕС, Комисията стартира Европейския медицински корпус – пряк отзвук вследствие на опита, придобит от кризата с ебола.

Поддържане на диалог с гражданите – Европа за гражданите

Програмата „Европа за гражданите“ допринася за разбирането на ЕС от страна на гражданите, на неговата история и многообразие чрез две направления. Средносрочното оценяване на програмата „Европа за гражданите“ все още е в процес на изпълнение и се очаква да бъде финализирана през следващите месеци. Фондът се изпълнява под пряко управление. През 2016 г. от 2 496 получени заявления бяха избрани 396

предложения:

38-те подкрепени инициативи по „Европейска памет“ насърчиха отразяването на последиците от тоталитарните режими в модерната история на Европа и почитането на паметта на жертвите от техните престъпления.

237 проекта за побратимяване на градове, 30 мрежи от градове и 25 граждански проекта по направление „Демократична ангажираност и гражданско участие“,

насочени към повишаването на осведомеността относно паметта, общата история и ценностите и към гражданското участие и демократичната

Програма „Правосъдие“

През 2016 г., програмата „Правосъдие“ (бюджет 47,7 милиона евро) допринесе за бъдещото развитие на европейското пространство на правосъдие. Бяха предоставени оперативни субсидии на 13 рамкови партньори, които представляват активни мрежи на ЕС в областите на съдебно сътрудничество по граждански и наказателни въпроси или достъп до правосъдие. Те включват например „Съвета на нотариатите на ЕС, Европейската организация на затворите и

ангажираност в контекста, повлиян от бежанската и миграционната криза, и продължителното въздействие на финансовата криза.

изправителните институции, Справедлив съдебен процес в Европа, Подкрепа за жертвите в Европа и Европейската мрежа на висшите съдебни съвети“. Оперативните субсидии допринесоха за допълнително развиване на възможностите на тези органи и за финансирани дейности, например дейности по работа в мрежа и повишаване на осведомеността, подкрепа и допълване на политиката на ЕС и законодателната дейност.

Програма „Права, равенство и гражданство“

През 2016 г. програма „Права, равенство и гражданство“ работеше с бюджет от 59,9 милиона евро. Бяха предоставени оперативни субсидии на седем мрежи на ЕС, като Жени срещу насилието, Child Helpline International и Европейската мрежа от омбудсмани по въпросите на децата. Тези мрежи действат в областта на предотвратяване и борба с всички форми на насилие върху деца и жени и за защита на жертвите от подобно насилие, както и в областта на правата на децата. В областта на недискриминацията бе предоставено финансиране на пет рамкови

партньори, например Transgender Europe и Age Platform Europe. В областта на борбата срещу расизма и ксенофобията бе предоставено финансиране на Европейска мрежа срещу расизма и в областта на равенството между половете на Европейското женско лоби. Дейностите по работа в мрежа и повишаване на осведомеността допринесоха за допълнително развитие на възможностите на тези органи, но също така подкрепиха и допълниха политиката и законодателната дейност в тези важни области.

Програма „Потребители“

Оперативният бюджет, заделен за програмата „Потребители“ през 2016 г. от 23,7 милиона евро, бе използван основно за подпомагане на разработването на свързано с потребителите законодателство, основано на факти; прилагането и насърчаването на правата на потребителите във вътрешния пазар чрез повишаване на осведомеността и изграждането на възможности на организациите на потребителите. Годишните

субсидии за мрежата от европейски потребителски центрове (мрежа ЕСС) представляват дял от около една трета от годишния оперативен бюджет, тъй като това е важна мрежа за предоставяне на информация и съдействие на потребителите, за да им се помогне да упражняват своите права при трансгранични покупки и да получат достъп до подходящо решение при спорове.

Храни и фуражи

През 2016 г. изпълнението на 130-те национални ветеринарни програми, финансирани съвместно с 160 милиона евро по програмата „Храни и фуражи“, постигна напредъка, който бе очакван. Тези програми са насочени към трансмисивни, често епидемични заболявания по животните и имат пряко въздействие върху общественото здраве поради проблемите, свързани с безопасността на храните и поради заболявания, пренасяни от животните, които могат да бъдат предадени на хората. Освен това внезапната поява на някои болести по животните може да предизвика икономически разходи поради загуба

на вътрешни пазари в ЕС, както и експортни пазари, и преките разходи за контрол върху заболяванията в бюджетите на ЕС и на държавите членки. Въпреки това унищожаването на болестите е дългосрочна задача, която изисква непрекъснати и съгласувани усилия за дълъг период от време.

През 2016 г. бяха съвместно финансирани и 22 национални програми за проучвания за организми, вредни за растенията (+ 5 в сравнение с 2015 г.), за да се гарантира ранното откриване и унищожаване на нашествие от вредители. Глобализирането на търговията с растителни

видове, заедно с климатичните промени, значително увеличиха риска от нашествия от вредители по растенията. По този начин ранното откриване и контрол е от съществено значение за смекчаване на последиците върху търговията и икономическите последици.

В допълнение към съвместното финансиране на националните програми, финансовата подкрепа от ЕС за спешни мерки е в ход, за да може в ранен етап да ограничи болестите по животните и

нашествията от вредители. Ранното ограничаване е важно, тъй като проявите могат да представляват огромен разход за бюджета на ЕС, националните бюджети и земеделската общност, ако не бъдат разгледани незабавно и излязат извън контрол. Например възникването на огнище на болестта шап през 2001 г., което започна в Обединеното кралство, но се разпространи и в други държави, се оценява на разходи до 12 милиарда евро.

Спешните мерки срещу болестта заразен нодуларен дерматит отбелязаха много добри резултати през 2016 г. Те бяха приведени в действие незабавно и успяха да ограничат избухване на епидемия в Гърция и България. ЕС предприе допълнителни мерки в рамките на спешните мерки, за да финансира навременното закупуване на ваксини за заразния нодуларен дерматит в редица трети държави на Балканите (Сърбия, Косово, Черна гора и Албания), където бързите масови ваксинации предотвратиха разпространяването на болестта на територията на Съюза. Финансираните от ЕС спешни мерки блокираха разпространяването на болестта. ЕС също така създаде банка за ваксини за заразен нодуларен дерматит, която да помогне държавите членки с бързо доставяне на ваксини за съществуващи и бъдещи епидемии в случай на очакване за бъдещи рискове

През последните няколко години съвместното финансиране от страна на ЕС на спешни мерки направи възможно успешното ограничаване на африканската чума по свинете, навлязла в източната част на ЕС чрез свободното движение на диви прасета от Беларус и Украйна в четирите засегнати държави членки. Нямаше по-нататъшно разпространение до други части от заразените държави членки или до други държави. Незабавната, целенасочена и многостранна реакция от страна на ЕС спрямо епидемиите от африканска чума по свинете и заразен нодуларен дерматит ограничи негативните ефекти, тъй като епидемията можеше да има опустошителни последици върху здравето на животните и върху устойчивостта на сектора.

Програма за обществено здраве

През 2016 г. програмата за обществено здраве бе насочена главно към оценката на здравните технологии и създаването на европейски референтни мрежи, което помогна на милиони европейци, страдащи от редки заболявания. Средствата на програмата за обществено здраве бяха използвани също за подпомагане на интервенции за ограничаване на разпространяването на ебола и зика чрез подсилване на готовността и реакциите на държавите членки по-конкретно чрез действията на Комитета за здравна сигурност (начален преглед, медицински евакуации, предотвратяване на предаването при транспортиране и болнични условия). Бяха въведени известни промени, особено възможността за финансиране на действия, които са насочени към здравето на бежанците, като незабавна реакция на високия приток бежанци в държавите членки на ЕС. Единадесет действия бяха финансирани за 14 милиона евро за увеличаване на осведомеността и ангажираността спрямо подобряването на майчиното здраве и здравните грижи за бежанци и жени мигранти, действия за подобряване на достъпа до здравни грижи за уязвими имигранти и бежанци в Европа и действия и обучения за

здравни специалисти и служители в областта на правоприлагането, работещи с мигранти и бежанци.

Като вземат предвид препоръките от последващото оценяване на предишната програма за обществено здраве по многогодишната финансова рамка за периода 2007—2013 г., службите на Комисията изпълняват план за действие за подобряване на мониторинга на програмата и за по-добро докладване относно напредъка и резултатите.

Резултатите от средносрочната оценка на третата програма за обществено здраве показва повишени възможности за насочване към важни здравни нужди, където тя може да добави стойност (например антимикробна резистентност, „електронно здравеопазване“ в контекста на цифровия единен пазар и иновациите в областта на здравеопазването и здравните грижи). Тя установи, че третата програма за обществено здраве отговаря на променящите се обстоятелства и тенденции, например във връзка с необходимостта от управление в кризисни ситуации. Мигрантската криза от 2015 г. се оказа ранен и безпрецедентен тест за адаптивността на

програмата, като се има предвид общоевропейското естество на кризата и напрежението, която тя оказва върху инфраструктурата за обществено здраве.

Програма „Творческа Европа“

Програмата „Творческа Европа“ подпомага европейските културни и творчески сектори, по-конкретно аудиовизуалния сектор, за да насърчи културното и езиково многообразие и да стимулира конкурентоспособността. 56 % от бюджета е отделен за „подпрограма МЕДИА“, 31 % за „подпрограма Култура“ и 13 % за междусекторно направление. Неговата европейска добавена стойност се дължи на неговото допълване с национални публични средства в подкрепа на транснационалните дейности и сътрудничество, насърчаване на икономистите от мащаба и вземането предвид на държавите с ниски възможности. Освен това

МЕДИА

МЕДИА предоставя основната финансова подкрепа за приспособяването на аудиовизуалната индустрия към Цифровия единен пазар. 2016 г. бе 25-та годишнина на МЕДИА. През това време подпрограмата МЕДИА бе призната в аудиовизуалната индустрия на европейско и международно равнище като марка, представляваща артистично качество и творчество. За четвърта поредна година наградата „Оскар“ за най-добър чуждоезичен филм бе присъдена на филм, създаден с подкрепата на МЕДИА – „Синът на Саул“. Друг съвместно финансиран филм от ЕС – „Ейми“ – спечели Оскар за най-добър документален филм.

За 4-а поредна година Оскар за най-добър чуждоезичен филм бе присъден на филм, получил финансиране по МЕДИА.

През 2016 г. МЕДИА предостави финансова подкрепа за различни инициативи и аудиовизуални области:

- „Автоматичната“ схема за разпространение предостави 20 милиона евро за улесняване на разпространението на произведения в други страни филми, достигайки публика от 52 милиона души. Търсена бе нова публика, например чрез филмови фестивали. Например фестивалът Cinekid, организиран всяка година през есенните празници в Нидерландия, който достига публика от 50 000

Култура

Проектите за транснационално сътрудничество получават по-голямата част от бюджета по програма „Култура“. Тези проекти предоставят на

Отрицателното в случая е, че оценката установи, че тя има ниска прозрачност и че разпространяването на резултатите би могло да бъде подобро още.

растящият брой участващи държави от разширяването и държавите по европейската политика за съседство, програмата се е доказала като полезен инструмент в стратегията за международни културни отношения на ЕС.

В периода 2014—2016 г. програмата бе изпълнявана както бе предвидено. През 2016 бяха подадени 5 408 заявления за подкрепа (771 по направление Култура, 4 363 по МЕДИА и 274 по междусекторното направление), от които за финансиране бяха избрани 2 097 (102 за направление Култура, 1 983 за МЕДИА и 12 по междусекторното направление).

деца чрез повече от 500 аудиовизуални продукции, подбрани от фестивала.

- МЕДИА успешно подпомогна разработването на нови филми, които могат да достигнат международната публика и признание. Малка субсидия за развитие от 33 000 евро през 2011 г. доведе до създаването на филма *Тони Ердман*, който бе пуснат през 2016 г. и достигна продажби от 300 000 билета в Германия през първите 3 седмици, 105 000 във Франция през първата седмица, бе продаден на 100 територии в целия свят и номиниран за най-добър чуждоезичен филм за Оскарите за 2017 г.
- МЕДИА подпомага Europa Cinemas, мрежа от около 1 000 европейски кинозалони в 33 европейски държави, като преглежда значителен дял от ненационални европейски филми, като предоставя дейности, свързани с образование и маркетинг. Оценено е, че всяко евро, инвестирано в мрежата, генерира 13 евро чрез допълнителна публика.
- В светлината на променящата се бизнес и регулаторна среда, МЕДИА финансира редица „придружаващи мерки“, за да подпомогне усилията за адаптиране на аудиовизуалната индустрия. Например, тъй като промените по разпоредбите, свързани с авторското право, са предложени с цел увеличаване на онлайн достъпа, МЕДИА подпомага създаването на готови каталози с европейско съдържание. Като цяло 108 европейски филма са предоставени в средно 10 територии, с общ обем от около 950 онлайн издания.

организации от всякакъв размер и естество възможността да продуцират съвместно и да допринасят за изграждане на възможности чрез

инвестиране в умения и обучение, чрез отразяване и изпробване на нови бизнес модели и чрез справяне с предизвикателствата, свързани с цифровизацията. Те позволяват на голям брой артисти и професионалисти в областта на културата да работят и да си сътрудничат през границите (през 2016 г.: 31,5 % от проектите). Програмата също така подпомага 23 общоевропейски структури, основани на членство, обединяващи 4 000 професионални организации за равнопоставено учене, обмен на добри практики и изграждане на възможности чрез програмното направление „Европейски мрежи“. Освен това, новото действие „Европейски платформи“ създаде нови и по-гъвкави начини за подобряване на международните кариери на новите дейци на изкуството. Например, една платформа от 13 места за музикални представления е представила работата на 837 групи от 36 различни държави и им е помогнала да достигнат до нови публики в цяла Европа.

Само през 2016 г. 520 културни организации, които се очакваше да създадат 1 952 работни места, бяха подпомогнати чрез проекти, финансирани по програма „Култура“, което генерира общо финансиране от 93,5 милиона евро за дейности по културно сътрудничество в цяла Европа, комбинирайки съвместно финансиране от ЕС и други източници на финансиране. Това може да бъде добавено към 147 проекта за сътрудничество, избрани през 2014 г. и 2015 г., които включваха общо 847 културни организации и помогнаха за създаването на повече от 3 288 работни места, от които 705 постоянни позиции.

Например, проект „Стимулиране на кариери на млади аниматори с видео мапинг“, благодарение на субсидия от по-малко от 300 000 евро, щеше да създаде за цялата си продължителност 11 временни и 5 постоянни работни места и възможности за заетост за около 400 млади аниматори, чрез сътрудничество в областта на творческите индустрии, публичните органи и европейските университети по изкуства и дизайн.

1.4.2. Резултати от програмите за периода 2007-2013 г.

През 2016 г. Комисията стартира последващи оценки, обхващащи периода 2011—2013 г. за три фонда; Европейския фонд за интеграция (773,09 милиона евро), Европейския бежански фонд (654,10 милиона евро) и Фонда за връщане (647,97 милиона евро), които бяха предшествениците на фонда „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ). Четвъртият фонд – Фондът за външните граници (1 654,21 милиона евро), чиито действия вече се прилагат в рамките на фонд „Вътрешна сигурност“, също се оценява. Заедно тези фондове се наричаха фондове „SOLID“ и изпълняваха своята дейност от 2007 г. до 2013 г. със заделени финансови средства от 3 729,37 милиона евро, а изпълнението продължава до 2016 г.

Въпреки че докладът на Комисията от оценяването, включващ критериите за ефективност, ефикасност, уместност, съгласуваност и добавена стойност на ЕС за тези фондове, все още не е на разположение, предварителните резултати от проучванията на външните изпълнители по отношение на степените на усвояване (което все още е предмет на актуализиране), както и постиженията от всеки

фонд, показват следното:

Усвояването на бюджета, заделен за държавите членки и участващите държави през периода 2007—2013 г., до декември 2016 г. варираше между фондовете, но като цяло степента на усвояване за четирите фонда може да бъде сметната за задоволителна, също така с оглед на миграционния натиск, който наложи постоянно адаптиране на политики и действия спрямо бързо променящите се обстоятелства. Средната степен на усвояване на фонд за периода 2007—2013 г. бяха следните:

- Европейски фонд за интеграция: 69,80 %
- Европейски бежански фонд: 76,10 %
- Фонд за връщане: 69,31 %
- Фонд за външните граници: 74,66 %

Изпълнението на фондовете „SOLID“ се подобри с времето: процентът на усвояване по време на периода 2011—2013 г. се увеличи значително: Европейският фонд за интеграция достигна 77 %, Европейският бежански фонд — 81 %, Фондът за връщане — 81 %, а Фондът за външните граници — 87 %.

Европейски фонд за интеграция

Проучването на изпълнителя установи, че постиженията са били съществени при привеждане в действие на общите основни принципи на имиграционната политика в ЕС и в областта на развитието и изпълнението на интеграционния процес на новопристигналите граждани на трети държави в държавите членки. Фондът подкрепи множество проекти, насочени към предоставяне на преки услуги за имигрантите, например езикови курсове и консултантски услуги. Като цяло, проектите, изпълнени през периода 2011—2013 г., са достигнали до поне два милиона граждани на трети държави, което е приблизително равно на 10 % от всички граждани на трети държави в ЕС към този момент. По отношение на въздействието, от 26 държави членки, 18 са посочили силното въздействие на

Европейския фонд за интеграция по отношение на развитието и подобряването на качеството на въвеждащите програми и са наблюдавали въздействие на Европейския фонд за интеграция във връзка със засилването на езиковите умения, подкрепяйки гражданската ориентация и повишаването на познанията на приемащото общество. Европейският фонд за интеграция направи важен принос за интеграционния процес на гражданите на трети държави в повечето от държавите членки, 22 от 26-те оцениха, че Европейският фонд за интеграция е позволил въвеждането на действия, които по друг начин не биха могли да бъдат финансирани от национални ресурси, което предполага висока добавена стойност в ЕС.

Фонд за връщане

Предварителните резултати сочат, че Фондът е бил ефективен най-вече в своя принос за развитие на системата за интегрирано управление на връщането и по-конкретно при постигането на по-добър баланс между

доброволното връщане и принудителното извеждане. С подкрепата на Фонда за връщане бяха разработени редица иновативни инструменти с цел подобряване на управлението на връщане в ЕС и в държавите членки, например

активно подпомагане на доброволното връщане и прилагането на подходи с множество заинтересовани лица, даващо възможност на заинтересованите лица в гражданското общество. Фондът за връщане предостави поток от допълнително финансиране, което доведе до финансирането на нови действия по разширяване на съществуващите действия, включително свързаните с броя дейности по доброволно

връщане пред операциите по принудително връщане. Въпреки това ефективността на действията, насочена към насърчаване на сътрудничеството с трети държави, бе засегната поради външни фактори, например желанието на органите в партньорските държави да сътрудничат в областта на връщането и повторната интеграция.

Европейски бежански фонд

През периода 2011—2013 г. Европейският бежански фонд помогна на държавите членки да разработят и да предоставят конкретна подкрепа за търсещите убежище, разглеждайки спешни и ежедневни въпроси. В допълнение държавите членки организираха операции по презаселване и общо 9 058 души бяха презаселени с помощта на Европейския бежански фонд. Съгласно предварителните резултати от докладите на изпълнителя, целите на Фонда са адекватно формулирани, за да обхванат повечето от съществуващите нужди в държавите членки, свързани с подобряването на националните системи за предоставяне на убежище (условия на приемане на търсещите убежище лица, интегриране на бенефициерите на международна закрила, по-честни и по-ефективни процедури по предоставяне на убежище). Европейският бежански фонд успя да адаптира увеличаващите се нужди в държавите членки през периода, особено необходимостта от поддържане на задоволителни условия на приемане, въпреки засиления поток на търсещи убежище лица, и да ускори процедурите по предоставяне на убежище

в приемащите държави в ЕС, което стана все по-спешно през времето. В този контекст спешните мерки бяха особено важни за разглеждане на извънредните ситуации. Европейският бежански фонд предостави добавена стойност за държавите членки и действащите лица от държави, които не са членки, като предостави допълнително финансиране, което позволи изпълнението на проекти, които иначе не биха могли да бъдат изпълнени. Той добави най-голяма стойност в държавите членки, които имаха на разположение относително малко национално финансиране и по-слабо развити системи за предоставяне на убежище, където той допринесе за частично (пре)структуриране на системата за предоставяне на убежище. В други държави членки добавената стойност на Европейския бежански фонд разчиташе на възможността за финансиране на иновативни проекти, предоставяйки преди това несъществуващи услуги или разширявайки обхвата на действията и разглеждайки нуждите от нови и по-уязвими целеви групи.

Фонд за външните граници

Предварителните резултати от доклада на изпълнителя сочат, че финансовата подкрепа от Фонда за външните граници е била от съществено значение за осъществяване на необходимите инвестиции за подобряване на системите за управление на външните граници на ЕС, в момент на бюджетни съкращения и увеличаващ се миграционен натиск. Той допринесе съществено за прилагането на шенгенското законодателство в подкрепа на развитието и подобряването на национално ниво на големи информационни системи като например ВИС¹³¹ и ШИС II¹³², възможностите на държавите членки да предприемат наблюдение на границите и развиването на консулско сътрудничество с трети държави. Фондът има особено важно значение при гарантирането на съгласуваност на

системите, които могат да станат функционални и ефективни единствено след като всички съставни части са финализирани (например ШИС II и ВИС), в контекст, в който националното финансиране е недостатъчно. Действията, финансирани съвместно от Фонда за външните граници, подпомогна ефективно общата архитектура на политиката за границите на Съюза. Редовното пресичане на границите стана по-бързо, благодарение на автоматизираните портали, финансирани от Фонда за външните граници. Националните компоненти от интегрираната система за управление на границите за защита на външните граници на ЕС бяха подобрени значително, особено по отношение на развитието и прилагането на националните компоненти от Европейската система за наблюдение на

границите; обучение на консулски служители и гранични длъжностни лица; сътрудничество между различните национални заинтересовани лица и агенциите на ЕС, включени в защитата на границите, и значително подобряване на основните информационни системи. Добавената стойност на фонда е свързана с финансовата солидарност, установена чрез държавите членки, изправени пред драстично различни ситуации на

своите външни граници. При това фондът създаде осезаема солидарност между държавите, които са изложени най-силно на миграционния натиск по границите и тези, които са по-слабо изложени на миграционен натиск. Благодарение на механизма за разпределяне, голямата част от ресурсите бяха насочени към държавите, най-силно изложени на миграционен натиск (най-вече държавите от Средиземноморието).

Храни и фуражи

На 26 април 2016 г. Европейската сметна палата публикува специален доклад относно одита на изпълнението на програмите за унищожаване на болести по животните, обхващащ периода 2009—2014 г. Сметната палата провери дали в националните ветеринарни програми са включени подходящо болестите по животните чрез оценка на подхода, предприет от Комисията и проектирането и изпълнението на програмите на държавите членки. Специалният доклад на

Сметната палата установи, че предприятият от Комисията подход е добър и е подкрепен чрез добра техническа консултация, анализ на риска и механизъм за приоритизиране на ресурсите. Сметната палата потвърди, че има видим успех, например – намаляване на случаите на спонгиформната енцефалопатия по говедата (СЕГ) при едрия рогат добитък, салмонела при домашните птици и бяс при дивите животни.

Програма за обществено здраве

Последващата оценка на втората програма за обществено здраве бе финализиран през юли 2016 г. и Докладът на Комисията бе подаден до Европейския парламент и до Съвета¹³³

Оценката установи, че програмата е осигурила редица ценни резултати с ясна връзка към приоритетите в областта на здравната политика на ЕС и към националните приоритети. Основната добавена стойност за ЕС от финансираните проекти и съвместните действия бяха свързани с обмена на добри практики между държавите членки и подобреното сътрудничество чрез работа в мрежа, например общеевропейското сътрудничество между агенциите за оценяване на здравните технологии и методологичните насоки за оценяване на иновативните здравни технологии, които позволиха на вземащите решение лица да определят иновациите, които наистина водят до резултати; споделянето на добри практики в областта на редките заболявания за развитието и прилагането на национални планове за стандартизация на номенклатурите, които са помогнали на държавите членки при разработването на техните

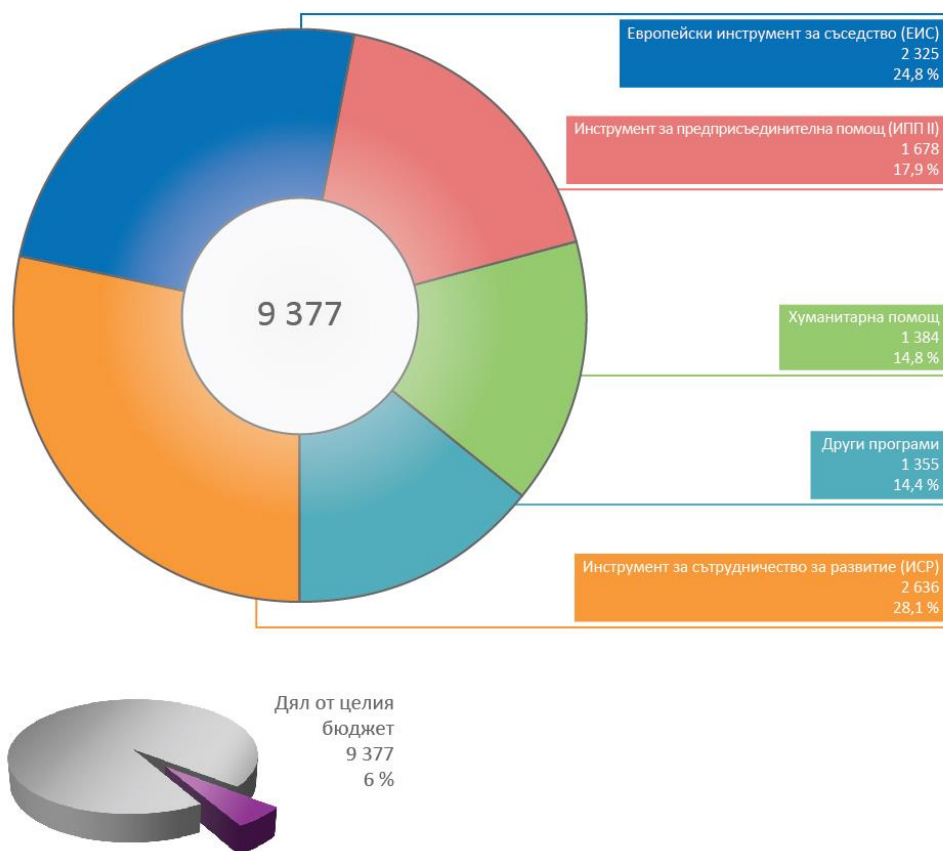
политики, свързани със заболяванията, и са подобрили достъпа на здравните специалисти до съответната информация относно редките заболявания; увеличаването и разширението на готовността на лабораториите за откриване на силно заразни патогени; подобряването на инструментите за подкрепа на избора на най-рентабилни политики по превенция на сърдечносъдови заболявания чрез научни данни и иновативни инструменти; подкрепа за бдителност по отношение на органите чрез разработване на важни принципи за добри практики и стандартни инструменти за оценяване.

Разпространяването на резултати от действията варира, като по този начин не се гарантира систематично, че са достигнати основните заинтересовани лица или че резултатите са възприети и трансформирани в осезаеми въздействия. Докато при програмата за изследвания на ЕС се виждат резултати, все още има нужда от подобрения, по-конкретно във връзка с други инструменти за финансиране на ЕС, например структурните фондове.

1.5. „Глобална Европа“ (Бюджетна функция 4)¹³⁴

9,1 милиарда евро от бюджетните кредити за поети задължения бяха заделени за програми по бюджетна функция 4, което представлява 5,9 % от общия бюджет на ЕС за 2016 г. Трябва да се отбележи, че подкрепата за развитие на ЕС е подсилена с помощта на Европейския фонд за развитие (ЕФР), който не е финансиран от бюджета на ЕС, а от преки вноски от държавите членки на ЕС.

Бюджетна функция 4 от финансовата рамка обхваща всички външни действия, предприети от Комисията, и обхваща широк спектър от действия, например подкрепа за развитие, подкрепа преди присъединяване и хуманитарна помощ или действия, допринасящи за стабилност и мирно насърчаване на човешките права, мисии за наблюдение на избори и много други.

Диаграма: Горна част: Основни програми, финансирани през 2016 г. по бюджетна функция 4. Долна част: Дял на бюджетна функция 4 от целия бюджет. Всички стойности за в млн. евро.

Подкрепа от програмите за приоритетите на Комисията:

Програмите по бюджетна функция 4 допринасят основно за приоритетите на Комисия „Юнкер“ за „ЕС като фактор от световно значение“ и „Миграция“. Те също така подпомагат по-конкретно външното измерение на други приоритети на Комисията „Юнкер“ като например „Жизнеспособен Енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по изменението на климата“, „Заетост, растеж и инвестиции“ и „Пространство на правосъдие и основни права на основата на взаимното доверие“ със силен акцент върху сигурността.

Много от основните действия по бюджетна функция 4 през 2016 г. са свързани с безпрецедентния мащаб на хуманитарната криза. Не само настоящата миграция поставя непосредственото съседство в Европа пред предизвикателства. Съюзът също така разглежда основните причини за миграция чрез сътрудничество за развитие и подкрепа за по-дългосрочно съсредоточаване върху проблема.

Повечето от програмите се характеризират с възможността за отговаряне бързо и гъвкаво на променящите се политически приоритети и следователно са от важно значение за успешното прилагане на Глобалната стратегия на ЕС от юни 2016 г.

1.5.1. Напредък на програмите за периода 2014–2020 г.

През 2016 г. Комисията продължи да бъде водеща в международното реагиране на големите хуманитарни кризи, както природни, така и предизвикани от човешка дейност. Тя **успя да задели безпрецедентен бюджет за хуманитарна помощ от около 2 025 милиона евро** за храна, подслон, защита и здравни грижи за **120 милиона души в над 80 държави**¹³⁵. Отпуснатата сума от 1 384 милиона евро по функция 4 беше подсилена чрез мобилизиране на Резерва за спешна помощ и на други източници, като достигна 1 603 милиона евро. Бяха мобилизирани и допълнителни суми от Европейския фонд за развитие (ЕФР) и от Инструмента за спешна подкрепа в рамките на ЕС. Значителен дял от това, включително допълнителното финансиране, отпуснато специално, бе насочено към бежанци в държавите и регионите, които бяха най-пряко засегнати от **сирийската бежанска криза**; но ЕС също оказва принос по отношение на намаляването на сериозни кризи в други части на света, със значителен принос за Южен Судан, Йемен, Ирак, басейна на езерото Чад и държавите, засегнати от Ел Ниньо.

Друг пример за бързи действия на ЕС и гъвкавостта на Комисията, е **Механизма за бежанците в Турция**. Създаден през януари 2016 г. за двугодишен период, Механизмът за бежанците в Турция е съвместен механизъм за сътрудничество от съществуващи инструменти (т.е. хуманитарна и нехуманитарна помощ), създаден да гарантира, че нуждите на бежанците и приемните общности в Турция се разглеждат по всеобхватен и координиран начин. При успешното стартиране през 2016 г., при общ бюджет от 3 милиарда евро (1 милиард евро от бюджета за ЕС, 2 милиарда евро от държавите членки), 2,

Управлението и изпълнението на голяма част от финансирането по бюджетна функция 4 е поето от международни организации, например агенциите на Обединените нации, докато оставащата част се управлява пряко или от Комисията централизирано, или непряко от държавите-бенефициери, или чрез споделено управление.

милиарда евро бяха предвидени в края на 2016 г., почти половината от договорените, и близо 750 милиона евро бяха изплатени.

Механизмът за бежанците в Турция също така позволи на ЕС да стартира **Мрежата за социална закрила при извънредни обстоятелства (МСЗИО)** през 2016 г. Мрежата за социална закрила при извънредни обстоятелства представлява голяма, иновативна хуманитарна програма, справяща се с явните нужди, с първоначална субсидия от ЕС от 348 милиона евро, изпълнена чрез Световната продоволствена програма. Тя е създадена, за да подпомага ефикасно до **един милион от най-уязвимите бежанци в Турция** с редовни парични суми чрез електронни дебитни карти. Първите парични разпределения бяха осъществени през декември 2016 г.

Освен това, отделно от хуманитарната помощ, Комисията също така подпомага препитанието в дългосрочен план, социално-икономическите и образователни перспективи на бежанците и техните приемни общности в Турция. Например, през март 2016 г., бе подписан договор за проект за образование за 37 милиона евро („Намерено

поколение“)¹³⁶, осъществяван чрез UNICEF. Някои от показателните резултати от проекта от първоначалния доклад за неговото изпълнение¹³⁷ посочват, че по програмата 60 000 деца се ползват от образователните материали и 10 392 деца от програмите за психосоциално и социално сближаване. Обучени бяха 2 081 души образователен персонал, а 7 950 души сирийски служители в сферата на образованието получиха стимули. Бяха създадени три формирования за защита на децата и шест места за юноши и младежи.

Освен Турция, Комисията продължи да подкрепя други държави в непосредствено съседство до Сирия, като Йордания, Ливан и Ирак, където бе предоставен висок дял **нехуманитарна помощ** от ЕС. **Регионалният доверителен фонд на ЕС в отговор на сирийската криза („фонд Мадад“)** събира средства от бюджета на ЕС и от държавите членки, за да финансира проекти, насочени към дългосрочните икономически, образователни и социални нужди на бежанците, както и на приемните общности и администрации. През 2016 г. 377,8 милиона евро бяха приети за нови действия, бяха подписани договори за 321 милиона евро и 129 милиона евро бяха разпределени по проекти. В края на 2016 г. Фондът достигна общо 932 милиона евро в подписани средства и 767 милиона евро в приети действия от неговия съвет, всички постигнати в рамките на период от малко над 18 месеца и почти достигащи своята цел от 1 милиард евро.

Управлението на миграцията и мобилността се задържа като приоритет през 2016 г. също и в областта на **сътрудничеството за развитие на ЕС**.

С поглед към бъдещето Комисията също така прие през 2016 г. предложение за нов **европейски консенсус за развитие**, който осигурява общо виждане и рамка на действие за политиката за развитие, които ще се прилагат спрямо ЕС и неговите държави членки.

Доверителният фонд на ЕС за Африка за 1,8 милиард евро, създаден през 2016 г., има за цел увеличаването на възможностите на партньорските страни за по-добро управление на миграционните и бежанските потоци и също за структурирано разглеждане на основните причини за незаконната миграция и принудителното разселване. До края на 2016 г., 106 проекта на стойност 1 589 милиона евро бяха одобрени, като през 2016 г. 594 милиона евро бяха договорени и 175 милиона евро бяха разпределени.

Изграждането на успешен опит в областта на Инвестиционния план за Европа, Комисията предложи през 2016 г. амбициозен **Европейски**

план за външни инвестиции за Африка и Европейското съседство като средство за разглеждане на основните причини за миграцията. Като част от плана, от Европейския фонд за устойчиво развитие се очаква да мобилизира до 44 милиарда евро инвестиции с фондовете от общия бюджет на Съюза.

През 2016 г. бюджетът на ЕС подпомогна непрекъснатите усилия на Съюза за запазване на мира, подпомагане на трети страни да предотвратяват конфликти, реагиране на кризи и подсилване на международната сигурност. По **Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP)**, беше заделена рекордна сума от 271,5 милиона евро за реагиране на кризата през 2016 г., 27 милиона евро за действия по предотвратяване на конфликти, изграждане на мира и готовност за реагиране на кризи и 224,7 милиона евро за действия по общата външна политика и политика на сигурност.

Поставянето на акцент върху връзката между сигурността и развитието бе също засилено при разработването на други програми и действия, по-специално в Африка на юг от Сахара (напр. чрез Механизма за подкрепа на мира в Африка).

Действията на Комисията по тази бюджетна функция през 2016 г. допринесе също и за стабилизиране на съседни държави. Един пример е **Украйна**, където конфликтът продължи през цялата 2016 г. и където финансовата и техническа подкрепа от страна на ЕС бе от съществено значение, например при подпомагането на по-широките усилия за постигане на мир, както и за реформи. През 2016 г. ЕС мобилизира 25,6 милиона евро по **Инструмента, допринасящ за стабилността и мира (IcSP)**, за да разгледа кризата в страната и да подкрепи засегнатото от конфликта население, от които за 14,6 милиона евро вече бяха сключени договори. 5 милиона евро¹³⁸ бяха предоставени за Специалната мисия за наблюдение на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) за временната програма за реагиране в държавата. Предвидени бяха 1,2 милиарда евро **макрофинансова помощ за Украйна**, които да бъдат отпуснати през 2016 г., в зависимост от изпълнението на политическите условия. Макрофинансовата помощ представлява програма за подкрепа на нуждите по външно финансиране на държавата. Предвиденото отпускане на средства бе забавено поради неспазените от Украйна условия за финансова и икономическа политика¹³⁹. Въпреки смяната на правителството и с някои изключения, Украйна напредва стабилно по отношение на реформите в редица сектори на икономиката и обществото през 2016 г. ЕС е един от най-

големите донори на хуманитарна помощ в Украйна, където проектите помогнаха пряко на милиони души чрез предоставяне на храна, подслон, здравни услуги и психологическа подкрепа.

През 2016 г., финансирането от ЕС също така спомогна за постигането на големи основни проектни етапи на обекта на ядрената авария в Чернобил в **Украйна**. На 29 ноември 2016 г., като част от проекта, насочен за намаляване на радиоактивното изпускане от останките на разрушения реактор за следващите 100 години, бе поставена последната част от огромната

конструкция във формата на свод върху реактора. Общите разходи по проекта за **новия защитен саркофаг** възлизат на около 1,5 милиард евро, съвместно финансирани от ЕС, Украйна, Европейската банка за възстановяване и развитие и международната общност. ЕС направи принос в размер на 210 милиона евро по **програмата за техническа помощ за страните от общността на независимите държави (TACIS)** и 220 милиона евро, 40 милиона евро само през 2016 г., по **Инструмента за сътрудничество в областта на ядрената безопасност (INSC)**. Проектът е планиран да приключи в края на 2017 г.

1.5.2. Резултати от програмите за периода 2007–2013 г.

През 2016 г. бяха публикувани редица прегледи и оценки, предоставящи нови идеи по отношение на ефективността на програмите за периода 2007—2013 г.

Реагиране на кризи в трети страни – гъвкава външна програма

Инструментът за стабилност (IfS) бе стратегическа програма за периода 2007—2013 г., насочена към предизвикателствата в областта на сигурността и развитието. Нейният компонент за **реагиране при кризи (IfS CRC)**¹⁴⁰ бе насочен към бързо и гъвкаво първоначално реагиране по отношение на политически кризи или природни бедствия в трети страни. През периода 2007—2013 г. около 1 076 милиона евро от бюджета на ЕС бяха предоставени за интервенции по компонента за реагиране при кризи на Инструмента за стабилност.

Данните от оценяването¹⁴¹ показват, че този компонент от Инструмента за стабилност е от важно значение за външните действия на ЕС.

Оценката на компонента за реагиране при кризи на Инструмента за стабилност на ЕС (IfS CRC) за периода 2007—2013 г. установи, че този компонент е осигурил добавена стойност за ЕС, като е коригирал пропуски в инструментариума на наличните инструменти за реагиране при кризи.

Механизмът за политически съвети и посредничество (PAMF) на компонента за реагиране при кризи на Инструмента за стабилност на ЕС бе изтъкнат като положителен пример. Механизмът за политически съвети и посредничество представлява под 1 % от общото финансиране и 4 % от проектите. Механизмът направи възможно финансирането на бързи и насочени действия в областите на политически съвети, техническа помощ, посредничество и помирение на стойност до 2 милиона евро. Времето за разгръщане бе поддържано кратко, поради факта, че Инструментът за политически съвети и посредничество се основаваше на решенията за финансиране въз основа на годишното състояние. Тази ценна характеристика го направи допълнително нужен заедно със съществуващите инструменти за реагиране при кризи на държавите членки на ЕС и международните донори.¹⁴²

Интервенциите показаха своята ефективност при постигането на резултати, когато бяха въведени в координация с политическото финансиране и диалога относно политиките и/или друго финансиране. Например, финансирането на IfS CRC за **реформата в сектора на първичните здравни грижи в Ливан** действаше заедно с държавния процес на институционална реформа, който увеличи неговото въздействие. Намесата чрез IfS CRC бе оценена като благоприятна за **намаляването на напреженията между ливанските граждани и сирийските бежанци** чрез подпомагане на достъпа и подобряването на здравните услуги за уязвимото население на Ливан¹⁴³.

Оценката въпреки това заключи също, че общото въздействие на компонента за реагиране при кризи на Инструмента за стабилност на ЕС можеше да е по-силно, ако политическата

ангажираност имаше по-систематично поддържани интервенции в общ план, а не само на ниво Делегации на ЕС, но също и по отношение на това как инструментът съответства на общото по-дългосрочно реагиране на кризи от страна на ЕС.

Като допълнителна критика, оценката изтъкна, че компонентът за реагиране при кризи на Инструмента за стабилност на ЕС е бил насочен недостатъчно към запознаване, мониторинг и оценка на интервенциите. Програмата би могла да има по-силно въздействие, ако нейният потенциал като оперативна тестова основа за увеличаващата се необходимост за ЕС за реагиране при кризи бе признат напълно.

Намаляване на бедността – данни от оценка от Бангладеш (2007–2013 г.)

През периода 2017–2013 г., ЕС работи тясно с други партньори за развитие, включително държави членки по общата цел за **намаляване на бедността**. Това бе пример за случая за сътрудничество за развитие на Дания, Швеция и ЕС с **Бангладеш**. През периода три партньора отпуснаха общо 1,38 милиарда евро, от които ЕС предостави 57 %, основно финансирани чрез **Инструмента за сътрудничество за развитие**¹⁴⁴ (DCI) и **Европейският инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ)**.

Оценка от 2016 г.¹⁴⁵ относно сътрудничеството за развитие установи, че приносът на ЕС е бил **особено ефективен при неговия стратегически подход за подобряване на съгласуваността между търговията и политиката за икономическо развитие**. Подход, който, между всичко останало, позволи на Бангладеш устойчиво да увеличи своя износ към Съюза. ЕС от своя страна бе в положение да използва тези търговски връзки, за да ускори подобренията в областите като например безопасност на работещите в индустрията за производство на облекла. Други усилия обаче не се превърнаха в

осезаеми подобрения: това се отнася по-конкретно до насочеността на инструмента към подобрения в управлението и правата на човека.

Изследвания и иновации в развитието – данни от тематично оценяване

В контекста на **международното развитие**, оценката от 2016 г.¹⁴⁶ хвърли светлина върху въздействията от подкрепата на ЕС за международни **изследвания и развитие**.

През периода 2007–2013 г., ЕС предостави около 1,1 милиарда евро (включително Европейския фонд за развитие) в подкрепа на проектите за развитие с компонент Изследвания и развитие. Средствата за финансиране от ЕС включваха **Инструмента за сътрудничество за развитие** (ИСР; едновременно географски и тематични линии), **Европейския инструмент за съседство и партньорство** (ЕИСП) както и Европейския фонд за развитие извън бюджета на ЕС.

Оценката установи, че на местно равнище процесите по развитие са извлекли ползи от резултатите от изследвания и развитие, произтекли от подкрепени от ЕС проекти. Това е случаят например в **контекста на дейностите по развитие в селското стопанство**, но също и в областта на програмите за **обществено здраве**, където бяха приложени резултатите от проучвания в областта на заболяванията и лекарствените продукти. Като допълнителен резултат може да се отбележи, че финансираната от ЕС инфраструктура за ИКТ улесни **обмена на информация и познания**, както и формирането на мрежи между отделните изследователи. Въздействието на институционално равнище се оказа по-слабо.

Оценката заключава въпреки това, че цялостната ефективност и ефикасност на подкрепата за изследвания и развитие е забавена поради липсата на съгласуван общ стратегически подход.

Раздел 2

Постижения по отношение на вътрешния контрол и финансовото управление

Вторият раздел на този доклад е съсредоточен върху управлението от страна на Комисията на бюджета на ЕС през 2016 г.¹⁴⁷

Подраздели 2.1 и 2.2 от този доклад илюстрират как Комисията се стреми да постигне най-високи стандарти на финансово управление и вътрешен контрол.

Крайната цел е ефективно по отношение на разходите финансово управление – като наред с това се опростят процедурите, като се защити бюджетът на ЕС чрез предприемането на превантивни и корективни действия спрямо грешки и измами и чрез поддържане на пропорционален баланс между разходите и ползите от контрола.

Оценката на управлението е допълнена от обобщение на изводите от **Службата за вътрешен одит** (подраздел 2.3), работата, извършена от **Комитета за контрол на одити** (подраздел 2.4) и **последващия контрол на освобождаването от отговорност и препоръките от външния одит** (подраздел 2.5).

Въз основа на тези елементи, **Комисията поема обща политическа отговорност за управлението на бюджета** (подраздел 2.6).

Общият риск при приключване е оценен на по-малко от 2 % за общите съответни разходи.

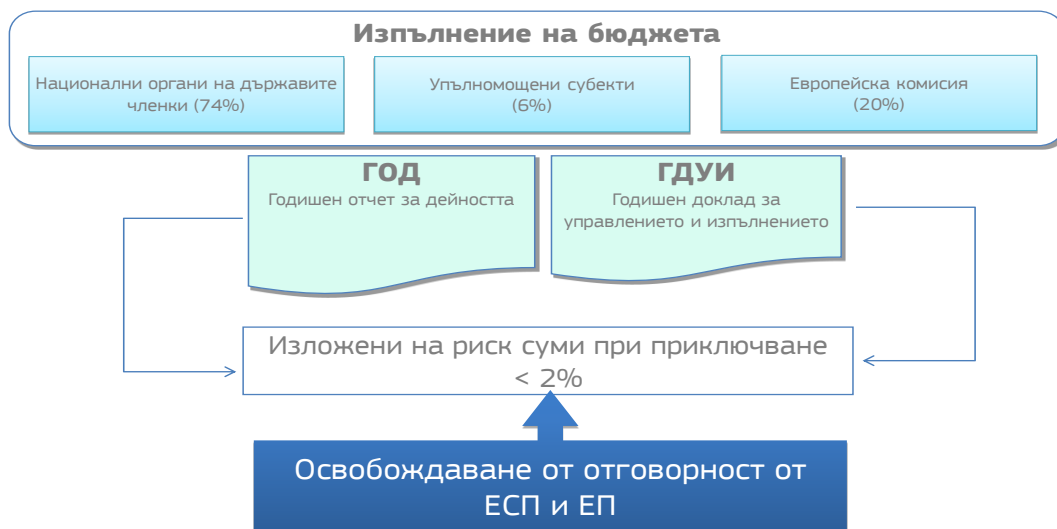
Многогодишните механизми за контрол на отделите на Комисията гарантират подходящо управление на рисковете за законосъобразността и редовността на трансакциите.

Финансовите корекции и събирания, направени през последващите години защитават бюджета на ЕС като цяло.

Накрая, взаимосвързаните постижения в организационното управление през 2016 г. са отразени в подраздел 2.7 от този доклад.

[Схематично илюстриране на интегрирания модел на Комисията за вътрешен контрол и управление на риска](#)

Илюстрацията на следващата страница показва как се съчетават различните измерения на интегрирания модел на Комисията за вътрешен контрол и управление на риска (ICRM). Петте цели на вътрешния контрол са постигнати чрез въвеждане едновременно на превантивни и мерки за откриване/корекции, обхващащи три типа на управление. Освен това, в съответствие със самите програми, също и моделът за контрол е многогодишен, едновременно при установяването и коригирането на грешки (напр. реализиране на резултати от последващ контрол), както и въвеждането на извлечените поуки в адаптирането на бъдещите програми (напр. опростяване на законодателството) и/или системите за контрол (напр. контролът да бъде направен по-диференциран по отношение на риска). По време на жизнените цикли на програмите докладването за управлението се извършва ежегодно от отделите в техните годишни отчети за дейността и от Комисията като цяло в Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета.

2.1. Постигане на целите по вътрешен контрол

Комисията прилага децентрализиран модел за финансово управление. Съгласно Финансовия регламент¹⁴⁸, оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити на Комисията е колегиумът на членовете на Комисията. Колегиумът делегира задачи по финансово управление на генералните директори или началниците на служби, които с това стават оправомощени разпоредители с бюджетни кредити (AOD).

На корпоративно равнище, Комисията е определила общи стандарти, указващи минималните характеристики на системите за вътрешен контрол.

Комисията е актуализирала своята рамка за вътрешен контрол в съответствие с преразглеждането на рамката COSO.

Тези стандарти за вътрешен контрол са базирани на рамката COSO¹⁴⁹. В съответствие с последното преразглеждане на COSO, която се превръща от система, основана на съответствието, в система, основана на принципи, **Комисията наскоро актуализира съответно своята рамка за вътрешен контрол.**¹⁵⁰ Тези преразгледани принципи за вътрешен контрол ще бъдат приложими за отделите на Комисията най-късно в края на 2017 г. Целта на това преразглеждане е да продължи да се гарантира стабилният вътрешен контрол като в същото време се осигурява необходимата гъвкавост, позволяваща на отделите да адаптират своите специфични характеристики и условия. Това ще бъде особено полезно, като се имат предвид усилията за превръщане на системите за контрол по-добре основани на риска и по-ефективни спрямо разходите, между всичко останало, чрез увеличаване на синергиите и ефикасността.¹⁵¹

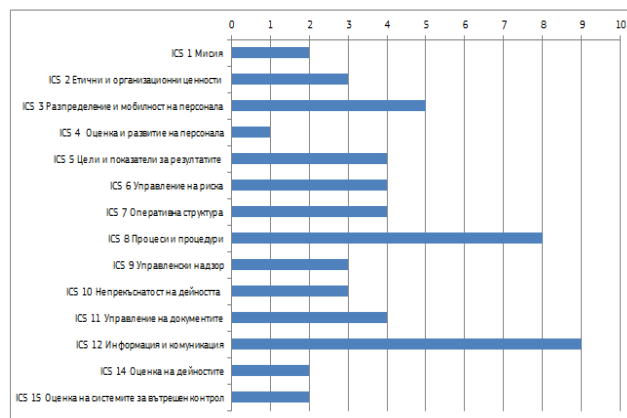
В тази рамка и в съответствие с регулаторната отговорност на генералните директори като оправомощени разпоредители с бюджетни кредити (AOD), **всеки отдел на Комисията** поставя организационната структура и системите за вътрешен контрол най-подходящо, за да гарантира постигането на своите политически и оперативни цели.

Като цяло, стандартите за вътрешен контрол са въведени и функционират ефективно.

Управлението на всеки отдел на Комисията оценява редовно ефективността на системите за вътрешен контрол и анализира резултатите от

тази оценка.

Като резултат, за 2016 г., всички отдели на Комисията са установили, че **стандартите за вътрешен контрол са въведени** и функционират ефективно¹⁵². Въпреки това 22 отдела на Комисията са отчетели необходимостта от подобряване ефективността на конкретни стандарти, както следва:

Диаграма: Брой стандарти, докладвани за допълнителни подобрения

В допълнение към оценката на управлението на системите за вътрешен контрол, **счетоводителят** потвърждава локалните финансови системи на отделите на Комисията. Правилното функциониране на локалните системи, които поддържат централната счетоводна система на Комисията (ABAC), е ключът за гарантиране на цялостната надеждност на сметките. Резултатите от потвърждаването от страна на Счетоводителя на локалните финансови системи през 2016 г. показват задоволителни нива на падеж и непрекъснати стабилни подобрения. Новите системи, въведени през последните години за финансовото управление на програмния период 2014—2020 г., насърчават увеличено автоматизиране и повече добавен контрол при гарантирането на спазването на приложимите разпоредби. Това позволява по-доброто използване на ресурсите, намаляване на грешките и стандартизирането на процесите и процедурите за управление на програмите при общите регулаторни предписания. Другите открити силни страни включват подобрени системи и инструменти за финансов надзор, добро документиране на процедурите и високо компетентен персонал. Въпреки това са направени препоръки или напомнания до някои служби¹⁵³ относно, наред с другото, съгласуваността на данните между локалните ИТ системи и ABAC, навременността на протоколите,

качеството на регистрираната информация, актуалните насоки и документацията, съгласувани след преорганизиране, или обща употреба на системите за контрол.

Въз основа на тези оценки, отделите на Комисията докладваха постигнатото от целите за вътрешен контрол, определени във Финансовия

регламент¹⁵⁴. То е обобщено в следните подраздели, свързани с ефикасността на финансовото управление, ефективността при управлението на рисковете за законосъобразност и редовност, ефективността по отношение на разходите и стратегиите за борба с измамите.

2.1.1. Ефикасност на финансовото управление

През 2016 г. Комисията започна да преглежда своите основни финансови бизнес процеси с оглед на поддържането на високи стандарти в областта на финансовото управление в контекста на намаляващите ресурси. Областите за потенциални синергии и пропуски по отношение на ефикасността включват опростяване и хармонизиране на правилата и процедурите, модерни и взаимосвързани финансови ИТ системи, допълнителна екстернализация и съвместно използване на експертни финансови познания. Насочеността на тези мерки е към **увеличена ефикасност на финансовото управление**: по-ниска бюрократична тежест, пропорционални разходи за контрол на бенефициерите, по-нисък процент на грешки, подобро качество на данните, по-кратки периоди за „срок за отпускане на безвъзмездните средства“ и „срок за изплащане“.

Работата по **опростяването** напредна с подготовката на повторното стартиране на контролната таблица във връзка с опростяването. За пръв път въвеждането на опростяване на бюджета бе наблюдавано не само на ниво Комисия, но и на ниво държави членки. Работата продължи да опростява финансовите правила заедно със средносрочния преглед на многогодишната финансова рамка и

преразглеждането на Финансовия регламент, също с оглед на по-силно съсредоточаване в резултатите чрез увеличено използване на еднократни суми, премии, плащания въз основа на резултати. Вж. още усилията за опростяване според политическата област, споменати в първия раздел на този доклад.

Значителен напредък бе направен през 2016 г. също и спрямо цифровото управление на субсидии (eGrants) и обществените поръчки (eProcurement), включително създаването на единна точка за достъп за съобщаване и обмен на информация със заинтересованите лица, достъпна за всички служби (SEDIA). В началото на 2017 г. бяха установени структури за управление, с цел надзор на осигуряването на интегрирано корпоративно решение.

По отношение на **ефикасността на контрол**, данните в приложение 6 показват, че в световен мащаб **средното време на нетно заплащане** на службите на Комисията (21,4 дни през 2016 г.) е под 30 дни и е намаляло още през годините. Средното време за брутно заплащане в световен мащаб (24,9 дни) е въведено за пръв път след препоръка от Омбудсмана. То представлява средното време за заплащане, включително евентуален период на временно отстраняване от длъжност.

2.1.2. Ефективност на управлението на рисковете, свързани със законосъобразност и редовност

Моделите за контрол

Комисията е отговорна за гарантиране, че бюджетът на ЕС се изразходва правилно, независимо дали фондовете се реализират от самите отдели на Комисията (пряко управление; около 20 %), поверени са на субекти (непряко управление; около 6 %) или се изпълняват от органи на държавите членки (споделено управление; Около 74 %). За 80 % от бюджета, Комисията зависи главно от надеждността на управлението и на информацията за контрола, докладвана от държавите членки и другите доверени органи за техните собствени системи за контрол. На второ ниво, но без дублиране на етапите за контрол, Комисията може да извърши одити, за да провери надеждността на системите за контрол, резултатите от контрола и/или докладите за управлението.

Във всички типове управление, моделите за контрол на отделите на Комисията **включва едновременно превантивни и корективни мерки**.

– *Превантивните*¹⁵⁵ мерки обикновено се

състоят от контрол при източника¹⁵⁶ и друг последващ¹⁵⁷ контрол, осъществени от Комисията, преди извършването на плащането или приемането на разхода, направен от държавата членка или от доверения орган. Също така, евентуални прекъсвания/преустановявания на плащанията към държавите членки в случай на сериозен недостатък в системата за управление и контрол, имат превантивен характер. Освен това от Комисията се предоставят обучение и насоки за органите на държавите членки или за бенефициерите на субсидиите.

– *Корективните мерки* обикновено включват финансови корекции или събирания на нередовни разходи, декларирани от държавите членки или бенефициерите, след последващ¹⁵⁸ контрол, осъществен от Комисията след извършването на плащане или приемане на разход, направен от държавата членка или друг доверен орган.

Докато всички финансови операции са предмет на предварителен контрол преди извършването на плащането от страна на Комисията¹⁵⁹, интензивността по отношение на честотата и/или задълбочеността на контрола зависят от включените рискове и разходи. Следователно диференцираният съобразно риска предварителен контрол обикновено не се извършва на момента (възпиращи разходи/баланс на ползи), докато последващият контрол обикновено се извършва (въз основа на представителна извадка или въз основа на оценка на риска).

Разходните програми на Комисията, и по този начин също и системите за контрол и циклите за управление, са **многогодишни в своето проектиране**, в действителност, ако бъдат открити грешка през дадена година, те биват коригирани в следващите години.

Накрая, източниците и основните причини за грешки, открити от Комисията или от държавите членки с помощта на одит, се вземат предвид при подготовката на бъдещо (опростено) законодателство и при (повторното) проектиране на средства за контрол, с цел допълнително намаляване на нивото на грешки в бъдеще.

За да се прецени дали бюджетът на ЕС е ефективно защитен, отделите на Комисията оценяват и докладват относно показателя „ниво на грешка“ и техния свързан риск – на различни етапи по време на цикъла:

- **Изложена на риск сума при плащането** (въз основа на установеното ниво на грешка); когато предварителният контрол е извършен надлежно преди плащането, но все още не са въведени корективни мерки по отношение на грешките, които са открити (се откриват) след плащането;
- **Изложена на риск сума при отчитането**

(въз основа на нивото на остатъчната грешка); когато вече са въведени корективни мерки след плащането, но другите се очаква да бъдат извършени в следващите години. Въпреки това, тази концепция, базирана само на резерви в годишните отчети за дейността, не е „обща“ концепция, като се има предвид, че тя не обхваща съответните разходи, които не попадат в резервите (т.е. за които нивото на остатъчната грешка е < 2 %);

Изложена на риск сума при приключване (т.е. като се имат предвид също и очакваните бъдещи корекции); когато корективните мерки са били осъществени през следващите години.

За определенията относно изложена на риск сума и свързаните концепции, вж. приложение 3.

За всяка дадена година **изложената на риск сума при плащането (брутна) на Комисията**, след приемането на разхода и/или извършването на плащанията, е по-висока от 2 % от съответния разход. Това е в съответствие със собствените данни на Европейската сметна палата.

Все пак, **финансовите корекции и събирания** бяха и ще бъдат извършени през следващите години, което вече намалява („междинната“) **изложена на риск сума при отчитането**. Междувременно, за да е налице пълна прозрачност, резервите се издават (само) за тези програми, за които нивото на остатъчна грешка (RER) не би паднало под 2 % към момента на годишното отчитане на управлението (годишни отчети за дейността).

Освен това, след като се вземат предвид и **очакваните бъдещи корекции**, които ще бъдат направени в края на жизнените цикли на програмите, бъдещата („нетна“) **изложена на риск сума при приключване** се изчислява на под 2 %.

Резултати от контрола за 2016 г.

Подробните резултати за финансовата 2016 година са представени в таблицата „Очаквани изложени на риск суми при приключване“ на следващата страница.

Изложена на риск сума при плащане

Последващият контрол (напр. одити на момента), извършвани след разрешаването на плащанията, могат все още да откриват поне част¹⁶⁰ от грешките, които биха останали неоткрити след извършването на надлежен предварителен контрол и поставят основа за тяхното коригиране (напр. чрез въвеждане и дори екстраполация на резултатите от одита).

През годините Комисията имаше успех при подобряването на своето финансово управление. Това се доказва чрез спадащите нива на грешки, докладвани не само от Комисията, но и от Европейската сметна палата. Тези годишни разчети преминаха от двуцифрени проценти за някои политически области (особено сближаване)

преди 2009 г. до значително по-ниски равнища сега – под 5 % в повечето политически области и близо или дори под 2 % в някои други области.

За 2016 г. въз основа на установените или еквивалентните нива на грешка, общият среден процент на грешка на Комисията е оценен между 2,1 % и 2,6 % (през 2015 г. между 2,3 % и 3,1 %) от общите съответни разходи и съответната очаквана **изложена на риск обща сума при плащането** е между 2,9 милиарда евро и 3,6 милиарда евро (през 2015 г. между 3,3 милиарда евро и 4,5 милиарда евро). Това намаление се дължи основно на ниския присъщ риск от грешка на програмите на текущата многогодишна финансова рамка за сближаване.

Политическа област	Общи съответни разходи (1)	Очаквана изложена на риск сума при плащане		Очаквани бъдещи корекции		Очаквана изложена на риск сума при приключване	
		(2) = Среден процент на грешка, приложен за (1)		(3) = Коригиран процент на средни събирания и корекции, приложен за (1)		(4) = (2)-(3)	
		най-ниска стойност	най-висока стойност	най-ниска стойност	най-висока стойност	най-ниска стойност	най-висока стойност
Селско стопанство	57 552,7	1 419,6 2,47 %	1 419,6 2,47 %	1 173,4 2,04 %	1 173,4 2,04 %	246,2 0,43 %	246,2 0,43 %
Кохезия	45 403,7	961,2 2,12 %	1 573,6 3,47 %	700,3 1,54 %	798,0 1,76 %	261,0 0,57 %	775,6 1,71 %
Външни отношения	10 183,7	166,0 1,63 %	166,0 1,63 %	43,3 0,43 %	43,3 0,43 %	122,7 1,20 %	122,7 1,20 %
Изследвания, промишленост, космос, енергетика и транспорт	13 586,3	320,1 2,36 %	381,4 2,81 %	98,6 0,73 %	99,8 0,73 %	221,4 1,63 %	281,6 2,07 %
Други вътрешни политики	4 532,0	35,1 0,77 %	39,4 0,87 %	8,1 0,18 %	8,1 0,18 %	27,0 0,60 %	31,4 0,69 %
Други услуги и администрация	5 869,5	12,2 0,21 %	14,9 0,25 %	0,5 0,01 %	0,6 0,01 %	11,8 0,20 %	14,3 0,24 %
Общо	137 127,9	2 914,2 2,13 %	3 594,9 2,62 %	2 024,2 1,48 %	2 123,2 1,55 %	890,1 0,65 %	1 471,8 1,07 %

Таблица: Очакваната изложена на риск сума при приключване за съответните разходи за 2016 г. (в милиони евро). Вж. подробности в приложение 2-А и определенията в приложение 3.

Комисията и Европейската сметна палата достигнаха до едни и същи заключения относно естеството и основните причини за задържащите се високи нива на грешка. За програмите със задържащи се високи нива на грешка бяха предприети допълнителни действия, за да се разгледат техните основни причини (вж. подробности по-долу).

Изложена на риск сума при отчитане

В рамките на многогодишния контекст на програмите и стратегиите за контрол, през годините всички остатъчни грешки, които са установени, по този начин ще бъдат коригирани. Всяка година при докладването в годишните отчети за дейността, отделите на Комисията предоставят *междинно* представяне на състоянието на техните (обикновено кумулативни) разходи по програмите, установените грешки и извършените корекции – *до този момент*.

Важно съображение при реализирането на бюджета на ЕС е необходимостта да се гарантира подходящо предотвратяване или установяване и последващо коригиране на слаби места в системата, водещи до грешки, нередности и

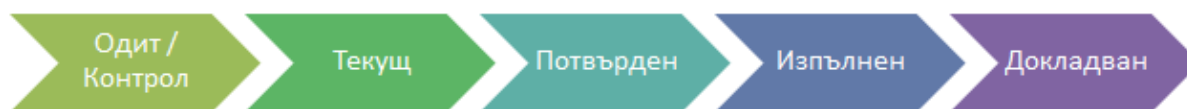
измами.

Комисията предприема превантивни и корективни мерки, както е предвидено в законодателството на ЕС за **защита на бюджета на ЕС от незаконни или нередовни разходи**.

В случаите, когато превантивните механизми не са ефективни, Комисията, в рамките на своята надзорна роля, трябва да приложи корективни механизми като последна мярка.

Основната цел на финансовите корекции и събирания е гарантирането, че от бюджета на ЕС се финансират само разходи, които са в съответствие със законовата рамка.

Потоъкът на корективните действия е както следва:

Финансова корекция се **потвърждава** веднага след като е одобрена от държавата членка или е взето решение за нея от Комисията. Финансовата корекция се счита за **извършена**, когато корекцията е приложена и записана в отчетите на Комисията, което означава, че финансовата трансакция е потвърдена от отговорния оправомощен разпоредител с бюджетни кредити в следните случаи: приспадане от искане за междинно или крайно плащане, нареждане за събиране и/или трансакция по освобождаване.¹⁶¹

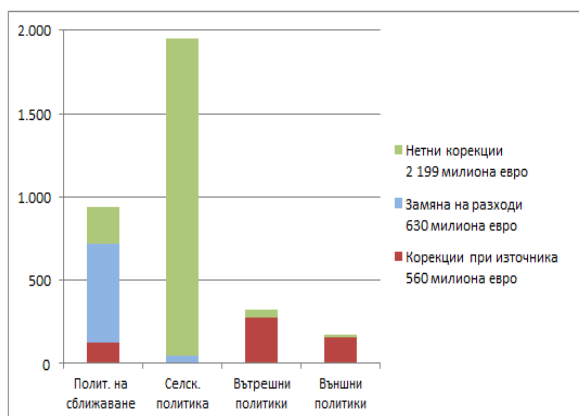
Фонд	Общи плащания от бюджета на ЕС през 2016 г.	Общи финансови корекции и събирания, потвърдени през 2016 г.	% на плащанията от бюджета на ЕС	Общи финансови корекции и събирания, извършени през 2016 г.	% на плащанията от бюджета на ЕС
<i>Селско стопанство:</i>	56 454	2 087	3,7 %	1 948	3,5 %
ЕФГЗ	44 084	1 387	3,1 %	1 662	3,8 %
Развитие на селските райони	12 370	700	5,7 %	286	2,3 %
<i>Политика на сближаване</i>	37 134	1 204	3,2 %	943	2,5 %
ЕФРР	21 067	706	3,3 %	623	3,0 %
Кохезионен фонд	7 449	102	1,4 %	1	0,0 %
ЕСФ	8 148	389	4,8 %	235	2,9 %
ФИОР/ЕФР	422	14	3,2 %	17	3,9 %
„Ориентиране“ на ФЕОГА	48	(5)	(11,0) %	67	140,1 %
<i>Области на вътрешна политика</i>	23 165	309	1,3 %	318	1,4 %
<i>Области на външна политика</i>	10 277	173	1,7 %	175	1,7 %
<i>Администрация</i>	9 325	4	0,0 %	4	0,0 %
ОБЩО	136 355*	3 777	2,8 %	3 389	2,5 %

Таблица: Преглед на финансовите корекции и събирания за 2016 г.¹⁶² (милиони евро)

*Не са включени 61 млн. евро, изплатени по функция „Специални инструменти“

През 2016 г. общите финансови корекции и събирания възлязоха на 3.8 млрд. евро потвърдени или 3.4 млрд. евро извършени. Тази сума обхваща корекциите и събиранията, извършени през 2016 г., независимо от годината, през която е направен първоначалният разход. Повече подробности могат да бъдат намерени в приложение 4.

Типове финансови корекции през 2016 г. и кумулативни резултати за периода 2010—2016 г.

Диаграма: Типове извършени финансови корекции през 2016 г. (милиони евро)

Нетните корекции, водещи до възстановяване на средства за бюджета на ЕС са характерни в областта на развитието на селското стопанство и селските райони и прякото и непряко управление.

За политиката на сближаване, нетните корекции до програмния период 2007—2013 г. са изключение. По новата законова рамка, Комисията си запазва 10 % от всяко междинно плащане до финализирането на всички процедури по контрол. Този контрол гарантира, че няма да има сериозен дефицит, водещ до реално ниво на риск при възстановените разходи, който не е бил установен или некоригиран от държавата членка. В противен случай Комисията трябва да приложи нетните финансови корекции.

Кумулативните цифри предоставят по-полезна информация относно важността на корективните механизми, използвани от Комисията, тъй като те вземат предвид многогодишния характер на повечето разходи на ЕС и неутрализират въздействието от еднократните събития.

За Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), средният процент на корекция за финансовите корекции на Комисията при уравниването на сметките с оглед на съответствието за периода 1999 г. до края на 2016 г. бе 1.8 % от разходите (всички от които са нетни финансови корекции) - вж. приложение 4, раздел 2.4.

Диаграма: Потвърдени кумулативни финансови корекции и събирания за периода 2010—2016 г. (милиони евро)

За Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ) за периода 2007—2013 г., в края на 2016 г. комбинираният процент на финансовите корекции, само въз основа на надзорната дейност на Комисията, бе 1.7 % от всички разпределени средства - вж. приложение 4, раздел 3.4.2.

През периода 2010—2016 г. средната потвърдена стойност бе 3.3 млрд. евро или 2.4 % от средната стойност на плащанията, извършени от бюджета на ЕС, докато средната стойност на извършените плащания през този период бе 3.2 млрд. евро или 2.3 % от плащанията.

С оглед на проверената извадка, част от (кумулятивните) разходи е била напълно изчистена от грешки, докато другата част все още може да е засегната от подобни грешки. Ако процентът на грешка все още се счита за съществен (т.е. над критериите за същественост от 2 %) към този етап, то тогава ще бъдат извършени или поддържани резерви в годишния отчет за дейността за съответната програма.

В своите **годишни отчети за дейността за 2016 г.**, 29-те оправомощени разпоредители с бюджетни кредити представиха декларация за достоверност без резерви, докато 20 декларации бяха квалифицирани с общо 37 резерви. Повече подробности могат да бъдат намерени в раздел 2.2 и приложение 2-В.

Изложената на риск сума при отчитане (само) от програмите при резерви, се оценява на **1.6 млрд. евро**, в сравнение с 1.3 млрд. евро през 2015 г. Вж. подробности по-долу в раздел 2.2.

Изложена на риск сума при приключване

В рамките на същия многогодишен контекст на програмите и стратегиите за контрол, е също така възможно да се погледне напред към края на програмния цикъл¹⁶³ и да се прецени колко корекции все още се очаква да бъдат извършени посредством последващ контрол в бъдеще. Действително, тъй като разходите за текущата година може все още да не са обект на (финализиран) последващ контрол, свързаните корекции ще бъдат осъществени едва през последващата/ите година/и. Прогнозната изложена на риск сума при приключване може да произтече единствено след като се вземат предвид *всички* корекции, които вече са били и/или ще бъдат извършени до тогава.

Указание за „очаквани бъдещи корекции“ биха

били историческите такива (напр. 7-годишна средна историческа стройност). Въпреки това, характеристиките и рисковете на програмите, както и свързаните със системите за контрол модалности и корективни възможности се развива (напр. опростени механизми за доставка и/или адаптиран контрол). Също така историческите данни са повлияни от *специфични* (еднократни, неструктурирани) събития. Следователно е възможно историческите данни не винаги да бъдат най-добрата основа за оценяване на бъдещите корективни възможности. В тези случаи, оправомощеният разпоредител с бюджетни кредити адаптира или ги заменя, за да получи по-добра и умерена оценка.

В своите **годишни отчети за дейността за 2016 г.**, отделите на Комисията оповестиха както своята основа (7-годишна средна стойност на действителните исторически корекции), така и своето адаптиране, направено спрямо техните **добри, но умерени оценки за бъдещите (последващи) корективни възможности за текущите програми**. Категориите на това адаптиране включват неутрализиране на евентуални специфични (еднократни, неструктурирани) събития от миналото, изключване на предварителни корективни елементи (напр. възстановяване на неизползвано предварително финансиране, кредитни известия за фактури), отчитане на по-скорошни исторически средни стойности (напр. ГД AGRI, вземаща предвид само последните 5 години като добра основа), отчитане на различните присъщи рискове и/или модалности за контрол на механизмите за изпълнение на програмите (напр. за сближаване, въз основа на кумулативния остатъчен риск (CRR), оценен от отделите на Комисията след потвърждаване на нивата на грешка и финансовите корекции, докладвани от органите за одит и сертифициране на държавите членки за всяка оперативна програма), избягване на прилагане на един и същ процент за финансиране с нисък риск за агенции и т.н. или дори разглеждане на структурните последващи бъдещи корекции като 0 (напр. генерални дирекции със системи с изцяло предварителен контрол и свързани корекции, които ще намалят грешките предварително).

Както е показано в таблицата „Очаквана изложена на риск сума при приключване“ по-горе, очакваните бъдещи корекции за разходите за 2016 г. са между 2,0 милиарда евро и 2,1 милиарда евро или между 1,5 % и 1,6 % от общите съответни разходи. Това е по-ниско отколкото за 2015 г. (между 2,1 милиарда евро и 2,7 милиарда евро или между 1,5 % и 1,9 %), отново основно за сближаване (което е логично като се има предвид по-ниската очаквана изложена на риск сума при плащане, която трябва да бъде коригирана, както е посочено по-горе).

Във всеки случай, в сравнение с действителните финансови корекции и събирания през 2016 г. (3,8 милиарда евро потвърдени или 3,4 милиарда евро извършени) и тяхната историческа 7-годишна средна стойност (3,3 милиарда евро или 3,2 милиарда евро; 2,4 % или 2,3 %), тази оценка може да се счита за консервативна.

Резултатът на очакваната обща **изложена на риск сума при приключване** за разходите за 2016 г. възлиза на между 0,9 милиарда евро и 1,5 милиарда евро или между 0,7 % и 1,1 % от общите съответни разходи. Това е по-ниско от

стойностите за 2015 г. (между 1,2 милиарда евро и 1,8 милиарда евро или между 0,8 % и 1,3 %), отново поради сближаване (последница от по-

ниския присъщ риск от грешка за програмите на текущата многогодишна финансова рамка, както е посочено по-горе).

Заклучение

Като се има предвид, че **общата изложена на риск сума при приключване е оценена да бъде по-малко от 2 % от общите съответни разходи**, е показано, че многогодишните механизми за контрол на отделите на Комисията като цяло гарантират подходящо управление на рисковете, свързани със законосъобразност и редовност на трансакциите, и че **финансовите корекции и събирания**, извършени през последващите години, **защитават бюджета на ЕС** като цяло.

Междувременно, за програмите със задържащи се високи нива на грешка бяха предприети допълнителни действия, за да се разгледат техните основни причини.

Освен това с цел прозрачност в годишните отчети за дейността са издадени резерви за програмите, за които остатъчният процент на грешка (RER) не би паднал под 2 % към момента на отчитането (вж. раздел 2.2 по-долу).

Очакваната изложена на риск сума при приключване е по-малко от 2 %.

Комисията и Европейската сметна палата достигнаха до едни и същи заключения относно естеството и основните причини за задържащите се високи нива на грешка. т.е. слабости при системите за управление и контрол (особено в държави членки, трети държави и международни организации/агенции), утежнени от сложната законова рамка, при която политиките на ЕС се изпълняват. През годините по-общите типове грешки, които са в резултат от тази комбинация от фактори, са:

- недопустими разходни пера;
- недопустими бенефициери/проекти/периоди на изпълнение;
- нарушаване на правилата в областта на обществените поръчки и държавните помощи;
- недостатъчно надеждна документация в подкрепа на декларациите за разходите; и
- неправилно деклариране на допустимите площи в областта на селското стопанство.

Въпреки това, областите на политиката, които са предмет на не толкова сложни правила за допустимост¹⁶⁴ показват по-ниски нива на грешка, както е илюстрирано от процента на грешка, който е значително по-нисък за схемите, базирани на режим на „право на изплащане“¹⁶⁵, отколкото за схемите за „възстановяване на разходи“. Следователно опростяването представлява по-ефективен начин за намаляване както на риска от грешки, така и на разходите и тежестта от осъществяване на контрол¹⁶⁶.

За програмите със задържащи се високи степени на грешки, Комисията предприема непрекъснато действия, както превантивни, така и корективни, за да разгледа основните причини и тяхното въздействие. Генералните дирекции въвеждат целенасочени мерки, за да подсилят системите за управление и контрол на национално, европейско и международно равнище; извлечените поуки от предишните програмни периоди доведоха до подобрения при проектирането на успешни поколения от програми¹⁶⁷; и средносрочното преразглеждане на многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. включва значителен набор от законодателни предложения за опростяване¹⁶⁸ на правилата, приложими за изпълнението на бюджета на ЕС.

Повече подробности могат да бъдат намерени в съобщението на Комисията „Първопричини за грешките и предприети действия (член 32, параграф 5 от Финансовия регламент)“ – COM(2017)124 от 28.2.2017 г.

2.3.1. Ефективност по отношение на разходите на средствата за контрол

Една от важните цели от стратегията на Комисията „Бюджет на ЕС, съсредоточен върху резултатите“ е гарантирането на ефективност по отношение на разходите при проектирането и въвеждането на системи за управление и контрол, които предотвратяват или установяват и коригират грешки. Следователно стратегиите за контрол трябва да разгледат по-висока степен на проверки и честота в по-рисковите области и да гарантират ефективност по отношение на разходите.

Финансовият регламент¹⁶⁹ изисква от оправомощени разпоредители с бюджетни кредити (АОД) да включат в своите годишни доклади за дейността обща оценка на разходите и ползи от средствата за контрол.

Всички 49 отдела на Комисията оцениха **ефективността по отношение на разходите и ефикасността** в своите системи за контрол. Като резултат, за пръв път през 2016 г. отделите на Комисията успяха да стигнат до заключение за ефективността по отношение на разходите в своите средства за контрол. Повечето отдели използват показателя за разходи/средства през 2016 г. Някои отдели дори използват и двата показателя (разходи/средства и разходи/ползи), а малка част от тях използват само показателя разходи/ползи. Във връзка със споделяното управление, четири¹⁷⁰ генерални дирекции, докладващи относно ефективността по отношение на разходите на средствата за контрол включиха също и оценка на разходите в **държавите членки**.

Въз основа на горепосочената оценка всички отдели на Комисията бяха поканени да прегледат своите системи за контрол с оглед на гарантирането, че те остават **основани на риска и по-ефективни спрямо разходите**, дължащо се на средата за управление и естеството на финансираните действия. Отделите на Комисията все повече предприемат мерки за подобряване на своята организационна пригодност и гъвкавост:

- До края на 2015 г. 25 отдела прегледаха своите системи за контрол; половината¹⁷¹ бяха предприели мерки за повишаване на ефективността от гледна точка на разходите,

докато останалите¹⁷² бяха стигнали до заключение, че не са необходими промени.

- До края на 2016 г., 35 (от 49-те) отдела (71 %) прегледаха своите системи за контрол. 17 от тях (49 %)¹⁷³ приеха или ще приемат¹⁷⁴ мерки, докато останалите 18 отдела¹⁷⁵ заключиха, че не са необходими промени.

Финансовата важност на 49-те отдела на Комисията варира значително. Управлението на средствата е **силно съсредоточено** сред няколко отдела, изразходващи средства в големи размери (с повече от 40 % от плащанията, извършени само от ГД AGRI, а 80 % от 6 служби на Комисията) с дълъг списък от други отдели, които не изразходват толкова много средства („последните“ 5 % плащания са извършени от 33 (т.е. две трети) от службите на Комисията).

В някои области, отделите обединиха своите ресурси, за да **подобрят ефективността по отношение на разходите на своите средства за контрол**. Като практически пример, посредством установяването на Общ център за помощ, отделите в областта на изследванията съставиха, между всички останало, стратегията за последващ одит на „Хоризонт 2020“. Това обслужва 20 от свързаните оправомощени разпоредители с бюджетни кредити, от които осем са генерални дирекции, четири са изпълнителни агенции, седем са съвместни предприятия и една е (регулаторна) агенция на ЕС. Това от своя страна доведе до икономии от мащаба и подобри ефективността по отношение на разходите на средствата за контрол в тази област.

Комисията продължава своите усилия да стимулира ефективността по отношение на разходите на средствата за контрол. В тази връзка, работата по одит на Службата за вътрешен одит (IAS) по отношение на стратегиите за контрол в отделите, управляващи основните области на политически разходи, и текущият одит на IAS на рамката/договореностите на Комисията за определяне, оценяване и докладване на ефективност по отношение на разходите на средствата за контрол, вече осигуриха и ще продължават да осигуряват допълнителни данни.

2.4.1. Стратегии за борба с измамите

Стратегията за борба с измамите на Комисията бе приета през 2011 г. и всяка служба на Комисията разработи, въведе и актуализира редовно, когато е необходимо, своята собствена

стратегия за борба с измамите за политическата област, за която те отговарят. Стратегията за борба с измамите на Комисията изисква всяка служба на Комисията да има въведена подобна

стратегия до края на 2013 г. Европейската служба за борба с измамите препоръчва на отделите на Комисията да актуализират своята стратегия редовно, за да отразява промените в борбата с измамите. Както е представено в

таблицата по-долу, повечето служби на Комисията представиха актуализация на своята стратегия за борба с измамите след приемане на първата стратегия в края на 2013 г.

Година на актуализиране на стратегията за борба с измамите	2017 г. *	2016 г.	2015 г.	2014 г.	2013 г.**	Все още няма стратегия ***	Общо
Брой служби на Комисията	9	16	13	1	9	1	49

Таблица: Актуализации на стратегиите за борба с измамите от службите на Комисията.

* 9 служби на Комисията са в процес на приемане на своята актуализирана стратегия и докладваха, че това ще се случи през 2017 г.

** 9 служби на Комисията все още не са актуализирали своята стратегия след приемане на първата стратегия до края на 2013 г.

*** Службата за подкрепа на структурните реформи (SRSS) бе създадена през 2015 г. и работи по установяването на стратегия за борба с измамите. За разходите от SRSS са въведени мерки за борба с измамите.

Европейската служба за борба с измамите представи актуализация на своята методология за разработването на стратегия за борба с измамите през февруари 2016 г., след консултация с мрежата на Комисията за предотвратяване и разкриване на измами (FPDNet). Това актуализиране е свързано основно с бъдещото въвеждане на мерките за борба с измамите (от идентифициране на риск от измама до дейности по контрол и мониторинг) в цикъла по изпълнение на Комисията (като част от промените, описани в раздел 2.7.2.) от цикъла по мониторинг. Чрез това въвеждане дейностите за борба с измамите формират неразделна част от дейностите по контрол на службите на Комисията, като в същото време поддържат специфичното внимание, което е необходимо по отношение на измамите. Службите на Комисията, които актуализираха своите стратегии за борба с измамите през 2016 г., докладваха прилагането на актуализираната методология.

Изпълнителната агенция за малките и средните предприятия (EASME) използва методологията на Европейската служба за борба с измамите за актуализирането на своята стратегия за борба с измамите, която бе предприета през 2016 г. Оценката на риска от измами от страна на Агенцията вече е въведена в годишното оценяване на риска. Основните рискове от измами, пред които EASME е изправена, са плагиатство и двойно финансиране, преднамерено завишени разходи или фалшиви разходи. Тези рискове и действията по тяхното смекчаване се наблюдават внимателно в годишното оценяване на управлението на риска.

EASME предприема мерки за смекчаване и подсили контрола за тези рискове, като в същото време наблюдава принципа на разходите и ползите. Това означава, че се прилагат основани на риска средства за контрол и че по-конкретно високорисковите проекти са предмет на засилено наблюдение.

За определени рискове (напр. плагиатство), EASME участва в тестването на инструментите на „Хоризонт 2020“ за програмите „Хоризонт 2020“, които са приложени сред службите на Комисията, които действат в областта на изследванията.

Въвеждането на стратегии за борба с измамите се наблюдава редовно през цикъла на изпълнение на Комисията. Като се има предвид, че всяка политическа област има специфични характеристики, свързани с измами, няма общоприложим подход за дейностите за борба с измамите. Повечето служби на Комисията организират дейности по повишаване на осведомеността по отношение на измамите, например обучения и семинари. През 2016 г. най-малко 27 служби докладваха организирането на подобни дейности, насочени към целеви членове от персонала, например нови служители, финансов персонал и ръководители.

Шест години след нейното въвеждане, Комисията обмисля актуализиране на своята стратегия за

борба с измамите, приета през 2011 г. Целта на стратегията за борба с измамите на Комисията за подобряване на предотвратяването, откриването и разследването на измами и за гарантирането на подходящо санкциониране, възстановяване и възпиране, е ясно установена в дневния ред на Комисията. Актуализацията на стратегията на Комисията за борба с измамите ще бъде насочена към непрекъснатостта на този подход, с допълнителен акцент върху въвеждането на мерки за борба с измамите в системите за вътрешен контрол на Комисията, по-конкретно що се отнася до докладването относно въвеждането на мерки за борба с измамите, както са представени в този раздел.

Система за ранно откриване и отстраняване

Системата за ранно откриване и отстраняване (EDES) за защита на финансовите интереси на ЕС се прилага от 1 януари 2016 г. Тази нова система бе въведена след преразглеждането на Финансовия регламент през 2015 г. Тя гарантира:

- ранното откриване на икономически оператори, които представляват риск за финансовите интереси на Съюза;
- отстраняването на ненадеждни икономически оператори от получаване на средства от Съюза и/или налагането им на финансова санкция;
- публикуване, в най-тежките случаи, на интернет страницата на Комисията на информация, свързана с изключването и/или финансовата санкция, за да се подсили възпиращия ефект.

Системата за ранно откриване и отстраняване представлява значително подобрене на прилагането на правилата за административни санкции във връзка с основните права, независимото консултиране и прозрачност. За да се гарантира съгласуваност на системата, решенията, които се вземат от институциите, агенциите и органите на ЕС за налагане на санкция на ненадеждни икономически оператори,

вече могат да бъдат взети само след получаване на препоръка от новата централизирана комисия, председателствана от постоянен независим председател на високо равнище. Тази препоръка съдържа първоначална правна квалификация на поведението, като се вземат предвид установените факти или други констатации. Комисията оценява случаи, при които няма окончателно съдебно решение или окончателно административно решение.

Комисията започна да функционира през 2016 г. През тази година от Комисията бяха разгледани 21 случая, свързани с 33 икономически оператори, от различни разпоредители с бюджетни кредити. До 30 април 2017 г. това доведе до 14 препоръки, 3 от които бяха приети през 2016 г.

Най-често подаваните случаи към Комисията са свързани със сериозни нарушения на договорни задължения и/или тежко професионално нарушение. Ще бъде предоставено анонимно обобщение на случаите, разгледани от централизираната комисия, в служебен работен документ, придружаващ частта, посветена на Системата за ранно откриване и отстраняване в годишния отчет на Комисията, във връзка с член 325, параграф 5 от Договора за функционирането на ЕС.

2.2. Гарантиране на управлението и резерви

В своите годишни отчети за дейността за 2016 г. **всички 49 вторично оправомощени разпоредители с бюджетни кредити заявиха достатъчната си увереност**, че информацията в доклада си дава ярна и точна представа; че ресурсите, предназначени за дейностите са използвани по предназначение и в съответствие с принципа на добро финансово управление и че въведените процедури за контрол дават необходимите гаранции по отношение на законосъобразността и редовността на операциите.

Оправомощените разпоредители с бюджетни кредити оцениха резултатите от контрола и всички съответни елементи в подкрепа на техните гаранции за постигането на целите за контрол. Те разгледаха всички установени съществени слаби места и оцениха тяхното кумулативно въздействие върху гарантирането, както в количествено, така и в качествено отношение, с оглед на определянето на същественост. Като резултат, 29 оправомощени разпоредители с бюджетни кредити представиха декларация за достоверност без резерви, докато 20 декларации бяха квалифицирани с **общо 37 резерви**¹⁷⁶ за 2016 г.

Възможното квалифициране на декларациите за достоверност в годишните отчети за дейността с резерви е ключов елемент при изграждането на отчетност. То предоставя прозрачност по отношение на срещнатите предизвикателства и слабости, предвидените мерки за справяне с подлежащите проблеми и оценка на тяхното въздействие. Въпреки че повечето резерви са мотивирани от резултати, свързани с управлението и контрол на предишни плащания, те имат също положителен превантивен бъдещ ефект, тъй като плановете за действие във връзка с резервите имат за цел смекчаване на бъдещите рискове, а оздравителните мерки ще подсилват системите за контрол.

Резервите в годишните отчети за дейността за 2016 г. влияят върху всички области на разходи и приходи. Във всички случаи, съответните оправомощени разпоредители с бюджетни кредити приеха плановете за действие за справяне със слабите места и смекчаване на рисковете в резултат на това.

При сравнение на 37 резерви за 2016 г. с 33 през 2015 г., една предишна резерва бе премахната¹⁷⁷, пет резерви са нови, две бяха разширени¹⁷⁸ и една бе частично¹⁷⁹ количествено определена. Четирите повтарящи се и двете нови резерви не

са определени количествено¹⁸⁰ (без финансово въздействие върху 2016 г.). Въпреки това (повисокият) брой резерви не задължително е най-важният показател, напр. когато се издават „новите“ резерви за следващия програмен период и/или също за други политически сегменти (вж. повече прецизност и прозрачност).

Петте нововъведени резерви са следните:

- ГД „Регионална политика“ въведе резерви за своя „нов“ (текуща многогодишна финансова рамка за периода 2014—2020 г.) Европейски фонд за регионално развитие/Кохезионен фонд (ограничени до 2 програми в 2 държави членки), макар и *неопределена количествено* за 2016 г.¹⁸¹
- ГД „Вътрешни работи“ въведе резерви за своята „нова“ програма (текуща многогодишна финансова рамка за периода 2014—2020 г.) за фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ФУМИ) в 2 държави членки.
- ГД „Политика за съседство и преговори за разширяване“ въведе *неостойностени резерви*, тъй като към настоящия момент не може да осигури подкрепа за проекти в Сирия и Либия (свързани с достъпа на персонала до документи на проекти и одитори). Това подчертава не само присъщите (високи) рискове в някои политически области, но също така и евентуално недостатъчно адаптираните модалности за субсидиране (критерии за допустимост) за разходните програми при тези условия.
- EASME отпусна втора резерва за своите сегменти от програмата за конкурентоспособност и иновации (CIP); сега също за програмата за екоинновации (т.е. извън повтарящите се резерви за програмата „Интелигентна енергия — Европа“).
- ГД „Бюджет“ отпусна резерви за прихода Традиционни собствени ресурси (TOR), с оглед на доклада на Европейската служба за борба с измамите относно измами, свързани с митата на митницата на Обединеното кралство. Това пряко засяга традиционните собствени ресурси на Комисията и може непряко да повлияе върху основата за данък добавена стойност на някои държави членки и по този начин и свързаните с данъка добавена стойност ресурси, плюс ресурсите за балансиране на брутния национален доход на Комисията.

Ако при изпълнението нивото на грешките

постоянно се запазва високо, член 32, параграф 5 от Финансовия регламент посочва, че Комисията ще открие слабостите в законовите разпоредби и/или системата за контрол, ще анализира разходите и ползите от евентуални корективни мерки и предприеме или предложи

целесъобразни действия. Системите за управление и контрол бяха променени за програмите за периода 2014—2020 г., но Комисията успя да определи ефектите от тези нови мерки върху нивото на грешки през времето.

Политическа област	Общо плащания за 2016 г.	Плащания, засегнати от резерви = обхват	Изложена на риск сума при отчитане = излагане
Селско стопанство	56 794,0	24 008,6	1 001,2
Кохезия	40 383,5	5 140,7	394,0
Външни отношения	12 373,3	3 898,0	77,7
Изследвания, промишленост, космос, енергетика и транспорт	14 835,7	1 707,3	135,4
Други вътрешни политики	5 501,5	481,2	12,9
Други услуги и администрация	5 904,1	26,0	0,0
Общо	135 792,1	35 261,8	1 621,2
Политическа област	Общо собствени ресурси за 2016 г.	Приходи, засегнати от резерви = обхват	Изложена на риск сума при отчитане = излагане
Собствени ресурси	132 174,3	20 094,1	517,4
Общо	132 174,3	20 094,1	517,4

Таблица: Обхват на изложените на риск суми за резервите за 2016 г. (милиони евро). Вж. подробности в приложение 2-В.

Обхват и излагане

Обхватът (евентуално засегнати плащания) на количествено определените суми за резерви до 35,3 милиарда евро (**26 % от плащанията**) за 2016 г. Това увеличение, в сравнение с 2015 г. (29,8 милиарда евро; 21 % от плащанията) се дължи основно на резерви на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ за пряко подпомагане (което засяга повече плащащи агенции в повече държави членки като резултат от първата година на прилагането на нови и по-взискателни схеми, особено по отношение на екологизирането). Само „Изследвания“ има по-малък обхват през 2016 г., поради седмата рамкова програма (РП7), преминаваща в програма „Хоризонт 2020“, която не подлежи на резерви. Приходите, засегнати от остойностени резерви, е 20,1 милиарда евро (15 % от собствените ресурси) за 2016 г.

Излагането (реално финансово въздействие) по

отношение на изложените на риск суми при отчитането за разходите при резерви, е оценено на **1,6 милиарда евро**. Увеличението, в сравнение с 2015 г. (1,3 милиарда евро) се дължи главно на резерви за пряка подкрепа на Европейския фонд за гарантиране на земеделието на ГД „Земеделие и развитие на селските райони“ (ГД AGRI) и е само частично изместено от по-добри сегментации в областта на външните отношения и преминаването на Изследвания от седмата рамкова програма (РП7) към „Хоризонт 2020“, както бе посочено по-горе. Изложената на риск сума при отчитане за приходите при резерви, е оценена на 0,5 милиарда евро.

Резултатите по политическа област са показани в таблицата по-горе. Подробните резултати по отдели са изложени в приложение 2-В.

Постигнат напредък през 2016 г.

Също така през 2016 г. службите продължиха своите усилия за подсилване на осигуряването на гаранции в годишните отчети за дейността. Някои примери за постижения:

- ГД „Развитие и сътрудничество“ (ГД DG DEVCO) и ГД „Политика за съседство и преговори за разширяване“ (DG NEAR) в областта на външните отношения „сегментират“ по-добре осигуряването на гаранции за техните портфолия, при което съответно насочени по-добре към първоначалните резерви на ГД „Развитие и сътрудничество“ и потвърждаващи, че няма необходимост за резерви от ГД „Политика за съседство и преговори за разширяване“. Двете генерални агенции надлежно отговориха на наблюденията от Европейската сметна палата, IAS и централните служби по техните годишни отчети за дейността.
- Генералните дирекции за изследвания и изпълнителните агенции прилагат прилежно специфичните (адаптирани спрямо риска) 2 до 5 % праг на същественост¹⁸², предвиден в секторното законодателство на „Хоризонт 2020“. Впоследствие техните декларации за достоверност са без резерви за свързаните с „Хоризонт 2020“ резерви. Тази стратегия е одобрена от Законодателния орган¹⁸³ от

началото на тази многогодишна програма, като се признават задържалите се присъщи рискове на програмата (напр. опростяването не е напълно одобрено, механизмът за изпълнението на субсидиите все още е базиран още основно на възстановяването на допустимите разходи, насочване към по-рискови бенефициери, например малки и средни предприятия) и поставените ограничения в контрола (ограничение за последващ контрол, времево ограничение за разширяване на резултатите от систематичния одит за други проекти на същия бенефициер). Генералните агенции в областта на външните отношения анализират дали диференцираните прагове за същественост ще създадат възможности за по-добро управление на техния финансов риск.

- Генералните дирекции в областта на сближаването (REGIO, EMPL, MARE) въведоха годишно уравниване на сметките и 10 % задържане от всяко междинно плащане, извършено от Комисията, което гарантира ефективното „възстановяване“ (предварително) на евентуални установени грешки (до 10 %) към момента на одобрението на отчетите.

Аспекти, споменати в заключенията в Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета за 2015 г. и/или забележките по същество в общото становище на IAS за 2015 г.

Отделите на Комисията, посочени в заключенията в Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета за 2015 г., разгледаха съответните точки през 2016 г. (генерални дирекции, изпълняващи бюджета в рамките на споделено управление, DG NEAR и DG ENER).

По отношение на точките, посочени в общото становище на IAS за 2015 г. IAS повтори своите забележки по същество, с цел подсилване на

стратегии за мониторинг и надзор и дейностите на **генералните дирекции, разчитащи на доверени органи** за изпълнение на частите от техния **бюджет** (като с това надлежно вземат предвид различното естество, произход и (понякога ограничени) мандати в този контекст). Вж. повече подробности в подраздел 2.3. и/или приложение 5.

Разработки за 2017 г.

SRSS (Служба за подкрепа на структурните реформи) е нов отдел на Комисията, който получи статус на отделен оправомощен разпоредител с бюджетни кредити през 2016 г. За изграждане на своите гаранции спрямо своя пръв собствен годишен отчет за дейността, той

можеше да разчита на компонентите в средата за контрол, които реално бяха продължение, заедно с поетите дейности и персонал, от ГД REGIO и ГД EMPL. Бюджетът на SRSS се разширява допълнително. Считано от 2017 г. SRSS реализира значителни подобрения по своята

(собствена) система за контрол и отчитане на управлението, което ще позволи подходящото управление на този разширен бюджет.

Доверителните фондове на ЕС¹⁸⁴ (EUTF) се използват повече и повече. Следователно свързаните генерални дирекции¹⁸⁵ трябва да гарантират прозрачно и изцяло покриване на Доверителните фондове на ЕС при тяхното отчитане на управлението. Това налага правенето

на разлика между отчетността за приноса от бюджета на ЕС и Европейския фонд за развитие в Доверителните фондове на ЕС като генерална дирекция, и трансакциите, извършени извън Доверителните фондове на ЕС (т.е. с ЕС, Европейския фонд за развитие и други донорски фондове) като Ръководител на доверителен фонд.

Преглед в перспектива след 2017 г. и/или 2020 г.

- Докато многогодишното проектиране на системите за контрол на Комисията вече са напълно признати от **Европейската сметна палата**, все още съществува необходимост за допълнително подобряване на общото разбиране на **типовете корекции и събирания**, тяхното въздействие върху защитата на бюджета на ЕС и тяхното представяне в свързаното докладване на Комисията. Следователно през 2017 г. бе създадена съвместна работна група.
- За анализиране на резултатите от контрола и одита в „Хоризонт 2020“, се използват специфични критерии за същественост.

Комисията счита, че въвеждането на диференцирани по отношение на риска критерии за същественост е важно подобряване. Следователно и по-общо, това е една от потенциалните референции в контекста на **подготвянето на програмите след 2020 г.**, когато опростяването, синергиите и ефикасността, диференцираните по отношение на риска и ефективните по отношение на разходите системи за контрол, по-подходящите критерии за същественост и евентуално „общото“ изграждане на достоверност биха могли да станат по-стандартни практики.

2.3. Получени гаранции посредством работата на Службата за вътрешен одит (IAS)

Отделите на Комисията базираха своите гаранции също и върху работата, извършена от Службата за вътрешен одит (IAS).

Приложение 5 от Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета включва информация относно гаранциите, предоставени от IAS. Обобщен доклад от работата на вътрешния одитор ще бъде препратена към органа, който взема решение за освобождаване, в съответствие с член 99, параграф 5 от Финансовия регламент. IAS заключи, че 95 % от препоръките след периода 2012—2016 г. са били ефективно осъществени от одитираните. От 413-те препоръки все още в процес на изпълнение (представляващи 23 % от общия брой приети препоръки за последните пет години), никоя не е класифицирана като критична и 170 като много важни. От тези 170 препоръки, оценени като много важни, 18 бяха забавени с повече от шест месеца в края на 2016 г., представляващи само 1 % от общия брой приети препоръки през последните пет години. Последващата работа на IAS потвърди, че като цяло препоръките се изпълняват задоволително и системите за контрол в одитираните отдели се подобряват.

IAS продължи да извършва одити на изпълнението през 2016 г. като част от своята работна програма, в отговор на преминаването на Комисията към основана на резултати култура и по-добро ориентиране към съотношение качество-цена.

i) По отношение на управлението и измерването на изпълнението IAS установи, че е постигнат важен напредък през годините, например, с редица нови инициативи на корпоративно ниво (вж. раздел 2.7 от този доклад) или положителното изпълнение в определени области (напр. одит в ГД EAC, която имаше положителни заключения и показа, че е възможно да бъде въведена ефективна рамка за управление на изпълнението въпреки факта, че генералната агенция е изправена пред разнообразни политически дейности и разходни програми). Въпреки това няколко одита от страна на IAS (ГД AGRI, ГД DEVCO, ГД GROW, ГД MOVE), насочени към управлението и измерването на изпълнението на ниво генерална дирекция, установи, че все още са необходими съществени подобрения за подобряване на завършеността на механизмите на генералната дирекция за управление и измерване на изпълнението.

ii) По отношение на изпълнението при реализирането на политики и/или бюджета (оперативни и административни разходи), IAS установи конкретни подобрения, които трябва да бъдат извършени в областите на пряко управление (напр. ефективност и ефикасност на управлението на субсидии в ГД HOME, ГД JUST, ГД RTD и REA), непрякото управление (адекватност и ефективност на въведените правила за надзор в генералните дирекции и службите, работещи с децентрализираните агенции на ЕС в ГД HOME и ГД SANTE, надзор на Съвместно предприятие „Fusion for Energy“ и проекта ITER от ГД ENER), споделено управление (напр. ефективността на мерките за опростяване по европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014—2020 г. в ГД REGIO, ГД EMPL и ГД MARE), както и политически мониторинг (напр. надзор от ГД MOVE на политиката за въздухоплавателната и морската сигурност).

В допълнение, като последна година, през февруари 2017 г. (след централизирането на функцията за вътрешен одит през 2015 г.), IAS публикува ограничени заключения относно състоянието на вътрешния контрол за всяка генерална дирекция и отдел. Тези заключения бяха предназначени да допринесат за годишните отчети за дейността за 2016 г. на съответните генерални дирекции и отдели. Заключенията обръщат конкретно внимание върху всички отворени препоръки, оценени като „критични“ или комбинирания ефект от редица препоръки, оценени като „много важни“, а в два случая (ГД DEVCO и ГД CLIMA), IAS посочи, че съответните генерални дирекции трябва надлежно да преценят дали имат нужда от отпускане на резерви в съответния годишен отчет за дейността. В двата случая генералните дирекции да отпуснати подобни резерви в съответствие с ограничените заключения на IAS.

Както се изисква в Устава на мисията, вътрешният одитор на Комисията също представи общо становище, въз основа на своята собствена работа (период 2014—2016 г.) и на предишните структури за вътрешен одит (за отчетна 2014 година), и насочено към финансовото управление. То разгледа, че през 2016 г. Комисията въведе процедури по управление, управление на риска и вътрешен контрол, които, разгледани като цяло, са подходящи за предоставяне на разумни гаранции относно постигането на нейните

финансови цели. Въпреки това е изразено общо становище по отношение на резервите, направени в декларациите за достоверност на оправомощения разпоредител с бюджетни кредити, и публикувано в техните съответни годишни отчети за дейността.

За съставяне на своето становище, IAS разгледа комбинираното въздействие на изложените на риск суми, както е посочено в годишните отчети за дейността, в светлината на корективните възможности, доказани чрез финансови корекции и събирания в миналото. Като се има предвид степента на финансовите корекции и събирания в миналото и като се приеме, че бъдещите корекции ще бъдат извършени на сравнимо ниво, IAS счете, че бюджетът на ЕС като цяло е подходящо защитен през времето.

Без допълнително ограничение на становището, вътрешният одитор добави „забележки по естество“, свързани със стратегиите за надзор по отношение на трети страни, изпълняващи политики и програми, които са описани в приложение 5.

2.4. Обобщение на заключенията на работата, извършена от Комитета за контрол на одити

Комитетът за контрол на одити (ККО) насочи своята работа към четири основни цели, изложени в неговите работни програми за 2016 г. и 2017 г., а именно: разглеждане на планирането на одит на IAS; анализиране на резултатите от дейностите по вътрешен и външен одит, за идентифициране на потенциално съществените рискове, включително резултати от взаимосвързан тематичен интерес; мониторинг на проследяването от страна на службите на Комисията на съществените остатъчни рискове, идентифицирани чрез одита; и мониторинг на качеството на вътрешния одит и гарантиране на независимостта на вътрешния одитор.

ККО е удовлетворен по отношение на независимостта и качеството на вътрешния одит.

Вниманието на Колегиума е обърнато по-конкретно към следните въпроси:

Общото становище на вътрешния одитор за 2016 г. е положително, но с резерви спрямо резервите за управление, както е изразено в годишните отчети за дейността на генералните дирекции, и съдържа забележки по естество, свързани с екстернализацията и по-конкретно с надзора, осъществяван от страна на службите на Комисията, върху агенциите и трети страни, изпълняващи политики и програми. Това е взаимосвързан риск, който ККО е наблюдавал като тематичен приоритет (вж. по-долу).

Годишният доклад от вътрешния одит потвърждава мнението на ККО, че са необходими съществени подобрения за подобряване на управлението на изпълнението и механизмите за измерване в рамките на цялата Комисия. Генералните дирекции установиха свои системни за измерване на ефективността с вариращи степени на зрялост и все още съществува необходимост за допълнителна работа за разработване на стабилна култура за резултати, включително споделяне на добри практики сред цялата Комисия. ККО повдигна този въпрос в своя годишен отчет за периода 2015—2016 г. и ще продължи да приоритизира тази област в своята работа през идната година.

Управлението на Комисията състави задоволителни планове за действие за

разглеждане на рисковете, идентифицирани в докладите на IAS. Не са публикувани критични препоръки по време на отчетния период. От общо 258 препоръки на IAS и в шест случая само след намесата на ККО, единствено една препоръка бе приета накрая частично (относно методологията за определяне и изчисляване на процента на остатъчни грешки на ГД NEAR за 2015 г.). Въпреки това ГД NEAR изпълни надлежно тази препоръка за 2016 г.

Броят на забавените действия за разглеждане на препоръките е най-нисък от началото на докладването за изпълнението от IAS и препоръките на предишните структури за вътрешен одит. Активното последващо проследяване от страна на ККО на забавените препоръки допринесе за тези резултати.

След специалния доклад на Европейската сметна палата за проверка на правилата за управление на Комисията, Колегиумът увеличи броя на външните членове на ККО от двама на трима. След поканата на Колегиума по предложение на ККО, IAS започна работа по управление на високо равнище на Комисията.

ККО обърна конкретно внимание на екстернализацията. Докладът от одита на ITER показва сериозни слаби места в надзора на Комисията на проекта ITER и ГД ENER отбеляза необходимостта за допълнително финансиране от страна на ЕС за изграждане на ITER през 2021—2025 г. Одитът също така показва, че съществуват важни рискове, свързани с репутацията и изпълнението на политиката, свързани с увеличеното разчитане на Комисията на неизпълнителните агенции и други трети страни за изпълнение на политиките на ЕС. ККО повдигна тези теми на вниманието на Корпоративния управителен съвет за допълнително проследяване.

Одитът, за който Колегиумът покани IAS, която да предприеме управлението, планирането, мониторинга и изпълнението на бюджетния ред на надзорния комитет на OLAF, е приключен. Докато съответните суми не са материални, то остатъчните финансови рискове и рискове, свързани с репутацията, както са описани в доклада от одита, трябва да бъдат разгледани чрез ефективно изпълнение на задоволителните планове за действие, които са създадени.

2.5. Последващ контрол на освобождаването от отговорност и препоръки от външния одит

В своята препоръка относно освобождаването от отговорност, приета на 21 февруари 2017 г., **Съветът** повтори своята молба, направена в неговото предложение за препоръка за освобождаване от отговорност към Комисията, за предоставяне на обширен доклад на бюджетния орган в областите, където установеното очаквано ниво на грешка се запазва високо и за очертаване на неговите първопричини. Комисията извърши преглед и представи доклад, както бе изискано¹⁸⁶. Допълнителните молби, адресирани към Комисията, бяха свързани с механизмите за контрол за предотвратяване, установяване и коригиране на грешки, както и мерки за опростяване, бюджетно управление и докладване относно изпълнението.

Европейският парламент прие резолюцията за освобождаване от отговорност за финансовата 2015 г. на 27 април 2017 г. след проверка по-конкретно на препоръките от Съвета и на годишния доклад за 2015 г. на Сметната палата, както и съответните специални доклади, публикувани през 2015 г. Парламентът също така прегледа Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС за 2015 г., Годишния доклад от вътрешните одити, извършен през 2015 г., Съобщението относно защитата на бюджета на ЕС до края на 2015 г. и Доклада за последващото проследяване за освобождаване от отговорност за финансовата 2014 година.

Парламентът разгледа конкретни молби към Комисията относно специфични политически области, както и хоризонталните аспекти от изпълнението на бюджета и финансовото управление, както и докладването относно изпълнението и свързано докладване, използването на финансови инструменти и докладване за тях, бюджетно и финансово управление, и финансови механизми, подпомагащи политиките на Съюза.

През 2017 г. **Комисията** ще приеме навременно, както всяка година, изчерпателен доклад относно проследяването на молбите, адресирани от Европейския парламент и Съвета до Комисията, за стартирането на процедурата по освобождаване от отговорност за финансовата 2016 г.

Последните няколко години показаха непрекъснато нарастване на броя и обхвата на специалните доклади на **Европейската сметна палата**. Сметната палата прие 36 специални доклада през 2016 г. (в сравнение с 25-те през 2015 г.). Следователно Комисията се изправя през подобно увеличение и по отношение на препоръките и ще продължи да гарантира, че те се следват по подходящ начин, включително с докладване в годишните отчети за дейността. Освен това са предприети мерки за подобряване на докладването относно изпълнението на препоръките за Комитета за контрол на одити на Комисията, който в своя мандат извършва определени дейности по мониторинг.

Европейската сметна палата наблюдава изпълнението на препоръките на Комисията и предоставя обратна връзка, която помага на Комисията допълнително да подсили своите дейности по последващо проследяване. В своя годишен отчет за 2015 г. Европейската сметна палата оцени проследяването от страна на Комисията на извадка от 90 препоръки от одит от 11 специални доклада, публикувани през периода 2011—2012 г. От 83-те препоръки, които можеха да бъдат проверени, Европейската сметна палата отбеляза, че Комисията е изпълнила напълно 63 % от препоръките, 26 % са изпълнени в повечето от аспектите и 10 % в някои от аспектите, докато 1 % не са били изпълнени.

2.6. Заключение по отношение на постиженията в областта на вътрешния контрол и финансовото управление

Всички оправомощени разпоредители с бюджетни кредити представиха разумни гаранции, въпреки че някои са, където е уместно, с резерви. Тези резерви са ключов елемент в отчетната верига. Те отразяват срещнатите предизвикателства и слаби места, както и мерките, предвидени за тяхното разглеждане и представяне на оценка на тяхното въздействие.

Комисията изготви консолидирана оценка на изложените на риск суми при приключване, като представи на управлението на Комисията преглед на изпълнението както на превантивни (предварителни, преди плащане), така и корективни (последващи, след плащане) мерки за контрол, през многогодишния цикъл за контрол.

Годишните отчети за дейността демонстрират, че всички отдели на Комисията са въвели стабилен вътрешен контрол и представят доказателства за предприетите усилия за подобряване на ефикасността и ефективността по отношение на разходите, допълнително опростяване на правилата и подходяща защита на бюджета от измами, грешки и нередности.

Въз основа на гаранциите и резервите в годишните отчети за дейността, Колегиумът приема Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС за 2016 г. и поема обща политическа отговорност за управлението на бюджета на ЕС.

2.7. Взаимосвързани постижения в организационно управление

За да управлява бюджета на ЕС по-ефикасно, както и да осъществява множеството други задължения, описани в Договорите, Комисията непрекъснато се стреми да гарантира, че мерките за вътрешно управление и управление на изпълнението са сигурни и че нейните човешки и финансови ресурси се управляват оптимално. През 2016 г. бе постигнат значителен напредък в редица области.

2.7.1. Сигурни мерки за управление

Въведените корпоративни мерки за управление в Комисията са базирани на ясно определяне на управленските отговорности и стриктен надзор на корпоративно ниво. След въвеждането през 2000 г. тази структура за управление доказва, че е сигурна, като позволи на Комисията да идентифицира възникващите проблеми и да ги управлява подходящо.

През 2016 г., Европейската сметна палата проведе одит на мерките за управление на Комисията¹⁸⁷. Този одит сравни мерките на Комисията с международните критерии. Сметната палата отправи редица препоръки за бъдещи подобрения, които до голяма степен бяха приети от Комисията.

Например, Комисията:

- актуализира своята рамка за вътрешен контрол/съгласува я с COSO 2013; (вж. раздел 2.1)

- подготвя актуализиран документ за управление, предоставящ действително описание на съществуващите мерки за управление в Комисията.
- интегрира своето финансово отчитане и го прави по-достъпно за гражданите. През 2015 г. за пръв път бе публикуван Интегриран пакет за финансовото отчитане. Този пакет предоставя изчерпателен преглед на това как бюджетът на ЕС подпомага политическите приоритети на Съюза и как се изразходва съгласно правилата на ЕС.
- Освен това IAS провежда, по заявка на Комисията, одит на мерките за корпоративно управление и надзор, свързани с управлението на риска, финансовото отчитане и последващата проверка/одитна функция.

2.7.2. Подсилена рамка за изпълнение

През 2016 г. Комисията въведе голяма реформа на своята рамка за управление на изпълнението, за да подсили съсредоточаването върху резултатите и за да гарантира, че дейностите на Комисията са напълно съгласувани с политическите приоритети.

По новата система, всички отдели на Комисията изготвиха многогодишни стратегически планове¹⁸⁸, определяйки как те допринасят за 10-те политически приоритета на Комисията. Чрез тези планове, отделите определят специфичните цели и показатели, спрямо които ще се измерва тяхното изпълнение за петгодишен период.

Приложение 1 на този доклад представя моментното текущо състояние за показателите за въздействие, определени в стратегическите планове.

Стратегическите планове също така въвеждат хармонизиран подход за измерване на организационната ефективност в области, като например управление на човешките ресурси, финансово управление и комуникация.

Тези стратегически планове са допълнени от годишни планове за управление, определящи резултатите за годината и обясняващи как те допринасят за постигането на целите.

В годишните отчети за дейността за 2016 г. бе докладвано за пръв път относно новия набор от цели и свързани показатели, определени в стратегическите планове за периода 2016—2020 г. и резултатите за 2016 г. в плановете за управление.

2.7.3. Синергии и ефикасност

Комисията, като всяка друга организация, трябва да гарантира оптималното разпределяне на

ресурсите, отразявайки политическите приоритети, законовите и институционалните

задължения, и позволявайки гъвкавост за адаптиране към развитието в областта на политиката. В контекста на бюджетния натиск и увеличаващите се предизвикателства пред ЕС, е от съществено значение ресурсите да се използват по най-ефикасен начин.

До 1 януари 2017 г. Комисията изпълни своето задължение¹⁸⁹ да намали длъжностите в щатното разписание с 5 % между 2013 г. и 2017 г., както и ангажимента да намали бюджетните кредити за външен персонал, с оглед на намаляването на броя на персонала с 5 %. Финансовият резултат е, че от всички тези мерки от 2013 г. насам, Комисията е намалила 1 254 длъжности в щатното разписание и еквивалент от 552 души външен персонал, т.е. общо съкращаване от 1 806 души в еквивалент на пълно работно време.

Успоредно с това, за да разгледа новите предизвикателства, Комисията активно въвежда повторно длъжности сред отделите, за да прехвърли ресурси към приоритетни области.

Комисията също така проведе задълбочен преглед на своите помощни процеси и работни методи, за да определи потенциални области за подобрене на ефикасността и за да мобилизира по-добре синергиите между отделите. Съобщението на Комисията относно „Синергии и ефикасност в Комисията – Нови начини за работа“¹⁹⁰ от 4 април 2016 г. създаде ново, по-модерно организиране на координацията и подкрепящи общности в Комисията, особено в областите на човешките ресурси, информационните и комуникационните технологии, външната и вътрешната комуникация,

логистиката, управлението на мероприятия и заседателни зали. В различните области всяка съответна централна служба е отговорна за професионализма на общността, опростяването на процесите и надзор на разходите. Централните служби разчитат на функционалното докладване от ръководителите на областите. В генералните дирекции, определените в Съобщението мерки включват модернизирането на предоставянето на услуги, свързани с човешките ресурси (чрез обединяване на локални екипи от човешки ресурси за групи от генерални дирекции, като локално се поддържа малък стратегически екип), използването на общи инструменти на информационните технологии и стандартизирано оборудване, интегрирано управление за външна и вътрешна комуникация, организирана система за поща и централизирано управление на заседателни зали и надзор на организирането на конференции. Въвеждането на тези мерки започна през 2016 г. и ще продължи през следващите години. Чрез повторно проектиране на моделите за осигуряване във функциите за подкрепа и координиране, Комисията представя пример как публичната администрация може да подобри предоставянето на услуги и управление при ограничени бюджети.

*Комисията постигна съкращаване на
1 806 еквивалента на пълно работно време
между 2013 г. и 2017 г.*

Бележки под линия

- 1 http://ec.europa.eu/budget/library/biblio/documents/2015/communication-protection-eu-budget_en.pdf
- 2 COM(2016) 603 final - http://ec.europa.eu/budget/mff/figures/index_en.cfm#com_2016_603
- 3 Например ще позволи плащания въз основа на изпълнени условия, „еднократна сума“, която покрива всички допустими разходи за действието, приоритет е даден на опростените форми на безвъзмездни средства и и разясняване на обхвата на мерките за контрол на опростените форми на безвъзмездни средства.
- 4 http://ec.europa.eu/budget/fts/index_en.htm
- 5 Данни от таблицата на ЕИБ ЕФСИ: <http://www.eib.org/efsi/index.htm>
- 6 Платформата за свободно достъпни данни за ЕСИ фондовете предоставя разбивка на одобрените инвестиции по фонд, държава членка и програма - <https://cohesiondata.ec.europa.eu/overview>
- 7 Доклад относно пазарите на Европейския надзорен орган на глобалната навигационна спътникова система за 2017 г., публикуван на 10 май: https://www.gsa.europa.eu/system/files/reports/gnss_mr_2017.pdf
- 8 Доклад за първата година от изпълнението на Еразъм+, финансираната от ЕС програма за образование, обучение, младежта и спорта между 2014—2020 г.; Статистика относно мобилност на брой студенти и персонал през последната академична година при предишната програма Еразъм за висше образование; Последващо проучване на въздействието на програма Еразъм – насочена към регионалния анализ на ползите от програмата Еразъм.
- 9 MicroBank (социалната банка на la Caixa) в Испания бе първата банка, която предложи заеми за магистри по Еразъм+ през 2015 г. От юни 2016 г., Banque Populaire и Caisse d'Épargne от Франция започнаха да предоставят заеми за магистри за гарантираната от ЕС програма Еразъм+, към която през септември 2016 г. се присъедини Future Finance Loan Corporation (от Ирландия) за студенти-магистри в и извън Обединеното кралство. От декември 2016 г., заминаващите студенти от Турция също могат да кандидатстват в Finansbank.
- 10 [.http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8001715/3-26042017-AP-EN.pdf/05e315db-1fe3-49d1-94ff-06f7e995580e](http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8001715/3-26042017-AP-EN.pdf/05e315db-1fe3-49d1-94ff-06f7e995580e) .
- 11 В сравнение, държавите членки презаселиха 8 155 души, нуждаещи се от защита през 2015 г. и 6 550 души през 2014 г. (източник ЕВРОСТАТ).
- 12 COM(2016) 586 final, 14.9.2016 г.
- 13 Сметната палата, оцени, че „най-вероятното“ ниво за грешка за Комисията бе 3.8 % за 2015 г. - ОВ С 375 от 13.10.2016 г.
- 14 Вж. също съобщението на Комисията „Първопричини за грешките и предприети действия“ - COM(2017)124 от 28.2.2017 г.
- 15 Вж. също годишния доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз — Годишен доклад за 2015 г. относно борбата с измамите“ (COM(2016)472 от 14.7.2016 г.)
- 16 Всички акроними на отделите на Комисията и на изпълнителните агенции са достъпни на тази уеб страница: https://ec.europa.eu/info/departments_en
- 17 Преглед на извършените оценки и проучвания на Комисията през 2016 г. е наличен на: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/evaluating-laws-policies-and-funding-programmes_en#documents
- 18 Този пакет събра Годишният доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС за 2015 г., Годишните отчети на ЕС за 2015 г., Финансовия доклад и съобщението относно защитата на бюджета на ЕС за 2015 г.
- 19 Европейската сметна палата одобри 36 специални доклада през 2016 г., обхващащи широк спектър от политически области.

- 20 Изчислено като процент от бюджетните кредити за поети задължения, в сравнение с целия бюджет за 2016 г.
- 21 „Европа 2020“ – Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ COM(2010) 2020 final.
- 22 Стратегията „Европа 2020“ е изградена на три подсилващи се взаимно приоритета: i) интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации. ii) устойчив растеж — насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите, iii) приобщаващ растеж — насърчаване на икономика с високи нива на заетост, която да създава условия за социално и териториално сближаване.
- 23 <http://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators/europe-2020-strategy>
- 24 Данни за 2015 г. за всички показатели с изключение на емисиите на парникови газове, за които данните са от 2014 г.
- 25 Резолюция на ООН A/RES/70/1
- 26 Решение на ООН -/CP.21, приемане на споразумението от Париж
- 27 Резолюция на ООН A/RES/69/313
- 28 Прието на третата световна конференция на ООН относно ограничаването на рисковете от бедствия в Сендай, Япония, на 18 март 2015 г.
- 29 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3883_en.htm
- 30 COM(2016) 739 final - https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-next-steps-sustainable-europe-20161122_en.pdf
- 31 SWD(2016) 390 final - https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/swd-key-european-actions-2030-agenda-sdgs-390-20161122_en.pdf
- 32 Текстът в този раздел е базиран на годишните отчети за дейността на генералните дирекции RTD, GROW, ECFIN, EAC, MOVE, ENER, CNECT, както и съответните финансови отчети на програмите за програми в тази бюджетна функция
- 33 http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_bg
- 34 Гаранцията на ЕС предоставя ликвиден буфер за бюджета на Съюза срещу потенциални искове за покриване на загуби от гаранциите на ЕС, възникнали при инвестиции, подпомогнати от Европейския фонд за стратегически инвестиции.
- 35 Данни от таблицата на ЕИБ ЕФСИ: <http://www.eib.org/efsi/index.htm>
- 36 https://ec.europa.eu/commission/publications/commission-evaluation-first-year-efsi_en и проект финансов отчет ЕФСИ; стр. 1.
- 37 Програмата за гаранция за екологосъобразен морски транспорт (GSG) (Програмата) представлява 3-годишна програма за 750 милиона евро, разработена с партньорските финансови институции, където крайният бенефициер от инструмента на ЕИБ ще бъдат допустими европейски корпорации за превоз, опериращи в европейски води.
- 38 „Проучване на ползите от морски електроенергийни системи в региона на Северните морета“, TE, ECOFYS, PwC; 2014 (http://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_nsog_report.pdf)
- 39 За целия период на „Хоризонт 2020“.
- 40 Източник: Подписване на субсидия Corda до 1-ви януари 2017/2014- 10/2016.
- 41 Тази стойност е изчислена от субсидиите по РП7, тъй като данните от субсидиите на „Хоризонт 2020“ все още не са налични.
- 42 Определено като обща стойност на фондовете, използвани посредством инициативи съгласно член 187, включително допълнителни дейности, разделени на съответния принос на ЕС за тази инициатива.
- 43 Резултати от финансовите инструменти по Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации за периода 2007—2013 г.
- 44 Източник: Тримесечни оперативни отчети към 31 декември 2016 г., предоставени от Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) на 31 март 2017 г.

- 45 Източник: Тримесечни оперативни отчети към 31 декември 2016 г., предоставени от Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) на 31 март 2017 г.
- 46 Ще бъде или е установен за макс. 3 години
- 47 Установени предприемачи от най-малко 3 години
- 48 В допълнение към съществуващите четири сателита, разположени при предишната многогодишна финансова рамка, двата сателита от първата група бяха изведени в орбита през август 2014 г. 12-те други сателити от същата група бяха успешно изведени в орбита между март 2015 г. и ноември 2016 г. С 15 напълно функциониращи сателита от 18-те изведени в орбита, на 15 декември 2016 г. бе сложено началото на първоначалния работен капацитет на Галилео.
- 49 Допълнителни подробности могат да бъдат намерени на следния уеб сайт: <http://www.usegalileo.eu/EN/>
- 50 Доклад относно пазарите на Европейския надзорен орган на глобалната навигационна спътникова система за 2017 г., публикуван на 10 май: https://www.gsa.europa.eu/system/files/reports/gnss_mr_2017.pdf
- 51 Данни, предоставени от Европейската агенция за ГНСС
- 52 Източник: Възложените посредством интернет инструмента за докладване на ГД ЕАС възможности за мобилност и организациите, участващи в проектите за учебна мобилност през периода 2014—2016 г.
- 53 Доклад за първата година от изпълнението на Еразъм+, финансираната от ЕС програма за образование, обучение, младежта и спорта между 2014—2020 г.; Статистика относно мобилност на брой студенти и персонал през последната академична година при предишната програма Еразъм за висше образование; Последващо проучване на въздействието на програма Еразъм – насочена към регионалния анализ на ползите от програмата Еразъм.
- 54 http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-143_en.htm
- 55 MicroBank (социалната банка на la Caixa) в Испания бе първата банка, която предложи заеми за магистри по Еразъм+ през 2015 г. От юни 2016 г., Vanque Populaire и Caisse d'Epargne от Франция започнаха да предоставят заеми за магистри за гарантираната от ЕС програма Еразъм+, към която през септември 2016 г. се присъедини Future Finance Loan Corporation (от Ирландия) за студенти-магистри в и извън Обединеното кралство. От декември 2016 г., заминаващите студенти от Турция също могат да кандидатстват в Finansbank.
- 56 Механизмът за гарантиране на студентски заем позволява на студентите, завършващи пълна магистърска степен в чужбина (1 или 2 години) да получат достъп до заеми, предоставени от участващите банки и гарантирани от ЕС, посредством своя партньор Европейския инвестиционен фонд.
- 57 За пълния преглед на финализираните оценки и проучвания на Комисията през 2016 г., вж. https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/evaluating-laws-policies-and-funding-programmes_en#documents
- 58 Текстът в този раздел е базиран на годишните отчети за дейността на генералните дирекции REGIO и EMPL, както и съответните финансови отчети на програмите за програми в тази бюджетна функция
- 59 Пет фонда, формиращи Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове), работят съвместно с цел подпомагане на икономическото развитие сред всички държави членки на ЕС, в съответствие с целите на стратегията „Европа 2020“: Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейски социален фонд (ЕСФ), Кохезионен фонд (КФ), Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР); Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР). Последните два са обхванати от бюджетна функция 2 (Устойчив растеж).
- 60 Препоръки как да се стимулират работни места и растеж като в същото време се поддържат стабилни публични финанси, издавани ежегодно от Комисията, въз основа на нейния анализ на икономическите и социалните политики на държавите членки.
- 61 Специален доклад № 2/2017: Преговори на Комисията на партньорските споразумения и програми за периода 2014—2020 г. в областта на сближаването
- 62 Ниво на усвояване = искания за междинни плащания, подадени от държавите членки/определени суми

- 63 Вж. също специалния доклад от Европейската сметна палата № 2/2017: „Преговори на Комисията на партньорските споразумения и програми за периода 2014—2020 г. в областта на сближаването“.
- 64 Предварителни условия, насочени към гарантирането, че държавите членки имат въведени подходящи регулаторни и политически рамки и че имат достатъчно административни възможности преди извършването на инвестициите от ЕСИ фондовете, с цел увеличаване до максимална степен на изпълнението на финансирането.
- 65 Работен документ на службите на Комисията „Добавена стойност на предварителните условия в европейските структурни и инвестиционни фондове“ –
SWD(2017) 127 final, 31.3.2017 г.
- 66 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf
- 67 Платформа за свободно достъпни данни за ЕСИ фондовете: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
- 68 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 8
- 69 Данни, базирани на избрани проекти (проекти в процес на подготовка)
- 70 Платформа за свободно достъпни данни за ЕСИ фондовете: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
- 71 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 11
- 72 Платформа за свободно достъпни данни за ЕСИ фондовете: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/> както и REGIO PS относно километри реконструирани TEN-T пътища
- 73 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 12
- 74 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3216_en.htm
- 75 SWD(2016) 323 final, стр. 98 - http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:73591c12-8afc-11e6-b955-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_2&format=PDF. Европейската сметна палата публикува също така и специален доклад, № 5/2017: „Младежка безработица — промениха ли нещо политиките на ЕС?“
- 76 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 14
- 77 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 13
- 78 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 14
- 79 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf, стр. 16
- 80 SWD(2016) 318 final - http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf
- 81 Има забавяне между изразходването и исканията за плащане, след това друго забавяне при окончателното възстановяване. Като се вземе предвид това забавяне (индикативно 3-6 месеца), плащанията от Комисията към управляващите органи е добър показател за изпълнението на програмата.
- 82 Следва да се отбележи, че делът не може да надвишава 95 %, тъй като 5 % от плащанията се задържат до официалното приключване на програмите.

- 83 Държави членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г. и 2007 г.
- 84 Държави членки, които бяха в ЕС преди 2004 г.
- 85 Следва да се отбележи, че процентът на плащания в Гърция бе малко над 97 % в края на март 2016 г., тъй като бе направено специално споразумение за отпускане на крайните 5 % от финансирането рано, в резултат на сериозни проблеми с публичните финанси в държавата.
- 86 SWD(2016) 318 final -
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf
- 87 SWD(2016) 452 final – <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?pager.offset=5&advSearchKey=expost&mode=advancedSubmit&catId=22&policyArea=0&policyAreaSub=0&country=0&year=0>
- 88 SWD(2016) 318 final -
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2013/wp1_swd_report_en.pdf
- 89 SWD(2016) 452 final – <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?pager.offset=5&advSearchKey=expost&mode=advancedSubmit&catId=22&policyArea=0&policyAreaSub=0&country=0&year=0>
- 90 Предварителни данни от окончателни доклади 2007-13, в процес на окончателна проверка
- 91 SWD(2016) 318 final, стр. 4 и 32
- 92 SWD(2016) 318 final, стр. 4
- 93 SWD(2016) 318 final, стр. 4
- 94 SWD(2016) 318 final, стр. 32
- 95 Текстът в този раздел е базиран на годишните отчети за дейността на генералните дирекции AGRI, MARE, ENV и CLIMA, както и съответните финансови отчети на програмите за програми в тази бюджетна функция
- 96 Мярката за намаляване на млекопроизводството бе приета през 2016 г. и въведена през есента на 2016 г., но с финансовата година, стартираща на 16 октомври съгласно правилата на ЕФГЗ, помощта формално попада в разходите за 2017 г.
- 97 Вж. https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/markets-and-prices/short-term-outlook/pdf/2017-03_en.pdf
- 98 Вж. http://ec.europa.eu/agriculture/direct-support/direct-payments/docs/implementation-decisions-ms_en.pdf и https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/direct-support/direct-payments/docs/simplementation-decisions-ms-2016_en.pdf
- 99 Пълен текст: „Заплащане за селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда“, както е посочено в членове 43-47 от Регламент (ЕС) № 1307/2013.
- 100 Крайният срок за съответните известия от държавите членки е 15 декември всяка година. Данните, представени по-горе за 2015 г. и 2016 г., са базирани на известията от всички държави членки с изключение на Франция.
- 101 Работен документ на службите на Комисията SWD(2016)218 от 23.6.2016 г.
- 102 Делегиран Регламент (ЕС) № 639/2014 на Комисията
- 103 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final -
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf
- 104 <https://bookshop.europa.eu/en/evaluation-study-of-the-implementation-of-the-european-innovation-partnership-for-agricultural-productivity-and-sustainability-pbKF0216023>.
- 105 <https://bookshop.europa.eu/en/mapping-and-analysis-of-the-implementation-of-the-cap-pbKF0416021/>
- 106 ЕСИ фондове 2014—2020 г. Обобщителен доклад от докладите относно годишното изпълнение на програмата за 2016 г., обхващащ периода 2014—2015 г., COM(2016) 812 final -
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/how/strategic-report/esif_annual_summary_2016_en.pdf
- 107 База данни на Комисията за проекти
- 108 <http://ec.europa.eu/environment/life/bestprojects/bestenv2015/index.htm> и

<http://ec.europa.eu/environment/life/bestprojects/bestnat2015/index.htm>.

109 Интегрираните проекти по LIFE предоставят финансиране за планове, програми и стратегии, разработени на регионално, мултирегионално или национално ниво. Целта е прилагането на екологичното законодателство и целите в по-широк мащаб и увеличаването на въздействието на програмата LIFE.

110 Предварителните резултати от външното проучване ще бъдат представени в работен документ на службите, обобщаващ резултатите от средносрочната оценка, която ще бъде публикувана в средата на 2017 г.

111 Темите, обхванати от Сметната палата, бяха: приносът на техническата помощ за селското стопанство и развиването на селските райони; финансовите инструменти като успешни и обещаващи инструменти в областта на развитието на селските райони; разходната ефективност на помощта от ЕС за развитие на селските райони, насочена към инвестиции в непроизводствени дейности в областта на земеделието; подкрепата от ЕС за инфраструктура в селските райони: възможността за постигане на значително по-голяма икономическа ефективност; приоритетът на ЕС за насърчаване на основана на знания икономика на селските райони.

112 <https://bookshop.europa.eu/en/ex-post-evaluation-of-the-european-fisheries-fund-2007-2013--pbKL0117039/>

113 Проекти, отхвърлени от Комисията на ЕС след тяхното изпълнение и платени от държавите членки на бенефициера

114 Някои оценки все още са непълни или липсват: BG, RO, ES (Галисия), FR (континентална част, само проект)

115 Държави членки, които се присъединиха към ЕС след 2004 г.

116 Външно проучване на последващата оценка на Европейския фонд за рибарство (2007—2013 г.) Окончателен доклад: <https://bookshop.europa.eu/en/ex-post-evaluation-of-the-european-fisheries-fund-2007-2013--pbKL0117039/>

117 Външно проучване на последващата оценка на Европейския фонд за рибарство (2007—2013 г.) Окончателен доклад, стр. 135 <https://bookshop.europa.eu/en/ex-post-evaluation-of-the-european-fisheries-fund-2007-2013--pbKL0117039/>

118 Вж. оценките: http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/cross_compliance/index_en.htm както и http://ec.europa.eu/agriculture/eval/reports/environment-summary/fulltext_fr.pdf

119 Държави членки, които бяха в ЕС преди 2013 г.

120 Външно проучване на последващата оценка на Европейския фонд за рибарство (2007—2013 г.) Окончателен доклад, стр. 140 <https://bookshop.europa.eu/en/ex-post-evaluation-of-the-european-fisheries-fund-2007-2013--pbKL0117039/>

121 В селскостопанския сектор преките пращания достигнаха средна стойност от 46 % от стопанствата между 2005 г. и 2013 г. с големи колебания между държавите членки и типовете земеделие.

122 Външно проучване на последващата оценка на Европейския фонд за рибарство (2007—2013 г.) Окончателен доклад, стр. 137

123 Текстът в този раздел е базиран на годишните отчети за дейността на генералните дирекции HOME, JUST, ECHO, SANTE, EAC, както и съответните финансови отчети на програмите за програми в тази бюджетна функция

124 Подкрепя националните усилия за подобряване на капацитета за прием, гарантира съответствие на процедурите за даване на убежище със стандартите на Съюза, интегрира мигранти на местно и регионално равнище и повишава ефективността на програмите за връщане.

125 За лицата, които са презаселени в рамките на общите приоритети за презаселване на Съюза (приложение III от Регламента ФУМИ) или уязвими групи лица, посочени в член 17, параграф 5 от Регламента ФУМИ.

126 Вж. също специален доклад № 06/2017 на Европейската сметна палата: „Действия на ЕС в отговор на кризата с бежанците — подход на „горещите точки“.

127 Регламент (ЕС) 2016/369 на Съвета, приет през март 2016 г. от Европейския съвет

128 Изключителният мащаб и въздействие на бедствието поражда тежки мащабни хуманитарни последици в една или повече държави членки; и другите инструменти, с които разполагат държавите членки и Съюзът, са недостатъчни.

129 В своя специален доклад № 33/2016 „Механизъм за гражданска защита на Съюза: координирането на реагирането при бедствия извън ЕС е ефективно до голяма степен“, в който бе разгледано реагирането на три скорошни бедствия: наводненията в Босна и Херцеговина (2014 г.), избухването на епидемия от ебола в Западна Африка (2014—2016 г.), и земетресението в Непал (2015), Европейската сметна палата установи, че Комисията е ефективна до голяма степен при улесняването на координирането на реагирането на бедствия извън Съюза след началото на 2014 г.

130 Участващите в механизма страни са 28-те държави членки на ЕС заедно със Сърбия, Черна гора, Турция, Норвегия, Исландия, бивша югославска република Македония

131 Визовата информационна система (ВИС) представлява система за обмен на данни за визи между държавите от Шенген. За въвеждането на ВИС, консулските постове и външните точки за преминаване на границите на държавите от Шенген, трябва да бъдат свързани с централната база данни на ВИС.

132 Шенгенската информационна система (ШИС II) е система, която поддържа контрола на външните граници и сътрудничеството при правоприлагането, позволяваща на подписалите споразумението от Шенген да споделят данни за престъпници, лица без право на влизане или престой в ЕС, липсващи лица или за открадната, присвоена или загубена собственост.

133 Вж. на http://ec.europa.eu/health/programme/policy/2008-2013/evaluation_en и

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/programme/docs/ex-post_2nd-hp-2008-13_exec-sum-cwsd_en.pdf

134 Текстът в този раздел е базиран на годишните отчети за дейността на генералните дирекции DEVCO, ECHO, NEAR, FPI, ECFIN, както и съответните финансови отчети на програмите за програми в тази бюджетна функция

135 ЕС през 2016 г. — Основни точки, Европейска комисия, Брюксел, 2017 г.

136 Първи годишен доклад относно Механизма за бежанците в Турция (COM(2017)130final), страница 12

137 Първи годишен доклад относно Механизма за бежанците в Турция (COM(2017)130final), страница 12 FN42 от проекта EUTF/УНИЦЕФ (реф. SC150526) „Намерено поколение“

138 номер на решение CRIS: 039-962; Решение на Комисията C(2016)753

139 Успешно въвеждане на договорените икономическа политика и финансови условия и непрекъснати задоволителни резултати при изпълнението на програмата Международен валутен фонд.

140 Въз основа на член 3 от Регламента за инструмента за стабилност (ЕО) № 1717/2006.

141 Окончателна оценка - Компонент за реагиране при кризи (2007—2013 г.) на Инструмента за стабилност (ИС); (http://ec.europa.eu/dgs/fpi/key-documents/crisis_response_component_en.htm)

142 Пак там, страница 6, страница 8, страница 13.

143 Пак там, страница 15, бележка под линия 38.

144 66 % от двустранния географски инструмент за ИСП-Азия и 30 % от плащанията от различни тематични инструменти по ИСП.

145 Съвместно стратегическо държавно оценяване на сътрудничеството за развитие на Дания, Швеция и Европейския съюз с Бангладеш за периода 2007—2013 г.; (http://ec.europa.eu/europeaid/joint-strategic-country-evaluation-development-cooperation-denmark-sweden-and-european-union_en)

146 Оценка на подкрепата от ЕС за изследвания и иновации за развитие в партньорските държави (2007—2013 г.); (http://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-support-research-and-innovation-development-partner-countries-2007-2013_en)

147 Това реално обхваща управлението на фондовете на Комисията от бюджета на ЕС и от Европейските фондове за развитие (ЕФР), в двата случая включващи също така и средства от ЕК, изплатени в Доверителните фондове на ЕС (но не извършени трансакции извън Доверителните фондове на ЕС, т.е. с фондове на ЕС, ЕФР и други донори).

148 Членове 65 и 66 от Финансовия регламент

149 Комитетът на спонсориращите организации на комисията Treadway (COSO) е съвместна инициатива на пет организации от частния сектор, посветени в предоставянето на обучено лидерство за изпълнителното ръководство и органите за управление по критични аспекти от организационното управление, бизнес етика, вътрешен контрол, корпоративно управление на риска, измами и финансово отчитане. COSO установи общ модел за вътрешен контрол, спрямо който дружествата и организациите могат да оценят своите системи за контрол.

150 Съобщение на Комисията от комисар Йотингер – преразглеждане на рамката за вътрешен контрол (C(2017) 2373 от 19 април 2017 г.)

151 Вижте по-долу 2.1.3 за допълнителна информация относно оценката на отделите на Комисията за тяхната ефективност по отношение на разходите и предприетите действия

152 Тази оценка все още се базираше на предишните стандарти за вътрешен контрол.

153 RTD, CNECT, DEVCO, ECHO и PMO

154 Ефективност, ефикасност и икономичност на операциите; надеждност на отчетността; опазване на имуществото и информацията; предотвратяване, разкриване, коригиране и последващи действия във връзка с измами и нередности и подходящо управление на рисковете, свързани със законосъобразността и редовността на извършените операции, като се взема предвид многогодишния характер на програмите, както и естеството на съответните плащания (Финансов регламент, член 32, параграф 2).

155 Напр. прекъсвания, отстранявания, задържания, отхвърляне на (частични) деклариран разходи, възстановяване на неизползвано предварително финансиране и т.н.

156 Предимно при споделено управление): финансови корекции преди деклариране, приемане и възстановяване на разходи за Комисията.

157 Преди приемане на разходи, изчистване на предварителното финансиране (=прехвърляне на собственост) и/или извършване на междинно/крайно плащане

158 След приети разходи, изчистено предварителното финансиране (=прехвърлена собственост) и/или извършено междинно/крайно плащане

159 Както се изисква съгласно Финансовия регламент, член 66, параграф 5

160 Това може да включва грешки от формално естество, които, въпреки че са важни за разглеждане, не винаги имат за резултат недължими плащания, и следователно не винаги водят до нареждания за финансови корекции или събирания.

161 (В областта на сближаването това не винаги е „нетно“ възстановяване в бюджета на ЕС, тъй като държавите членки имат опцията да заменят недопустимите разходи с нови допустими разходи.)

162 Включително финансови корекции при източника и корекции от финансово уравниване в областта на селското стопанство

163 За някои програми, при които не е посочен момент на приключване (напр. ЕФГЗ) и за някои многогодишни програми, за които все още са възможни корекции след това (напр. ЕЗФРСР и ЕСИ фондове), всички корекции, които остават възможни, се разглеждат за тази оценка.

164 Например преки плащания за субсидиите на Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ), Европейския научноизследователски съвет (ЕНС), схеми Мари-Кюри, използване на опростени варианти за разходите в рамките на Европейския социален фонд (ЕСФ).

165 За упълномощавания, където плащанията са базирани на спазването на определени условия, рискът от грешки е значително намален от по-простото естество на очакваната информация от бенефициерите, която може до голяма степен да бъде проверена преди плащането.

166 Сложността на допустимите условия има също голямо влияние върху ефективността по отношение разходите на необходимите мерки за контрол. В някои случаи разходът за контрол може да бъде непропорционално висок и/или тежестта от контрола да има обратен ефект върху ефективността на програмата. Комисията е ангажирана да избягва подобни случаи.

167 Както е илюстрирано чрез новите инструменти за текущата многогодишна финансова рамка за периода 2014—2020 г., например механизмът за задържане на 10 % в областта на сближаването, възможното извършване на нетни финансови корекции, новите „Становище от одит/декларации за управление“ от националните власти, въздействието на новите директиви за обществени доставки,

изискванията, произтичащи от предварителните условия и опростените правила за допустимост.

168 Комисията предлага в един акт амбициозно преразглеждане на общите финансови правила. Този акт също така съдържа съответните промени по секторните финансови правила, посочени в 15 законодателни акта във връзка с многогодишните програми, свързани например с Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИ фондове) или селското стопанство.

169 Член 66, параграф 9 от Финансовия регламент

170 AGRI, REGIO, EMPL и също EAC

171 AGRI, CNECT, DEVCO, ECFIN, ENV, EPSO, ESTAT, HOME, HR, OIB, PMO, REA, SANTE.

172 BUDG, CLIMA, EACEA, ERCEA, FPI, GROW, IAS, JUST, OIL, OP, RTD, TAXUD.

173 EASME, ECFIN, ENV, EPSC, FPI, GROW, HR, OIB, REGIO

174 CNECT, COMM, DEVCO, EMPL, ESTAT, OP, PMO, SANTE

175 AGRI, CLIMA, EAC, EACEA, ECHO, ERCEA, ENER, HOME, IAS, INEA, JUST, MOVE, NEAR, REA, RTD, TAXUD, CHAFEA, EPSO/EUSA

176 Приложение 2-В показва резервите в годишните отчети за дейността за 2016 г., включително нововъведените.

177 (Неоустойностените) резерви на ГД ENER за програмата за извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения (NDAP), като се има предвид положителната оценка от IAS на постигнатия напредък по отношение на критичните препоръки от одит. През 2016, ГД ENER надлежно отговори на съображенията от IAS и централните служби за 2015 г. чрез подходящо и ефективно прилагане на оздравителните мерки, създадени за разглеждане на тази препоръка.

178 ГД AGRI включи в своите повтарящи се резерви за пряка подкрепа (неоустойности) подрезерви за своите схеми за доброволно обвързана с производството помощ (VCS), тъй като предварителните резултати от предварителния анализ на уведомителните писма на държавите членки показват, че определени VCS мерки в осем държави членки не могат да бъдат напълно съгласувани с условията за допустимост. ГД AGRI стартира осем одита за съответствие за одитиране по документи, които все още са в ранен етап и техните резултати зависят до голяма степен от несигурността. Резервите на EMPL за периода 2014—2020 г. вече не са само за Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD), но вече и за Европейския социален фонд (ЕСФ) и Инициативата за младежка заетост (ИМЗ).

179 Резервите на HOME (преди това неоустойности) за Европейския бежански фонд и Европейския фонд за интеграция вече стават частично оустойности (за ERF)

180 Неоустойностените резерви“ се определят като резерви, за които не е възможно извършването на точна оценка на въздействието за финансовата година или за които не може да бъде направена количествена оценка, тъй като засягат само репутацията.

181 ГД EMPL разшири своите налични резерви за периода 2014—2020 г. (само през 2015 за FEAD), за да покриват сега управлението на ESF/YEI/FEAD и на системите за контрол. ГД MARE няма нужда от отпускане на резерви за своята програма за Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) за периода 2014—2020 г.

182 В своите годишни отчети за дейността, приложение 4, критериите за същественост гласят, че „системата за контрол, установена за „Хоризонт 2020“, е проектирана да постига резултат от контрол в рамките на 2 %-5 % установен процент на грешка, който трябва да бъде възможно най-близо до 2 % след корекциите. Впоследствие този диапазон се разглежда в законодателството като контролната цел, поставена за рамковата програма“. Това представлява алтернатива на общите критерии за същественост, прилагани обикновено от службите на Комисията (от които процентът на остатъчна грешка трябва да бъде по-нисък от 2 % в края на изпълнението на програмата).

183 Финансовата декларация, придружаваща предложението на Комисията за регламент за „Хоризонт 2020“, гласи: Комисията смята, че по отношение на разходите за научни изследвания по „Хоризонт 2020“ процент на грешки между 2—5 % е реалистична цел, като се вземат предвид разходите за проверки, мерките за опростяване на правилата и присъщият риск, свързани с възстановяването на разходите по научноизследователски проекти. Крайната цел е остатъчният процент на грешки да е възможно най-близо до 2 % след приключването на програмите и отчитането на финансовото въздействие от всички одити, корекции и възстановявания“.

- 184 За EUTF през 2016 г.: доверителен фонд „Vékou“, т.е. доверителният фонд на ЕС за Централноафриканската република (ЕФР); фонд „Мадад“, т.е. регионалният доверителен фонд на ЕС в отговор на сирийската криза (ЕС); доверителният фонд на ЕС за Африка (ЕФР); доверителният фонд на ЕС за Колумбия (ЕС);
- 185 Три през 2016 г.; т.е ГД DEVCO, ГД NEAR, ГД ECHO
- 186 COM(2017)124 от 28 февруари 2017 г.
- 187 Специален доклад № 27/2016: Управление в Европейската комисия – добри практики?
- 188 https://ec.europa.eu/info/publications/strategic-plans-2016-2020_en
- 189 Междуинституционално споразумение между Европейския парламент и Комисията по бюджетна дисциплина, сътрудничество в областта на бюджетните въпроси и стабилното финансово управление от 2 декември 2013 г. ОВ С 373, 20.12.2013 г., точка 27.
- 190 COM(2016)170 от 4.04.2016 г.

ИЗТОЧНИЦИ

стр. 24 - ©bonnitura - Fotolia

стр. 28 - ©Thinkstock

стр. 29 - ©ОНВ

стр. 33 - ©Европейски съюз

стр. 42 - ©Shutterstock

стр. 54 - ©Fotolia

стр. 80 - ©ЕС-ECHO-A.Al.Sukhni